

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

GENÇLER AFETE HAZIRLANIYOR

Genç Katılımına Dayalı Afet Dayanıklılığı
Politika Belgesi

SORUMLULUK REDDİ

“Bu proje Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmiştir. Ancak burada yer alan görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz.”

DESTEKLEYEN KURULUŞ

Türkiye Ulusal Ajansı

YÜRÜTEN KURULUŞ

Sorgun Gençlik Derneği (SORGED)

ORTAK KURULUŞ

Avrupa Gençlik Eğitim ve Spor Derneği
İlk Sen Ol Gençlik Hareketi Derneği
Yedi İklim Kültür Sanat Eğitim Bilim ve Yardımlaşma Derneği

PROGRAM BAŞLIĞI

Erasmus+ Gençlik Katılımı Programı(KA154)

PROJE BAŞLIĞI

Gençler Afete Hazırlanıyor

PROJE NO

2024-1-TR01-KA154-YOU-000231309

PROJE TARİHİ

01/12/2024 - 30/11/2025

YAYIN YILI

2025

YAYINLAYAN

Sorgun Gençlik Derneği (SORGED)
www.sorged.org

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
POLİTİKA METNİNİN AMACI VE DAYANAĞI	2
GİRİŞ VE BAĞLAM	4
BAĞLAM VE GEREKÇE	5
YÖNTEM, KULLANILAN YÖNTEMLER	7
GENÇLİK ÇALIŞMALARI	8
ERASMUS+ GENÇLİK KATILIMI PROGRAMI (KA154)	10
GENÇLERİN AFETLERE YÖNELİK BİLGİ, FARKINDALIK VE İHTİYAÇLARINA İLİŞKİN ANKET ANALİZİ	11
GENÇ KATILIMINA DAYALI EĞİTİM, ÇALIŞTAY VE ZİRVE SÜRECİ	21
PROJEYE KATKI SUNAN GENÇLER	29
GENÇLİK ODAKLI AFET DAYANIKLILIĞI İÇİN POLİTİKA ÖNERİLERİ	32
OKULLARDA AFET BİLİNCİ DERSLERİ, SİMÜLASYONLAR VE EĞİTİCİ PROGRAMLAR	47
KATILIM: GENÇLERİN YEREL AFET SÜREÇLERİNE DÂHİL EDİLMESİ	75
KAPSAYICILIK	99
AFET FARKINDALIĞI POLİTİKALARI	109
PSİKOSOSYAL DESTEK POLİTİKALARI	119

ÖNSÖZ

Afetler, toplumların fiziksel yapısını olduğu kadar sosyal, ekonomik ve psikolojik dayanıklılığını da derinden etkileyen karmaşık süreçlerdir. Türkiye'nin jeolojik konumu ve iklimsel koşulları, afet yönetimini ülkenin öncelikli gündem maddelerinden biri hâline getirmektedir. Bu bağlamda afetlere karşı dayanıklı toplumların inşası, yalnızca uzman kuruluşların çabalarıyla değil; tüm toplumun, özellikle de gençlerin aktif katılımıyla mümkündür.

Bu anlayıştan hareketle hazırlanan "Gençler Afete Hazırlanıyor" projesi, gençlerin afet yönetiminde güçlendirilmesini, bilgi ve becerilerinin artırılmasını ve karar alma süreçlerinde görünür hâle gelmelerini amaçlayan kapsamlı bir girişimdir. Proje; Niğde, İstanbul ve Yozgat'ta düzenlenen eğitimler, çalıştaylar, uygulamalı öğrenme faaliyetleri ve uluslararası deneyim paylaşımıyla gençlerin afet önleme, hazırlık ve iyileştirme süreçlerinde etkin rol üstlenebilecek kapasiteye sahip olduğunu açıkça ortaya koymuştur.

Bu çalışmanın merkezinde yer alan Sorgun Gençlik Derneği (SORGED), yıllardır gençlerin kişisel gelişimlerini destekleyen, sosyal katılımlarını artıran, gönüllülüğü teşvik eden ve yerelde gençlik politikalarının güçlenmesine önemli katkılar sunan bir kuruluştur. SORGED'in gençlik alanındaki deneyimi; projeye hem güçlü bir örgütsel yapı kazandırmış hem de gençlerin ihtiyaçlarını doğru analiz eden kapsayıcı bir yaklaşım ortaya koymuştur. Dernek; ulusal ve uluslararası düzeyde yürüttüğü çalışmalarla, gençlerin toplumsal sorunlara çözüm üreten birer aktör hâline gelmesine öncülük etmektedir.

Bu politika metni, projeye katılan gençlerin görüşleri, analizleri, deneyimleri ve çözüm önerilerinden beslenen bütüncül bir çerçeve sunmaktadır. Amaç; gençlerin afet yönetimi sürecindeki yerini güçlendirmek, onların potansiyelini görünür kılmak ve karar alıcılara uygulanabilir politika önerileri sunmaktır. Metin, gençlerin yalnızca afetlerden etkilenen bir grup değil, aynı zamanda afetlere karşı toplumsal dayanıklılığın inşasında yaratıcı, dinamik ve etkili bir güç olduğunu açıkça göstermektedir.

Bu sürecin başarıyla yürütülmesine ve gençlerin afet yönetimi alanında güçlenmesine imkân sağlayan destekleri dolayısıyla Türkiye Ulusal Ajansı Başkanı Sayın İlker Astarıcı, Gençlik Programları Koordinatörü Sayın Alim Sariaslan ve sürecin tüm aşamalarında yapıcı katkıları, rehberlikleri ve profesyonel destekleriyle projeye değer katan program uzmanlarına şükranlarımızı sunarız.

Ayrıca, projenin planlanması ve uygulanması sürecinde bilgi, deneyim ve uzmanlıklarıyla katkı sağlayan tüm proje ortaklarına, akademisyenlere, saha uzmanlarına ve gençlik çalışanlarına; gençlerin katılımını destekleyen, görüş ve önerileriyle politika yapım süreçlerine yön veren yerel, ulusal ve uluslararası düzeydeki karar verici kurum ve kuruluşlara teşekkür ederiz.

Türkiye Ulusal Ajansının kurumsal desteği ve paydaşların güçlü iş birliği sayesinde, gençlerin yalnızca politika süreçlerinin nesnesi değil, aynı zamanda aktif öznesi olarak yer aldığı kapsayıcı ve sürdürülebilir bir yaklaşım ortaya konulmuştur. Bu katkılar, gençlerin sesinin karar alma mekanizmalarına taşınmasında ve toplumsal dayanıklılığın güçlendirilmesinde belirleyici bir rol oynamıştır.

Gençler katılım mekanizmasının öznesidir; bu politika metni onların sesidir.

**Sorgun Gençlik Derneği
Yönetim Kurulu**

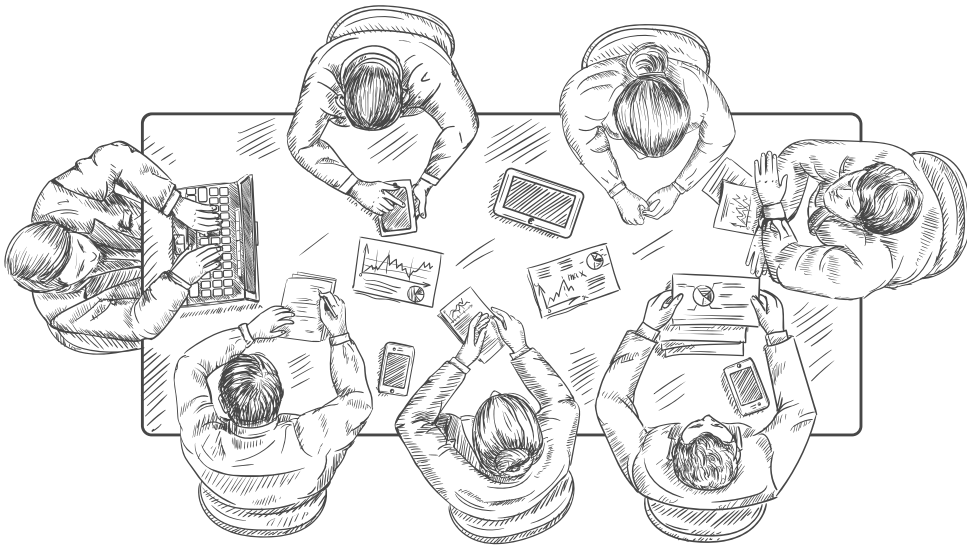
Politika Metninin Amacı ve Dayanağı

Türkiye Ulusal Ajansı tarafından desteklenen, **Sorgun Gençlik Derneği (SORGED)** koordinatörlüğünde ve **Avrupa Gençlik Eğitim ve Spor Derneği**, **Yedi İklim Kültür Sanat Eğitim Bilim ve Yardımlaşma Derneği** ile **İlk Sen Ol Gençlik Hareketi Derneği** ortaklığında **Erasmus+ Gençlik Katılımı (KA154)** programı kapsamında yürütülen “**Gençler Afete Hazırlanıyor**” başlıklı ve **2024-1-TR01-KA154-YOU-000231309** sözleşme numaralı proje çerçevesinde hazırlanmıştır. Metnin temel amacı, gençlerin afet yönetimi süreçlerine aktif katılımını güçlendirmek, gençlerin karşılaştığı sorun ve ihtiyaçları görünür kılmak ve afetlere ilişkin politika üretim mekanizmalarında **gençlerin bakış açısını karar alıcılara sistematik bir şekilde aktarmaktır**.

Proje kapsamında Niğde, İstanbul ve Yozgat’ta gerçekleştirilen kapsamlı eğitim programları, çalıştaylar, uygulamalı etkinlikler ve uluslararası deneyim paylaşım toplantıları aracılığıyla gençler; afet önleme, hazırlık, müdahale ve iyileştirme süreçlerine ilişkin hem teorik bilgi hem de pratik beceriler kazanmıştır. Bu politika metni, söz konusu faaliyetlerde ortaya çıkan ihtiyaçlar, gözlemler ve gençlerin geliştirdiği çözüm önerilerinin sistematik bir çerçevede değerlendirilerek kurumsal, uygulanabilir ve sürdürülebilir politika önerilerine dönüştürülmesini amaçlamaktadır.

Bu politika metni, özellikle aşağıda sıralanan ihtiyaçlara kapsamlı bir yanıt oluşturmak amacıyla geliştirilmiştir:

- » Gençlerin afet yönetimi alanındaki bilgi, deneyim ve önerilerini resmî bir politika çıktısına dönüştürmek
- » Gençlerle yerel ve ulusal düzeyde karar vericiler arasında kalıcı bir iletişim ve etkileşim zemini oluşturmak
- » Afet önleme, hazırlık, müdahale ve iyileştirme süreçlerinde gençlerin rolünü güçlendirecek politika önerileri geliştirmek
- » Katılımcı kuruluşlar arasında sürdürülebilir ve uzun vadeli bir iş birliği ağı kurmak
- » Uluslararası iyi uygulama örneklerini karşılaştırarak kapsamlı ve çok yönlü bir politika bakış açısı geliştirmek.

Bu politika metninin hazırlanmasındaki temel gerekçeler şunlardır:

1. Gençlerin Afet Yönetiminde Söz Hakkı ve Temsiliyet Eksikliğini Gidermek

Türkiye’de gençler afet yönetimi süreçlerinde önemli roller üstlenebilecek potansiyele sahip olmakla birlikte, karar alma mekanizmalarına erişimleri sınırlıdır. Bu politika metni, gençlerin görüşlerini sistematik bir yapı içinde derleyerek karar vericilere sunmayı amaçlamaktadır.

2. Gençlerin İhtiyaç ve Beklentilerinin Görünür Kılınması

Proje kapsamında gerçekleştirilen atölye ve saha çalışmaları gençlerin afetler konusunda bilgi eksiklikleri, iletişim kanallarına ulaşım engelleri, hazırlık süreçlerinde rol belirsizlikleri ve gönüllülük sistemlerinde karşılaşılan zorluklar gibi çeşitli ihtiyaçlarını ortaya koymuştur. Politika metni, bu ihtiyaçları delillendirilmiş bir biçimde görünür kılacaktır.

3. Kanıta Dayalı Politika Önerileri Geliştirmek

Politika Metni, gençlerden toplanan veriler doğrultusunda afet önleme, hazırlık ve iyileştirme alanlarında **uygulanabilir, sürdürülebilir ve ölçülebilir** politika önerileri sunmaktadır. Böylece yerel yönetimler, kamu kurumları ve gençlik örgütleri için yol gösterici bir çerçeve oluşturacaktır.

4. Gençler ile Karar Alıcılar Arasında Köprü Kurmak

Zirve programı kapsamında gençler, gençlik çalışanları, afet alanında uzman kişiler ve yerel/ulusal düzeyde karar alıcıların bir araya gelmesi sağlanmıştır. Bu politika metni, bu diyalog sürecine dayanan ortak görüşleri kurumsal bir çıktıya dönüştürülmüştür.

5. Uluslararası Karşılaştırma ve Bilgi Paylaşımını Güçlendirmek

Almanya, İngiltere, Çekya, Fas, Fransa ve Hollanda’dan gelen gönüllülerin aktardığı afet politikaları ve uygulama örnekleri, gençlere uluslararası bir perspektif kazandırmıştır. Bu metin, farklı ülkelerdeki yaklaşımları Türkiye bağlamıyla karşılaştırarak daha bütüncül bir politika vizyonu ortaya koymaktadır.

6. Gençlik Alanında Uzun Vadeli İş Birliği ve Gönüllülük Ekosistemini Güçlendirmek

Projemiz, katılımcı kurumlar arasında sürdürülebilir afete hazırlık ağları oluşturmayı ve gönüllü ekiplerinin kurulmasını teşvik etmektedir. Politika metni, söz konusu ağların ve gönüllülük mekanizmalarının güçlendirilmesi için ortak bir stratejik çerçeve sunmaktadır.

Bu politika metni, sadece bir proje çıktısı değil; gençlerin afet yönetimine dair bilgi, deneyim ve önerilerinin karar alma süreçlerine entegre edilmesi için **stratejik bir araç**, gençlerin toplumsal dayanıklılığın artırılmasına katkı sunmasını sağlayacak **katılımcı bir politika belgesidir**.

Giriş ve Bağlam

Projenin Amacı

“Gençler Afete Hazırlanıyor” projesinin temel amacı, gençlerin afet yönetimi alanında bilgi, beceri ve yetkinliklerini artırarak onları afet önleme, hazırlık, müdahale ve iyileştirme süreçlerine aktif biçimde katılan güçlü aktörler hâline getirmektir. Proje, gençlerin afetlere ilişkin farkındalığını yükseltmeyi, karar alma mekanizmalarıyla etkileşimlerini artırmayı ve afet yönetimi alanında sürdürülebilir gençlik katılım modelleri geliştirmeyi hedeflemektedir.

Bu amaç doğrultusunda proje;

- » Gençlere afet yönetimi konusunda **uygulamalı ve teorik eğitimler sunmayı,**
- » Gençlerle yerel ve ulusal düzeydeki **karar vericiler arasında köprü kurmayı,**
- » Katılımcı gençlik kuruluşları arasında **uzun vadeli iş birliği ve koordinasyon ağları oluşturmayı,**
- » Afet yönetimine ilişkin **ulusal ve uluslararası iyi uygulama örneklerini gençlerle buluşturmayı,**
- » Gençlerin görüş, ihtiyaç ve önerilerini politika yapım süreçlerine yansıtacak **ortak bir politika metni oluşturmayı,**
- » Afetlere müdahale ve sosyal iyileştirme süreçlerinde rol alabilecek **gönüllü genç ekipleri geliştirmeyi amaçlamaktadır.**

Bu çerçevede proje, gençlerin toplumsal dayanıklılığı artırmaya katkı sunacak bilgi ve becerilerle donatılmasını sağlayarak daha güvenli, bilinçli ve afetlere hazırlıklı bir toplum oluşumuna katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Proje kapsamında, **18–30 yaş** aralığında, afet yönetimi alanına ilgi duyan, farklı eğitim ve sosyal geçmişlere sahip gençlerle çalışılmıştır. Bu gençler; **Sorgun Gençlik Derneği, Avrupa Gençlik Eğitim ve Spor Derneği, Yedi İklim Kültür Sanat Eğitim Bilim ve Yardımlaşma Derneği ile İlk Sen Ol Gençlik Hareketi Derneği’nin** aktif gönüllüleri, gençlik çalışanları ve yerel topluluklardan katılan gençlerden oluşmaktadır.

Katılımcı gençler;

- Afet farkındalığı ve hazırlık konularında öğrenmeye istekli,
- Toplumsal sorumluluk bilinci yüksek,
- Gönüllülük faaliyetlerine katılma motivasyonuna sahip,
- Kendi şehirlerinde ve kurumlarında etki yaratma potansiyeli bulunan, Proje faaliyetlerine düzenli olarak katılan gençlerden oluşmuştur.

Proje süresince Niğde, İstanbul ve Yozgat’ta gerçekleştirilen eğitimler, çalıştaylar ve zirve programına katılan bu gençler; farklı sosyoekonomik koşullar, deneyim düzeyleri ve bölgelerden gelmelerine rağmen afet yönetimi konusunda ortak bir öğrenme ve dayanışma zemini geliştirmiştir.

Bu çeşitlilik, hem öğrenme sürecinin kalitesini artırmış hem de oluşturulan politika önerilerinin daha kapsayıcı ve çok boyutlu olmasına katkı sağlamıştır.

Bağlam ve Gerekçe

Türkiye, jeolojik ve iklimsel özellikleri nedeniyle deprem, sel, heyelan, orman yangını ve kuraklık gibi çeşitli afet türlerine yüksek düzeyde maruz kalan bir ülkedir. Bu durum, afet yönetiminin yalnızca uzman kurumların değil, toplumun tüm kesimlerinin aktif katılımını gerektiren kritik bir alan olduğunu göstermektedir. Gençlerin afet yönetiminde yeterince temsil edilememesi ise hem toplumsal dayanıklılığı zayıflatan hem de gençlerin potansiyel katkılarının kullanılmamasına neden olan önemli bir boşluk yaratmaktadır.

Doğal afetler, ne zaman meydana geleceği, büyüklüğü ve toplum üzerindeki etkisi itibarıyla beklenmedik olup toplumu fiziksel, psikolojik sosyal ve ekonomik açıdan etkileyen olaylardır. Uluslararası Acil Durum Veri Tabanı (2024) istatistiklerine göre; 21. Yüzyıl'a kadar dünyada 10.000'den fazla doğal afet meydana gelmiş ve bu afetlerin sonucunda yaklaşık 1.6 milyon insan hayatını kaybederek 4.6 milyar insan etkilenmiştir. Söz konusu doğal afetler içinde 2000 yılına kadar 790.000 kişi depremler sonucu hayatını kaybetmiştir. Bu durum doğal afetler içerisinde depremler sonucunda yüksek sayıda can kayıplarının meydana geldiğini gündeme getirmektedir. Dünyanın en önemli deprem kuşaklarından birinde yer alan ve bünyesinde çok sayıda aktif fay bulunan Türkiye'de düzenli aralıklarla şiddetli depremler meydana gelmekte olup ciddi maddi-manevi kayıplara sebep olmaktadır. 1900'den günümüze meydana gelen büyük depremler bakımından Türkiye, 77 deprem ile dördüncü sırada yer almaktadır (AFAD, 2018).

Afetlere daha etkili yanıt verme ve hazırlık için yapılacak birçok çalışma vardır ve bu çalışmalar bütün paydaşların ve toplumun içinde bulunduğu ekip çalışması kaçınılmaz olarak en elzem gerekliliklerdendir (Kadioğlu, 2022). Türkiye, tarih boyunca çok sayıda doğal afete maruz kalmış ve bu olaylar, yarattıkları hasar bakımından fiziksel, ekonomik ve sosyal alanlarda derin etkiler yaratmıştır. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından yayımlanan güncel verilere göre, yalnızca 2024 yılı doğal kaynaklı olay istatistiklerinde (AFAD, 2025) Türkiye genelinde toplam 7.767 doğal afet olayı meydana gelmiştir. Bu olaylar içerisinde, en sık karşılaşılan afetler sırasıyla 5.321 olayla orman yangınları, 1.818 olayla su baskınları ve 332 olayla heyelanlar olmuştur.

Türkiye, AFAD'ın kurulmasıyla birlikte afet yönetiminde yeni bir döneme geçiş yaparak "Afet Yönetimi Sistemi" geçiş yapmış; bu geçişle birlikte, öncelikli olarak afetlere müdahale etmeye odaklanan eski sistemden, afet riskini azaltma boyutuna kaymıştır. Bu kapsamda, 8 Temmuz 2022 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (TARAP) ile afetlerin neden olabileceği fiziksel, sosyal, çevresel ve psikolojik zarar ve kayıpları önlemek veya etkilerini en aza indirmek hedeflenmiştir. Hazırlanırken hem ulusal hem de uluslararası kaynak ve afet politikalarından hareketle düzenlenen TARAP'ın temel amacı, dayanıklı, güvenli, hazırlıklı ve sürdürülebilir yaşam çevreleri oluşturmak; aynı zamanda afet öncesinde hazırlanması ve uygulanması gereken risk azaltma çalışmalarının temel prensiplerini belirlemektir (AFAD, 2022). Bu bağlamda gelecekte meydana gelebilecek afetlere daha dirençli ve etkili yanıt verebilmek için gençlerin aktif katılımının sağlanması kaçınılmazdır. Afetlere etkili yanıt vermek ve risk azaltma çalışmalarının afet bütün süreçlerinde proaktif bir biçimde düzenlenmesi; yalnızca kamu kurum ve kuruluşlarının ve sivil toplum örgütlenmelerinin ortak çabasıyla değil; aynı zamanda toplumun her katmanı ile iş birliği içinde olarak mümkündür. Bu çerçevede, Bütüncül Toplum Yaklaşımı (WholeCommunityApproach) bunu en iyi açıklayan örneklerden biridir.

Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi (2015–2030), afet risklerinin azaltılmasında tüm toplumun katılımını esas alarak, özellikle çocuklar ve gençleri “değişimin etkin temsilcileri” olarak tanımlamaktadır (UNISDR, 2019). Çerçeveye göre, bu grubun afet riskinin azaltılmasına anlamlı biçimde katkı sunabilmeleri için, ulusal mevzuat, uygulama ve eğitim müfredatları doğrultusunda gerekli alanlar ve katılım biçimleri oluşturulmalıdır. Bu anlayış, gençlerin yalnızca afetlerden etkilenen savunmasız bir grup değil, aynı zamanda çözüm süreçlerinde aktif rol oynayan güçlü aktörler olduklarını vurgular. Gençlerin katılımı; risklerin farkına varılması, topluluk temelli dayanıklılık kültürünün gelişmesi ve sürdürülebilir afet yönetimi politikalarının benimsenmesi açısından kritik bir öneme sahiptir. Onların yaratıcı enerjisi, dijital becerileri ve toplumsal duyarlılıkları, afet risklerinin azaltılmasında yenilikçi yaklaşımlar geliştirilmesine ve dirençli toplumların inşasına anlamlı katkılar sunmaktadır.

Buradan hareketle, “Gençler Afete Hazırlanıyor” Zirve Programı, bu bakış açısını pratiğe dönüştürmeyi ve afet önleme, hazırlık ile iyileştirme stratejilerinin geliştirilmesini hedeflemektedir. Sorgun Gençlik Derneği koordinatörlüğünde yürütülen bu proje, gençlerin afet yönetimi süreçlerine aktif katılımını teşvik ederek toplumsal dayanıklılığın artırılmasına katkı sunmakta; tüm süreçlerini gençlerin aktif katılımı ve bakış açısından hareketle tasarlamaktadır. Program kapsamında düzenlenen eğitimler, çalıştaylar ve ağ kurma faaliyetleri sayesinde gençler; risk değerlendirmesi, kriz iletişimi ve acil durum planlaması gibi alanlarda bilgi ve beceri kazanmakta, aynı zamanda yerel düzeyde topluluklarını güçlendirecek gönüllü eylemler geliştirmektedir.

Türkiye Ulusal Ajansı tarafından desteklenen ve Sorgun Gençlik Derneği (SORGED) koordinatörlüğünde yürütülen “Gençler Afete Hazırlanıyor” projesi, gençlerin afet önleme, hazırlık ve iyileştirme stratejilerindeki yetkinliklerini artırmayı hedeflemiştir. Ayrıca, 1029 başvuru arasından 150 kişinin yoğun değerlendirme süreçleri sonucunda kabul edilmiş olması, söz konusu başvuru sayısı ve ilginin aslında gençlerin afet süreçlerine katılım istek ve iradesinin mevcut olduğunu temsil eder niteliktedir. Proje, bu amaç doğrultusunda Niğde’de temel eğitimler ve İstanbul’da çalıştaylar düzenlemiş, katılımcıların hem teorik bilgi edinmesini hem de uygulamalı deneyim paylaşımında bulunmasını sağlamıştır. Projenin final aşaması olan Yozgat Zirve Programı (3-4-5 Ekim 2025), sadece ulusal çalışmaları pekiştirmekle kalmamış, aynı zamanda Almanya, Çekya, İngiltere, Fas, Fransa ve Hollanda’dan gelen uluslararası gönüllü ve gençlik çalışanlarını da ağırlamıştır. Bu uluslararası katılımcılar, kendi ülkelerindeki doğal afet olaylarını ve uygulanan afet yönetimi sistemlerini tanıtmış, yaşanmış deneyimlerden öğrenilen dersler ile afet sonrası yeniden yapılanma süreçlerine dair değerli içgörüler kazandırmıştır; böylece katılımcılar, farklı ülkelerin politikalarını kendi çalışmalarına entegre edebilme ve karşılaştırabilme fırsatı bulmuşlardır.

Gençlerin Afet Yönetimindeki Rolünün Politika Açısından Önemi

Gençlerin afet yönetimi süreçlerine sınırlı katılımı, politika yapımcılar açısından hem stratejik hem de operasyonel düzeyde kritik bir sorun teşkil etmektedir. Türkiye’nin yüksek afet riski altında bulunması, afet risk azaltma ve hazırlık politikalarının toplumun tüm kesimlerince sahiplenilmesini zorunlu kılarken, gençlerin bu süreçlere yeterince dahil edilmemesi politika uygulamalarının etkinliğini zayıflatmaktadır. Ülkenin en büyük insan kaynağını oluşturan 18-30 yaş arası gençler; hızlı öğrenme, gönüllülüğe yatkınlık, mobilite ve teknoloji kullanımındaki güçleri sayesinde afetlere hazırlık, müdahale ve iyileştirme süreçlerinde kritik rol üstlenebilecek potansiyele sahiptir. Bu potansiyelin karar alma süreçlerinde kullanılmaması hem uygulama kapasitesini düşürmekte hem de afetlerin ekonomik, sosyal ve psikolojik etkilerini artırabilmektedir. Ayrıca gençlerin katılımı, politikaların meşruiyetini ve sahadaki uygulanabilirliğini güçlendirmekte; şeffaflık, toplumsal sahiplenme ve kurumsal iş birliğini artırmaktadır. Uluslararası uygulamalarda genç odaklı afet politikaları standart bir yaklaşım hâline gelmişken, Türkiye’de gençlerin sürece aktif olarak dahil edilmesi, hem ulusal stratejilerin güçlendirilmesi hem de uluslararası uyumun sağlanması açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle gençlerin afet yönetimine katılımındaki eksiklik, politika yapımcılar için acil ve bütüncül biçimde ele alınması gereken bir öncelik olarak değerlendirilmektedir.

Yöntem

Bu politika metni, “Gençler Afete Hazırlanıyor” projesi kapsamında gerçekleştirilen kapsamlı veri toplama ve genç katılım süreçlerine dayalı olarak oluşturulmuştur. Projenin tüm aşamalarında kullanılan yöntemler, hem nitel hem de nicel verilerin bütüncül biçimde değerlendirilmesini sağlamış ve gençlerin afet yönetimine ilişkin görüş, beklenti ve önerilerini sistematik bir çerçevede ortaya çıkarmıştır.

Katılımcı Sayısı

Proje sürecinde toplam Türkiye genelinden **1.029 gençten başvuru alınmış**, yapılan değerlendirmeler sonucunda **150** genç projeye aktif katılımcı olarak dahil edilmiştir. Bu gençler Niğde, İstanbul ve Yozgat’ta düzenlenen eğitim, çalıştay ve zirve programlarına katılarak veri oluşumuna doğrudan katkı sağlamıştır.

Kullanılan Yöntemler

Eğitim Programları

Proje kapsamında Niğde ilinde gerçekleştirilen eğitimler; gençlerin afet önleme, hazırlık, müdahale ve iyileştirme süreçlerine ilişkin temel bilgi ve beceriler edinmesini sağlamak amacıyla yapılandırılmıştır. Eğitim içerikleri uzmanlar tarafından hazırlanmış olup afet risk analizi, acil durum planlaması, ilk yardım prensipleri, kriz iletişimi ve psikososyal destek gibi başlıklardan oluşmuştur. Eğitimler, hem teorik bilgi aktarımı hem de uygulamalı öğrenme modülleri içermiş, gençlerin doğrudan deneyim kazanmasına olanak tanımıştır.

Atölye Çalışmaları

Gençlerin afet yönetimi konularındaki bilgi düzeylerini artırmak, deneyim paylaşımını desteklemek ve ihtiyaçlarını görünür kılmak amacıyla tematik atölyeler düzenlenmiştir. Bu atölyeler, risk analizi, afet hazırlık uygulamaları, kriz iletişimi ve iyileştirme süreçleri gibi başlıklara odaklanmıştır.

Anketler

Proje başvuru sürecinde **1.029 gençten** alınan veriler ile ihtiyaç analizi ve gençlerin afet farkındalığı düzeyleri ölçülmüştür. Anketler nicel veri sağlamış, ulaşılan geniş örneklem politikaların temellendirilmesinde önemli bir kaynak oluşturmuştur.

Odak Grup Çalışmaları

Farklı illerden ve sosyal geçmişlerden gelen gençler, küçük gruplar hâlinde afet deneyimlerini, ihtiyaçlarını ve politika önerilerini tartışmıştır. Bu yöntem gençlerin duygusal, sosyal ve bilişsel perspektiflerini daha derinlemesine anlamaya olanak sağlamıştır.

Çalıştay

İstanbul’da gerçekleştirilen çalıştaylarda gençler öğrendikleri bilgileri uygulamaya aktarma fırsatı bulmuş, afet senaryoları üzerinden çözüm önerileri geliştirmiştir. Bu çalıştaylar politika önerilerinin oluşturulmasında kritik rol oynamıştır.

Oyun Temelli Katılım Etkinlikleri

Proje faaliyetlerinde düzenlenen oyunlaştırılmış öğrenme etkinlikleri, gençlerin afet bilinci ni pekiştirmesi, problem çözme becerilerini geliştirmesi ve ekip çalışmasını deneyimlemesi için kullanılmıştır. Bu yöntem gençlerin aktif, yaratıcı ve yüksek motivasyonla katılımını sağlamıştır.

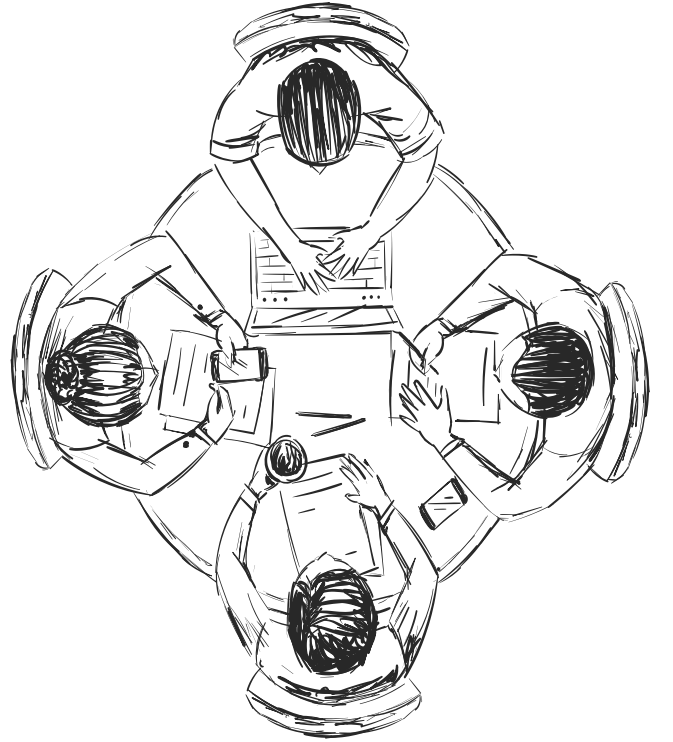
Gençlik Çalışmaları

2010 yılındaki AB Konsey Kararına göre gençlik çalışması şu şekilde ifade edilmiştir: (European Commission, 2014:53) “Gençlik çalışması, resmi eğitim müfredatının dışında boş zaman faaliyetlerinin yanı sıra yaygın ve sargın eğitim süreçlerine ve gönüllü katılıma dayanan faaliyet alanlarıdır. Bu faaliyetler ve süreçler, eğitimsel ve pedagojik rehberliğin altında tek taraflı, iki taraflı veya ortak yönetilen profesyonel veya gönüllü gençlik çalışanları ve gençlik liderleri tarafından yönetilir ve farklı dinamiklerin sebep olduğu değişikliklere tabidir.” Diğer bir tanımlamaya göre ise gençlik çalışması okul dışında, yaygın eğitim yöntemleri kullanılarak, gençler için gençlerle beraber hayata geçirilen sosyal, kültürel, eğitsel ve politik çalışmaların tümüdür. (Lauritzen; 2005) Gençlik çalışması gençlerin kişisel ihtiyaçlarına ve ilgili alanlarına dayalı aktiviteler sunmaktadır.

Bunların gerçekleştirilebilmesi için gençlik çalışmasının kullandığı yöntemler şu şekildedir: (European Commission, 2014:5)

- » Yaygın ve sargın öğrenme
- » Katılımcı ve tecrübeye dayanan (deneysel) eğitim
- » Sosyal etkinlikler yoluyla öğrenme
- » Rehberlik ve akran desteği

Gençlik çalışması, gençlerin yetkilendirilmelerini, bağımsız olabilmelerini, sorumluluk ve hoşgörü sahibi olabilme kavramlarını göz önünde bulundurarak gençlerin kişisel gelişimlerini amaçlamaktadır. Toplumsal amaçları açısından daha geniş bir tanımlama yapmak gerekirse, gençlik çalışması demokratik hayata katılım, sosyal uyum ve dâhil olma gibi kavramlar üzerinde de etkin olmaya çalışmaktadır. Gençlik çalışması yaygın ve sargın eğitim metotlarını, ilişki odaklı aktiviteleri, deneyimsel pedagojiyi ve akran desteğini içermektedir. (European Commission,2014:54)

Gençlik çalışmaları; gençlerin kişisel, sosyal ve kültürel gelişimlerini destekleyen, onların topluma aktif katılımını güçlendiren, gönüllülüğü ve dayanışma kültürünü teşvik eden sistematik bir öğrenme ve gelişim alanıdır. Gençlik çalışmaları, gençlerin yalnızca bilgi edinmesini değil; deneyim yoluyla öğrenmesini, becerilerini geliştirmesini, topluma katkı sunmasını ve demokratik süreçlere katılmasını sağlayan kapsayıcı bir yaklaşımdır.

Bu çalışmalar gençlerin **özgüven kazanmasına, liderlik becerilerinin gelişmesine, toplumsal sorunlara duyarlılık göstermesine, eleştirel düşünme ve problem çözme yetkinliklerini artırmasına** önemli katkılar sunar. Gençlik dernekleri, sivil toplum kuruluşları, belediyeler, üniversiteler ve kamu kurumları; gençlerin ihtiyaçlarına göre uyarlanmış etkinlikler, projeler ve programlar aracılığıyla bu alana yön verir.

Gençlik çalışmaları aşağıdaki temel ilkeler üzerine inşa edilir:

- **Kapsayıcılık:** Tüm gençlerin eşit katılımını destekleme
- **Güçlendirme:** Gençlerin kendi potansiyellerini açığa çıkarmasına yardımcı olma
- **Katılım:** Gençleri karar alma süreçlerine dahil etme
- **Akran öğrenmesi:** Gençlerin birbirlerinden öğrenmesini destekleme
- **Toplumsal fayda:** Gönüllülük ve sosyal sorumluluk bilincini yaygınlaştırma

Türkiye’de gençlik çalışmaları hem yerel yönetimler hem de sivil toplum tarafından geniş ölçekte uygulanmakta; uluslararası programlar, özellikle Erasmus+ Gençlik alanı, gençlerin bu süreçlerde daha aktif ve etkin rol almasını desteklemektedir. Bu bağlamda gençlik çalışmaları, afet yönetimi gibi kritik alanlarda gençlerin kapasitelerini güçlendirmek için vazgeçilmez bir araçtır.

ERASMUS+ GENÇLİK KATILIMI (KA154) PROGRAMI

Erasmus+ Gençlik Katılımı (KA154), gençlerin demokratik yaşama aktif katılımını güçlendirmeyi ve gençlerle karar alıcılar arasında yapılandırılmış bir diyalog oluşturmaya amaçlayan bir Avrupa Birliği programıdır. Program, gençlere toplumsal sorunları tartışma, kendi ihtiyaçlarını ifade etme, çözümler geliştirme ve bu çözümleri karar vericilerle paylaşma fırsatı sunar. KA154 projeleri; 13–30 yaş arasındaki gençleri, gençlik çalışanlarını, gençlik örgütlerini, belediyeleri, kamu kurumlarını ve üniversiteleri kapsayan geniş bir iş birliği alanı oluşturur. Program, gençlerin demokratik süreçlerde söz sahibi olmalarını, karar alma mekanizmalarına doğrudan erişim sağlamalarını ve politika yapıcılarla etkili bir iletişim kurmalarını destekler.

Programın başlıca hedefleri şunlardır:

- Gençlerin politika süreçlerine katılımını artırmak
- Gençlerin ihtiyaçlarını karar vericilere görünür kılmak
- Demokratik yaşamda aktif vatandaşlığı teşvik etmek
- Daha az fırsata sahip gençlerin sesini güçlendirmek
- Gençler ve kamu kurumları arasında kalıcı iş birliği mekanizmaları oluşturmak
- Gençlerde ifade, liderlik, savunuculuk ve iletişim becerilerini geliştirmek

KA154 kapsamında desteklenen faaliyet türleri:

- Gençlik zirveleri, forumlar ve buluşmalar
- Karar vericilerle yuvarlak masa toplantıları
- Çalıştaylar, hackathonlar ve çözüm üretme oturumları
- Dijital katılım araçları, çevrimiçi platformlar ve e-katılım uygulamaları
- Gençlerin politika önerisi geliştirme eğitimleri
- Gençlik araştırmaları, anketler ve ihtiyaç analizleri
- Yerel ve ulusal farkındalık kampanyaları

Programın özünde şu anlayış vardır:

“Gençler birer pasif izleyici değil; demokratik toplumun aktif ortaklarıdır.”

KA154 projeleri, gençlere hem politika geliştirme süreçlerini deneyimleme hem de kendi yaşamlarını etkileyen konularda söz sahibi olma fırsatı sunar. Aynı zamanda gençlik örgütleriyle kamu kurumları arasında kalıcı bir iletişim köprüsü kurulmasına imkân tanır.

Bu raporda sunulan politika önerileri ve analizler, KA154 programının hedefleriyle tamamen uyumlu olup gençlerin afet yönetiminde kurucu bir rol üstlenmesini desteklemektedir.

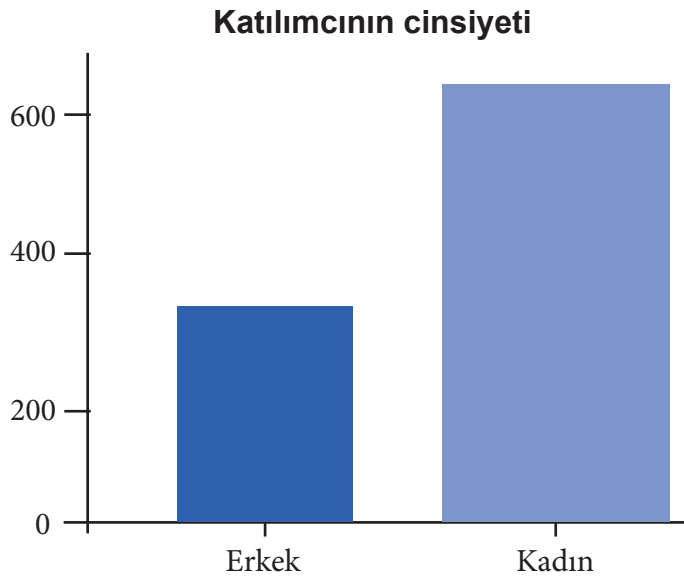
Gençlerin Afetlere Yönelik Bilgi, Farkındalık ve İhtiyaçlarına İlişkin Anket Analizi

Bu anket projemiz kapsamında yürütülen kapsamlı saha çalışması ve nicel veri analizine dayanmaktadır. Projemizin başvuru ve hazırlık sürecinde, Türkiye'nin farklı şehirlerinde yaşayan gençlerin afetlere yönelik bilgi düzeylerini, farkındalıklarını, tutumlarını ve ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla geniş katılımlı bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

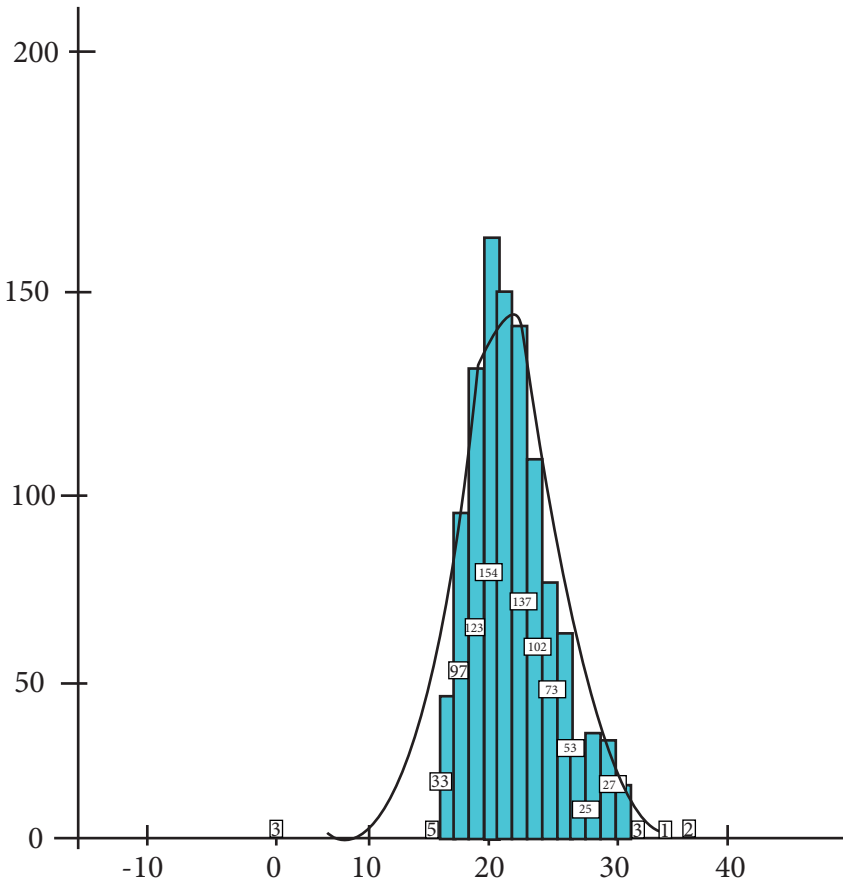
Toplam **1.029** gencin katılımıyla yürütülen bu çalışma, afet farkındalığı ve hazırlık kapasitesine ilişkin mevcut durumu ortaya koymayı hedeflemiştir; elde edilen veriler ihtiyaç analizi sürecinde sistematik olarak değerlendirilmiştir. Anketten elde edilen nicel veriler, gençlerin afetlere hazırlık konusundaki güçlü ve gelişime açık alanlarını somut göstergelerle ortaya koymuş, politika önerilerinin kanıta dayalı biçimde temellendirilmesine imkân sağlamıştır.

Ulaşılan geniş ve farklı şehirleri kapsayan örneklem, gençlere yönelik afet risk azaltma, hazırlık ve farkındalık politikalarının geliştirilmesi sürecinde güvenilir ve temsil gücü yüksek bir veri sunmuştur. Bu bağlamda, anket bulguları; politika yapıcılar, kamu kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları için yol gösterici bir referans niteliği taşımaktadır.

Proje sürecinde elde edilen veriler hem nicel hem de nitel analiz yöntemleri kullanılarak kapsamlı biçimde değerlendirilmiştir. 1.029 gençten toplanan anketler, SPSS ve tablo analiz teknikleri ile kategorize edilmiş; gençlerin afetlere ilişkin risk algıları, bilgi düzeyleri ve ihtiyaçları yüzdelik dağılımlar üzerinden ortaya konmuştur. Bu bütüncül analiz yaklaşımı, politika metninin kanıta dayalı, gençlerin görüşlerini yansıtan ve uygulanabilir bir çerçevede oluşturulmasını sağlamıştır.

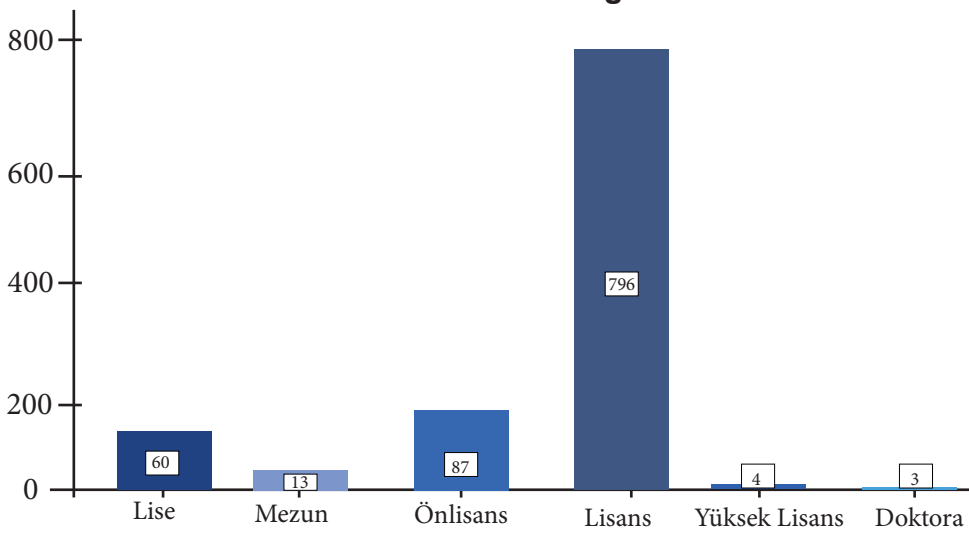

Projeye katılan toplam 1029 genç katılımcının demografik yapısı incelendiğinde, örneklemin büyük oranda kadın katılımcılardan oluştuğu görülmüştür. Katılımcıların 689'u (%66.96) kadın iken, 240'ı (%23.32) erkek katılımcılardan oluşmaktadır. Bu dağılım, afet süreçlerinde genç kadınların toplumsal ve sivil katılım konularına olan yüksek ilgisini ve motivasyonunu temsil eder niteliktedir. Örneklemin kalan %9.72'lik (100 kişi) kısmının ise diğer veya belirtilmemiş cinsiyet kategorilerine ait olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan toplam 1.029 kişilik örneklemin yaş dağılımı incelendiğinde, katılımcıların büyük bir kısmının aktif genç yetişkin grubunu temsil ettiği görülmektedir. Katılımcıların yaş ortalaması 22.52 olarak hesaplanmıştır. Yaş dağılımındaki standart sapma değeri (3.136) oldukça düşük düzeydedir. Bu değer, katılımcıların yaşlarının ortalamaya yakın bir küme etrafında toplandığını ve örneklemin yaş açısından nispeten homojen bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Öğrenim Durumu

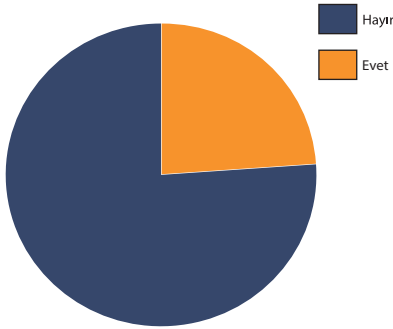
Katılımcıların öğrenim düzeyi dağılımı incelendiğinde, örneklemin büyük bir çoğunluğunun yükseköğretim kademelerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Toplamda 1029 katılımcının 796'sı (%77.35) ile en büyük grubu Lisans düzeyindeki öğrenciler ve mezunlar oluşturmaktadır. Bu ana gruba, Ön Lisans düzeyinde 87 kişi (%8.45) ve Lise çağında/mezunu olan 73 kişi (%7.09) takip etmektedir. Yüksek Lisans düzeyinde 4 kişi (%0.39) ve Doktora düzeyinde 3 kişi (%0.29) bulunması, araştırmanın ana hedef kitlesinin üniversite çağındaki aktif genç nüfus olduğunu doğrulamaktadır.

Bu dağılım, politika önerilerinin ve eğitim stratejilerinin etkinliği açısından kritik öneme sahiptir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun akademik hayatın aktif bir parçası (Lisans öğrencisi) olması, önerecek afet farkındalığı eğitimlerinin üniversite ve gençlik merkezleri üzerinden yaygınlaştırılması gerektiğini işaret etmektedir. Ayrıca, ilerleyen bölümlerde, gençlerin sahip olduğu bu yüksek eğitim düzeyinin, afet farkındalığı, hazırlık düzeyi ve risk algısıyla olan ilişkisine detaylı olarak yer verilecektir.

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Erkek	340	33,0	33,0	33,0
Kadın	689	67,0	67,0	67,0
Total	1029	100,0	100,0	

Araştırmaya katılan toplam 1029 genç katılımcının demografik yapısı incelendiğinde, örneklemin büyük bir çoğunluğunun kadın katılımcılardan oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların 689'u (%66.00) kadın iken, 340'ı (%33.00) erkek katılımcılardan oluşmaktadır.

Afet Deneyimi Olan/Olmayan Katılımcı

Araştırmaya katılan gençlerin daha önce herhangi bir doğal afet deneyimleyip deneyimlemediği incelendiğinde, örneklemin büyük bir çoğunluğunun bu tür olaylara doğrudan maruz kaldığı görülmüştür. Toplam 1029 katılımcıdan 781'i (%75.90) afet deneyimi olduğunu belirtirken, afet deneyimi olmadığını belirten katılımcı sayısı 248 (%24.10) düzeyinde kalmıştır.

Bu yüksek oran, katılımcıların büyük bir kısmının Türkiye'nin farklı bölgelerinden gelmesine rağmen, ülke genelindeki afetlerin sıklığını ve yaygınlığını açıkça ortaya koymaktadır. Bu bulgu, afetlere hazırlık konusunun teorik bir mesele olmaktan öte, gençlerin gündelik yaşam deneyimlerinin bir parçası olduğunu kanıtlamaktadır.

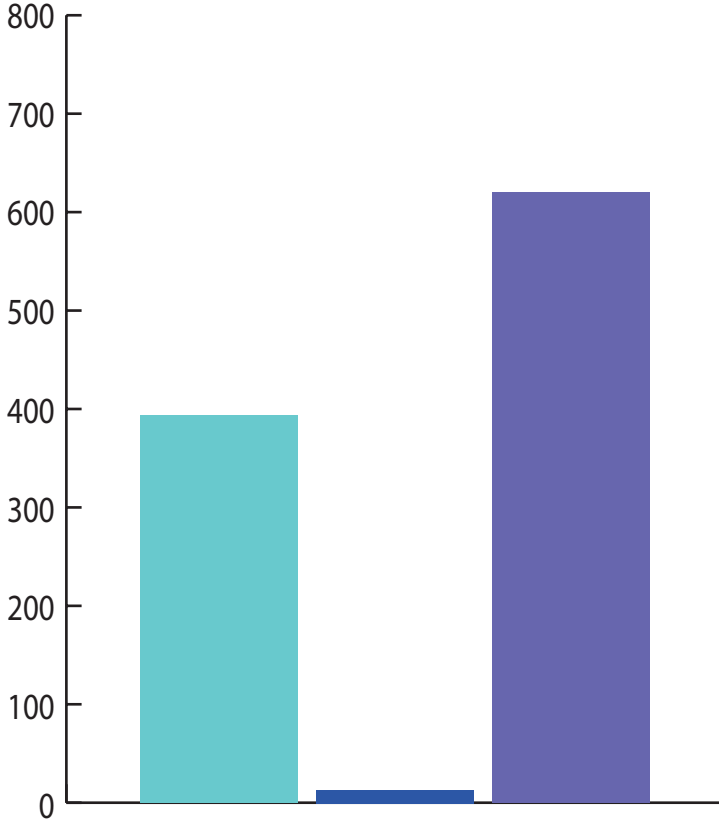
	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	781	75,9	75,9	75,9
Hayır	248	24,1	24,1	100,0
Total	1029	100,0	100,0	

		Afet sırasında nasıl davranılması gerektiğine dair bilgi				
			Evet	Hayır	Kısmen	Total
Afet Deneyimi Olan/ Olmayan Katılımcı		1 100,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	1 100,0 %
	Evet	0 0,0 %	344 44,0 %	9 1,2 %	428 54,8 %	781 100,0 %
	Hayır	0 0,0 %	81 32,7 %	11 4,4 %	156 62,9 %	248 100,0 %
Total		1 0,1 %	425 41,3 %	20 1,9 %	584 56,7 %	1030 100,0 %

Afet deneyiminin, bireylerin kriz anı davranış bilgisi algısı üzerindeki etkisi incelendiğinde, daha önce afet deneyimi olanların bilgi düzeylerinin, deneyimi olmayanlara göre daha yüksek bir öz yeterlilik içerdiği görülmüştür. Afet deneyimi olan 781 katılımcının %44.05'i afet sırasında nasıl davranılması gerektiğini bilmediklerini belirtmiştir. Bu oran, deneyimi olmayan grubun "hayır" yanıtından belirgin şekilde yüksektir. Bu bulgu, yaşanmış deneyimin, doğru davranış bilgisine sahip olma konusundaki özgüveni artırdığını doğrulamaktadır.

Ancak, analizdeki en kritik bulgu, afet deneyimine sahip olanların dahi büyük çoğunluğunun bu bilgiye 'kısmen' sahip olduğunu ifade etmesidir. Bu durum, bireylerin yaşadıkları zorlu deneyimlerin tek başına yeterli ve sistematik bir eylem bilgisine dönüşmediğini göstermektedir. Bu bağlamda, afeti deneyimlemiş gençlerin, deneyimlemeyenlere kıyasla afet ve kriz anında nasıl davranılması gerektiğine dair daha yüksek bir farkındalık ve bilgi sahibi olduğu anlaşılmaktadır. Gelecekte daha dirençli topluluklar ve bireyler inşa etmek için, yaşanmış bu deneyimlerden hareketle hazırlık yapmanın ne derece önemli olduğu bu durumla yeniden ortaya konmaktadır.

Afetlerin oluşum sebepleri hakkında bilgi

Afet farkındalığının temelini oluşturan afetlerin oluşum sebepleri hakkındaki bilgi düzeyi incelendiğinde, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun bu konuda net ve yeterli bilgiye sahip olmadığı görülmektedir. Toplam katılımcı sayısının (1029 kişi) %60.25'ine (620 kişi) denk gelen büyük çoğunluk, bu konudaki bilgisinin 'Kısmen Bilgim Var' olduğunu belirtmiştir. 'Evet, detaylı bilgim var' yanıtını verenlerin oranı ise %38.29 (394 kişi) düzeyindedir.

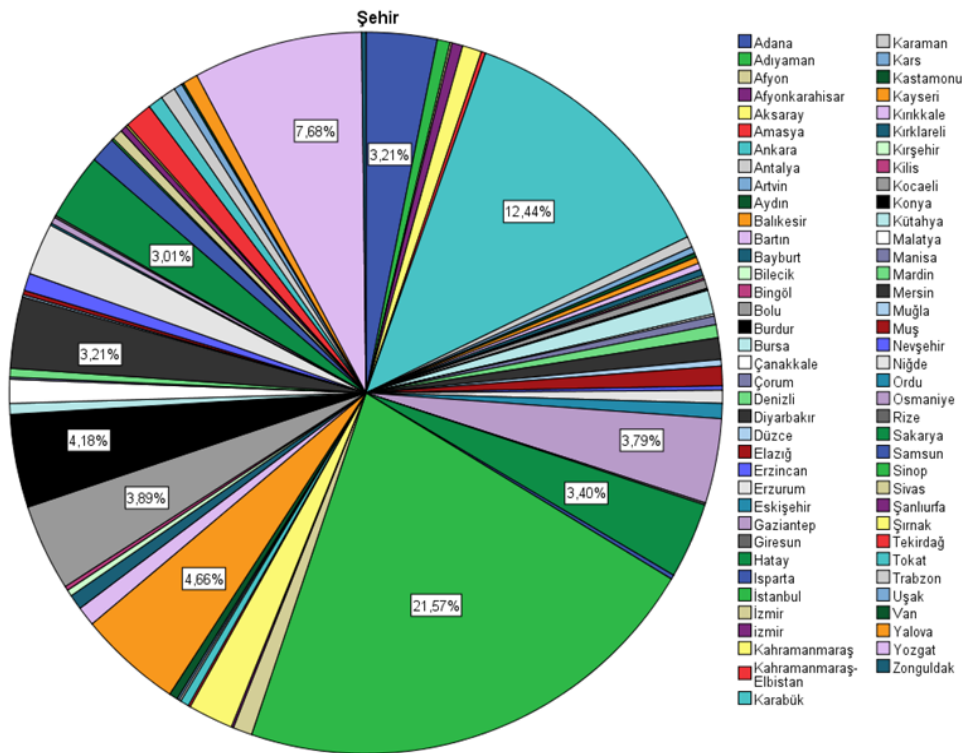
Bu bulgu, gençlerin üçte ikisinin (%60.25) afetlerin nedenleri gibi temel bir konuda kendilerini yetersiz veya eksik hissettiğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu durum, bilgi eksikliğinin giderilmesi için yürütülecek eğitim çalışmalarının sadece pratik eylemlere değil, aynı zamanda afetlerin bilimsel ve çevresel nedenlerine odaklanması gerektiğini işaret etmektedir. Diğer taraftan ise; yalnızca 15 kişinin (%1.46) "Hayır, bilgim yok" demesi, gençlerin öğrenmeye genel bir açıklığı olduğunu; ancak mevcut bilgi birikimlerinin dağınık ve yetersiz kaldığını göstermektedir.

Afetten Etkinlenenlere Yardım Etme İsteği

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	1019	99,0	99,0	99,0
Hayır	1	,1	,1	,1
Kararsızım	9	,9	,9	,9
Total	1029	100,0	100,0	100,0

Katılımcı gençlerin afet sonrası zarar gören insanlara yardım etme isteği incelendiğinde, elde edilen veriler güçlü bir toplumsal dayanışma ve gönüllülük potansiyelini ortaya koymaktadır. Toplam 1029 katılımcıdan 1019'u (%99.03) yardım etmeye 'Evet' yanıtını verirken, yalnızca 1 kişinin (%0.10) isteksiz olduğu görülmüştür.

Bu çoğunluk, gençlerin afet yönetimi ve iyileşme süreçlerine aktif olarak katılma motivasyonunun ve insani duyarlılığının ne denli yüksek olduğunu göstermektedir. Söz konusu bu yüksek enerji ve kararlılık, zarar azaltma ve hazırlık süreçlerine entegre edilmediği takdirde atıl kalacaktır. Bu bağlamda, gençlerin bu doğal yardım etme isteğinden, afet yönetim süreçlerinde koordineli ve sürdürülebilir bir kapasite oluşturmak üzere istifade edilmesi, toplumun genel dayanıklılığını artırmak için elzemdir. Politika önerileri, gençlerin bu potansiyelini resmî gönüllülük mekanizmalarına ve hazırlık programlarına dahil etmeye odaklanmalıdır.

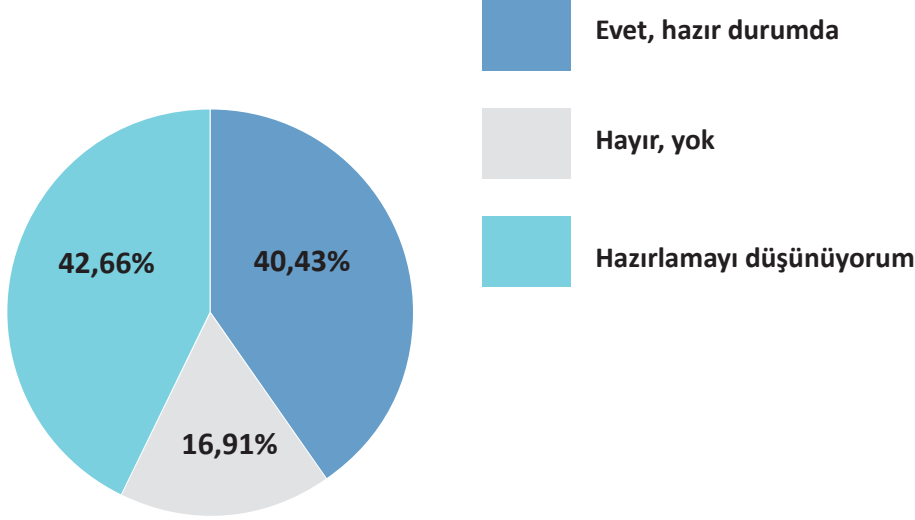
Programa katılan gençlerin coğrafi dağılımına ilişkin bu analiz, katılımcıların iller bazında oldukça geniş ve ulusal çapta bir yayılıma sahip olduğunu göstermektedir. Toplam 1029 kişi arasından, 72 farklı ilden katılım sağlanması, çalışmanın ulusal kapsayıcılığını ve farklı coğrafyalardan gençlere erişim başarısını temsil etmektedir. En yüksek katılımlar, beklenen şekilde büyük şehirlerden gelmekle birlikte, veriler ilginin yaygın olduğunu göstermektedir. Sıralama; İstanbul'dan 222 kişi (%21.57), Ankara'dan 128 kişi (%12.44), Yozgat'tan 79 kişi (%7.68), Kayseri'den 48 kişi (%4.66), Konya'dan 43 kişi (%4.18) ve Kocaeli'den 40 kişi (%3.89) şeklinde gerçekleşmiştir. Bu bulgu, Türkiye genelindeki gençlerin afet farkındalığı konusuna gösterdiği yüksek ve yaygın ilgiyi doğrulamaktadır. Sonuç olarak, örneklemin coğrafi çeşitliliği, politika önerilerinin sadece bölgesel değil, aynı zamanda ulusal çapta uygulanabilirliğini ve farklı sosyo-kültürel bağlamlara adaptasyon yeteneğini de artırmaktadır.

Afet sonrası ilk yardım bilgisine sahip olma durumu

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet bilgiliyim fakat daha önce uygulamadığım için unutabiliyorum tazeleme eğitimi almak benim için iyi olacaktır.	1	,1	,1	,1
Evet kısmen hakimim ama belgem olmadığı için çok çok zorunda kalmadığım sürece yapamam	1	,1	,1	,2
Evet, temel ilk yardım bilgim var	287	27,9	27,9	28,1
Hayır, bilgim yok	287	27,9	27,9	56,0
İlk yardım ders almıştım ama geliştirmeye ihtiyacım var	,1	,1	,1	56,1
Kısmen biliyorum	449	43,6	43,6	99,7
Sağlık bakanlığından onaylı ilk yardım belgem var	,1	,1	,1	99,8
Sağlık çalışanı olduğum için ilk-yardımdan daha fazla bilgim var	,1	,1	,1	99,9
Teorik bir eğitim aldım uygulama yapmadım	,1	,1	,1	100,0
Total	1029	100,0	100,0	

Afet sonrası ilk yardım bilgisine sahip olma durumuna ilişkin bulgulara göre, 1029 kişi arasında 449 kişinin (%43,6) kısmen bilgi sahibi olduğu, 287 kişinin (%27,9) ise hiç bilgisi bulunmadığı görülmektedir. Geriye kalan düşük oranlardaki katılımcıların bir kısmı yalnızca teorik bilgiye sahip olup pratik uygulama becerisi bulunmamaktadır; diğer bir kısmı ise sağlık çalışanı olarak iyi düzeyde ilk yardım bilgisine sahiptir. Bu bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun afet durumlarında ve genel kriz anlarında yeterli ilk yardım farkındalığına sahip olmadığını, müdahale kapasitesinin ise sınırlı düzeyde kaldığını göstermektedir. Nitekim gençler tarafından gerçekleştirilen politika önerilerinin büyük bir kısmında eğitim sisteminin uygulamaya dayalı olması gerektiğine dair kayda değer vurgular yer almaktadır.

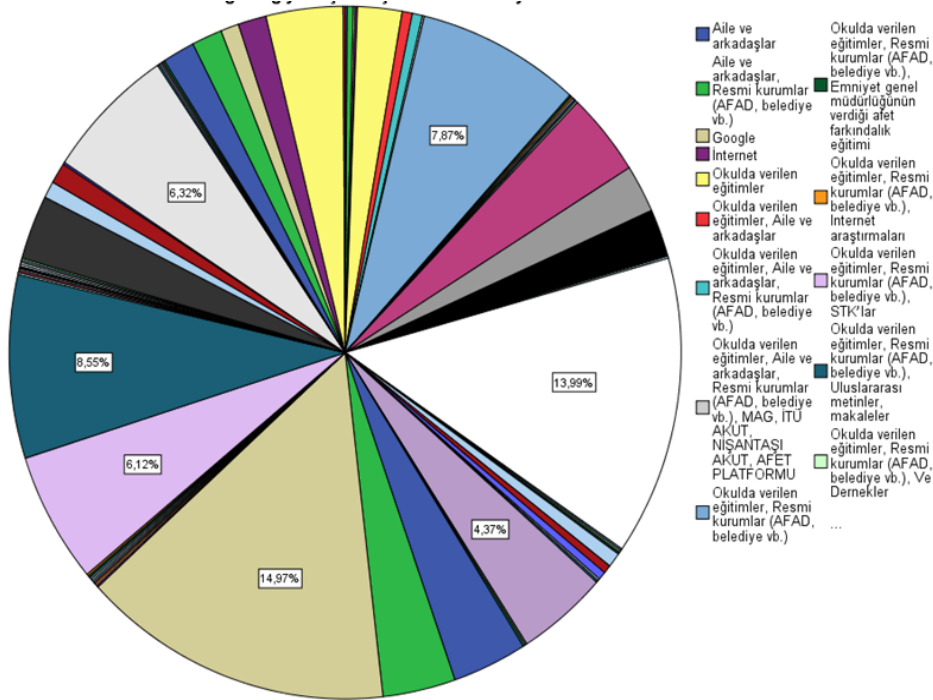
Afet çantasına sahip olma durumu

Yukarıdaki grafiğe göre, araştırmaya katılan 1.029 gençten %40,3'ü (416 kişi) afet çantasına sahip olduğunu belirtirken, %16,9'u (174 kişi) herhangi bir afet çantasına sahip olmadığını, en yüksek oran olan %42,7'si (439 kişi) ise afet çantası hazırlamayı düşündüğünü ifade etmiştir. Bu durum, bireysel afet hazırlık düzeyinin henüz istenen seviyede olmadığını göstermektedir. Gençlerin önemli bir kısmının afet çantası hazırlamamış ancak bunu düşünme aşamasında olması, afet farkındalığının gelişmekte olduğunu, ancak eyleme dönüşmesi için destekleyici adımlara ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, gençlerin afet hazırlık süreçlerine aktif katılımını teşvik eden, farkındalık ve uygulama becerilerini güçlendirecek bütüncül politika ve çalışmalara gereksinim vardır.

Gençlerin afet farkındalığını artırmak için en etkili bulunduğu etkinlik türlerine dair tercihler incelendiğinde, ağırlığın net bir şekilde uygulamaya ve aktif katılıma kaydığı görülmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu, farkındalığın artırılması için dört ana etkinlik türünü öncelikli olarak işaretlemiştir: Toplum Gönüllülük Projeleri, Simülasyon Tatbikatları, Okul Tabanlı Eğitimler ve Sosyal Medya Kampanyaları. En yüksek oranda tercih edilen bu yöntemler, gençlerin sadece teorik bilgi alımından ziyade, eyleme geçme ve doğrudan toplumsal katkı sunma motivasyonlarının çok yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Bu ana talebi takiben, katılımcılar mahalle tabanlı toplum dirençliliğini artırma grup çalışmaları ve yerel liderliğinde afetlere hazırlık çalışmalarına daha fazla odaklanılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu bulgular, hazırlanacak politika önerilerinin yalnızca teorik müfredat ile yetinmeyip, gençlerin bu enerjisini harekete geçirecek uygulamaya dayalı, katılımcı mekanizmaları kurumsallaştırması gerektiğini zorunlu kılmaktadır.

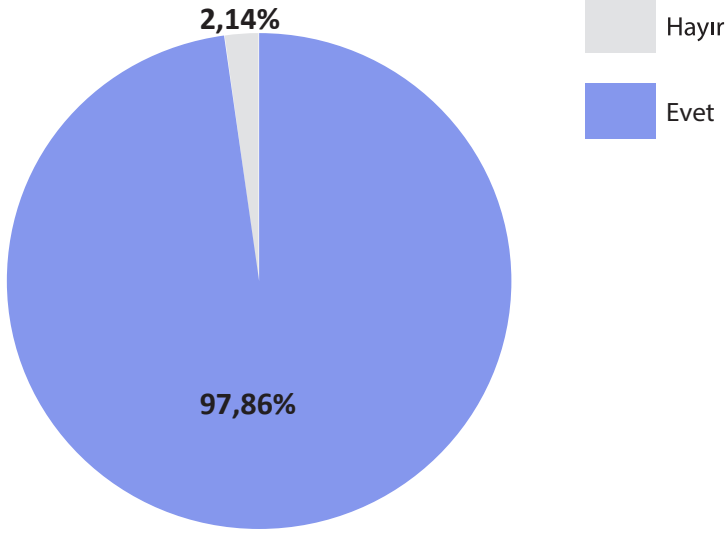
Afetlerle ilgili bilgiye erişmek için kullanılan kaynaklar

Gençlerin afetlerle ilgili bilgiye erişim kaynakları incelendiğinde, katılımcıların önemli bir kısmının bu bilgileri günlük yaşamda sıkça başvurdukları kanallar aracılığıyla edindikleri görülmektedir. Toplam 1029 kişi arasında 154 katılımcı (%15) afetlerle ilgili bilgiyi okulda verilen eğitimler, televizyon ve radyo haberleri, sosyal medya, aile ve arkadaş çevresi gibi kaynaklardan elde ettiğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra, 63 kişi (%6,1) özellikle AFAD ve belediye gibi resmi kurumları ya da televizyon ve radyo yayınlarını bilgi kaynağı olarak ifade etmiştir.

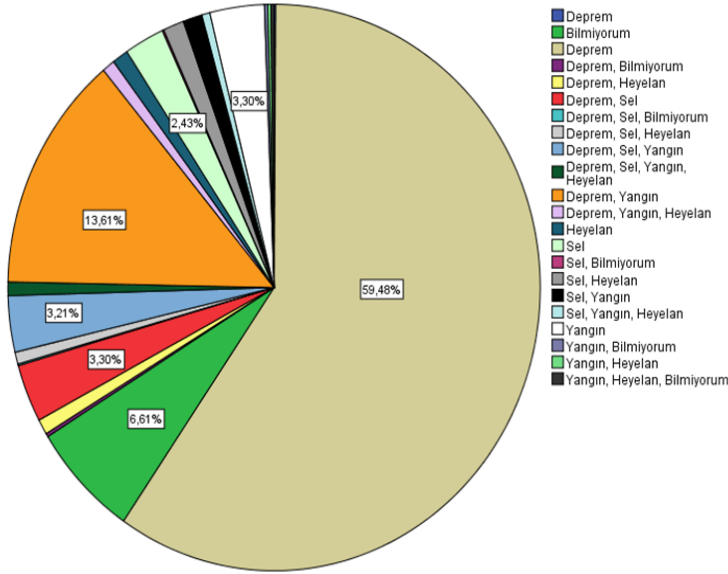
Oranlar görece düşük olsa da bazı katılımcılar sosyal medya platformları ve arkadaş çevresi aracılığıyla afetlere ilişkin bilgilere ulaştıklarını dile getirmiştir. Dikkat çekici bir biçimde, hiçbir katılımcı kitaplar, makaleler veya akademik veri tabanları (örneğin, Google Scholar, TÜBİTAK ULAKBİM, Web of Science vb.) gibi bilimsel kaynaklardan yararlandığını belirtmemiştir. Bu durum, Türkiye'nin afetlerle sık karşılaşan bir ülke olmasına rağmen, gençlerin bu konuda derinlemesine bilgiye erişim için akademik veya bilimsel kanalları yeterince kullanmadıklarını göstermektedir. Dolayısıyla, afet bilinci artırma yönelik çabaların yalnızca bilgilendirme kampanyalarıyla sınırlı kalmaması; aynı zamanda gençlerin bilimsel ve güvenilir bilgi kaynaklarına yönlendirilmesini de içermesi gerektiği söylenebilir.

Afet sonrası psikolojik destek almanın önemi

Afet sonrası psikolojik destek almanın önemine ilişkin algı düzeyi incelendiğinde, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun bu hizmetin gerekliliği konusunda güçlü bir farkındalığa sahip olduğu görülmektedir. Toplam 1029 katılımcıdan 1007'si (%97,8) afet sonrasında psikolojik destek almanın önemli olduğunu belirtirken, yalnızca 22 kişi (%2,1) bu hizmetin gerekli olmadığını ifade etmiştir. Bu bulgu, gençlerin afetlerin ruhsal ve duygusal etkilerine karşı duyarlılıklarının yüksek olduğunu, aynı zamanda psikososyal destek (PSS) hizmetlerine yönelik farkındalık ve talebin toplum genelinde oldukça yaygın bir biçimde yerleştiğini ortaya koymaktadır.

Yaşanılan bölgeye göre afet risk durumu

Katılımcıların yaşadıkları bölgelerdeki afet riski algısı incelendiğinde, büyük çoğunluğun Türkiye'nin ana riskleri etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Toplam 1029 kişi içerisinde, katılımcıların en büyük kısmı 612 kişi (%59.47) sadece deprem riski barındıran bir bölgede yaşadığını belirtmiştir. Bu bulgu, sismik risk algısının baskınlığını teyit etmektedir. Buna ek olarak, 140 kişi (%13.61) deprem ve yangın riski, 33 kişi (%3.21) ise deprem, yangın ve sel gibi çoklu riskler barındıran bölgelerde yaşadıklarını ifade etmiştir. Bu yüksek oran yaklaşık (%75), gençlerin tek bir afet türüne değil, çoklu tehlike senaryolarına yönelik entegre eğitimlere ihtiyacı olduğunu ortaya koymaktadır. Diğer taraftan, 68 kişi (%6.61) yaşadığı bölgenin afet risk durumuna dair hiçbir bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Bu kesim, yerel risk haritalarına erişim ve temel farkındalık çalışmalarının hala yetersiz kaldığına işaret eden kritik bir grubu temsil etmektedir.

Genç Katılımına Dayalı Eğitim, Çalıştay ve Zirve Süreci

Eğitim Faaliyeti - Niğde

25-27 Nisan 2025 tarihlerinde Avrupa Gençlik Eğitim ve Spor Derneği'nin ev sahipliğinde gerçekleşen bu önemli eğitim, gençlerin afet farkındalığını artırmayı ve afet yönetimi konusundaki becerilerini geliştirmeyi hedefledi.

Afetlerde gönüllülük, afet önleme, risk değerlendirmesi, acil durum planlaması ve kriz iletişimi gibi kritik konularda eğitimler verildi. Gençler, bu süreçte önemli bilgiler edindi ve afetlere karşı daha hazırlıklı hale gelmek için bir ağ kurma fırsatı buldu.

Bu eğitimle, afetlere karşı daha bilinçli bir toplum oluşturmayı ve gönüllü takımlarını güçlendirmeyi amaçladık.

Çalıştay Programı - İstanbul

İstanbul Çalıştayı 27-29 Temmuz 2025 tarihlerinde, İlk Sen Ol Gençlik Hareketi Derneğinin ev sahipliğinde başarıyla tamamlandı.

Çalıştay süresince gençler; İnteraktif oturumlara katıldı, Grup çalışmaları ve politika önerileri atölyelerinde fikirlerini geliştirdi, Silivri AFAD Merkezi'ni ziyaret ederek kurumun afetlere yönelik çalışmalarını yerinde inceledi.

Türkiye'deki afetlere ilişkin politika önerileri geliştirdi, Gruplar halinde afetlere hazırlık ve risk azaltma konularında çözüm önerilerini paylaştı, Ülkemizde afet yönetiminde uygulanabilecek yeni yaklaşımlar üzerinde çalıştı. Çadır kurma gibi uygulamalı eğitimlerle afetlere hazırlık konusunda pratik bilgi ve beceriler kazanıldı.

Gençlerimiz, afetlere hazırlık ve müdahale süreçleri hakkında hem teorik hem de pratik bilgiler edinerek büyük bir farkındalık kazandı. Çadır kurma uygulamaları, arama-kurtarma çalışmaları ve afet bilinci üzerine yapılan paylaşımlar, onların bilinçli ve sorumlu bireyler olarak yetişmesine önemli katkılar sağladı.

Bu üç günlük çalıştay sayesinde gençlerimiz, afetlere daha dirençli toplumlar oluşturma yolunda önemli bilgi, beceri ve deneyimler edindi.

Zirve Programı - Sorgun

3–5 Ekim tarihleri arasında Yozgat'ta düzenlenen Zirve Programı, afet farkındalığı, gönüllülük, iklim değişikliği ve gençlerin afet süreçlerindeki rolü temaları çerçevesinde başarıyla gerçekleştirilmiştir. Program, akademi, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve gençlerin bir araya geldiği çok paydaşlı bir öğrenme ve politika geliştirme platformu olarak tasarlanmıştır.

Program Kapsamı ve Oturumlar

Zirve Programı'nın son gününde gerçekleştirilen oturumlarda, afet yönetiminin farklı boyutları uzman isimler tarafından ele alınmıştır:

- İnsansız Hava Araçlarının (İHA) Afet Yönetiminde Kullanımı
Uzm. Paramedik, Afet Uzmanı ve İHA Eğitmeni Samet Tutuk
Afetlerde teknolojinin kullanımı, erken müdahale ve saha koordinasyonu perspektifinden değerlendirilmiştir.
- Afetzedelere Destek ve İyileştirme Çalışmaları
AFAD Gönüllüsü Cihan Yılmaz
Afet sonrası psikososyal destek ve iyileştirme süreçlerinde gönüllülüğün önemi vurgulanmıştır.
- Afet Alanında Triyaj Uygulaması ve Afetlerde Temel Yaşam Desteği
Uzm. Dr. Onur Türkön (Acil Tıp Uzmanı)
Afet alanında sağlık hizmetlerinin önceliklendirilmesi ve yaşam kurtarıcı müdahaleler ele alınmıştır.
- Libya'daki Sel Felaketinde Türkiye'nin Yardım Deneyimi
İlk Sen Ol Gençlik Hareketi Derneği Başkanı Murat Kenan
Uluslararası insani yardım ve dayanışma örnekleri paylaşılmıştır.

Kurum Temsilcileri ve Akademik Katkıları

Program kapsamında;

- Yozgat AFAD İl Müdürü Abdülkadir Karakoç ve AFAD Uzmanı Büşra Erdoğan, Türkiye'de yaşanan afetler ve gençlerin afet yönetimi süreçlerindeki rolü üzerine kapsamlı değerlendirmelerde bulunmuşlardır.

Akademisyenler tarafından gerçekleştirilen sunumlarda ise şu başlıklar ele alınmıştır:

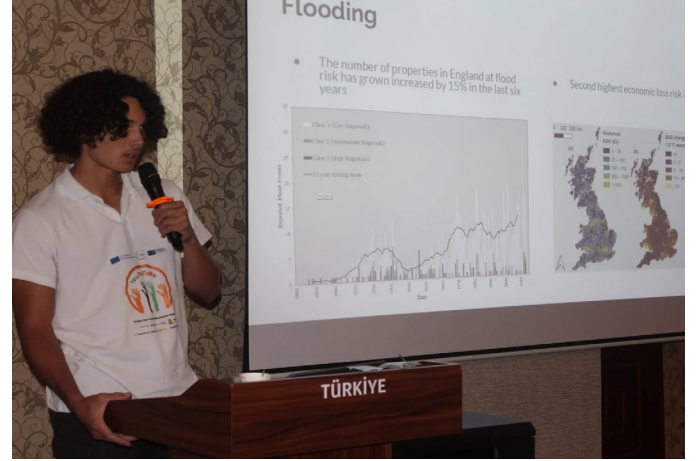
- Afetlerde İletişim – Prof. Dr. Zülfiye Acar Şentürk (Bozok Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı)
- Afetlere Hazırlıkta Arama-Kurtarma Köpeklerinin Önemi – Dr. Öğr. Üyesi Mehmet İnan
- Geçmişten Geleceğe Afetler – Öğr. Gör. Enes Arslan
- İklim Değişikliğine Bağlı Doğal Afetler – Öğr. Gör. Meryem Akbulut Bakır
- Afetlerde Gönüllülük ve Gençlerin Rolü – Öğr. Gör. Eyüp Ağar

Bu oturumlar aracılığıyla afetlerin çok boyutlu yapısı; bilimsel, toplumsal, çevresel ve gönüllülük perspektifleriyle ele alınmıştır.

Uluslararası Katılım ve Dayanışma

Zirve Programı'na Almanya, Çekya, Fas, Fransa, Hollanda ve İngiltere'den katılan gönüllüler, kendi ülkelerindeki afet politikaları ve uygulamaları hakkında sunumlar yaparak uluslararası deneyim paylaşımına ve dayanışmaya katkı sağlamışlardır. Bu paylaşımlar, gençlerin küresel ölçekte afet yönetimi yaklaşımlarını karşılaştırmalı biçimde değerlendirmesine olanak tanımıştır.

Genç Katılımına Dayalı Afet Dayanıklılığı Politika Metni

Zirve Programı süresince gerçekleştirilen oturumlar, atölye çalışmaları ve grup tartışmaları sonucunda, gençlerin aktif katılımıyla "Genç Katılımına Dayalı Afet Dayanıklılığı Politika Metni" hazırlanmıştır.

Bu bildirge;

Gençlerin afetlere karşı daha bilinçli, hazırlıklı ve sorumluluk alan bireyler olarak güçlendirilmesini,

Gönüllülüğün kurumsal ve sürdürülebilir hâle getirilmesini,

Afet yönetiminde gençlerin karar alma ve uygulama süreçlerine aktif katılımını temel hedefler olarak ortaya koymaktadır.

Yozgat Zirve Programı, gençlerin bilgi, deneyim ve önerilerinin politika belgelerine yansıtıldığı önemli bir katılımcı süreç olarak, toplumsal dayanıklılığın güçlendirilmesine yönelik somut bir adım niteliği taşımaktadır.

Projeye Katkı Sunan Gençler

Sıra No	Ad	Soyad
1	Abidin	YILMAZ
2	Aghajan	MUSALI
3	Ahmet Zeyd	TÜRKARSLAN
4	Ahmetcan	PALA
5	Ali	ÖZCAN
6	Ali	SEYİDALİEV
7	Ali	KAYA
8	Ali Mert	GÖREN
9	Armağan Onur	YILDIRIM
10	Ayşe Melike	ÖZEROĞLU
11	Ayşe Öykü	YALÇINKAYA
12	Ayşegül	BÜLBÜL
13	Bağdaş	AYDIN
14	Baki Barış	ALTUNTAŞ
15	Barış	BALTA
16	Bilgehan	HARMANŞAH
17	Büşra Nur	SAĞLAM
18	Canseri Berra	YILMAZ
19	Celaledin	ŞENDİL
20	Cemile	KILINÇ
21	Ceren	TUNÇAY
22	Cihan	YILMAZ
23	Dilara	ALKAYA
24	Doğukan	SOLAK
25	Eda	MERGEN
26	Eda Ebrar	BAYKARA
27	Elif	ZENCİRKIRAN
28	Elif Sude	KORKMAZ
29	Elveda	ÇINAR
30	Emre	KARA
31	Enes	DAVARCI
32	Enes	YÜGEN
33	Erol	POLAT
34	Esra	ÖZCAN
35	Fatma Sümeyye	ŞAHİN
36	Gamze	USTA
37	Gökân	ÇİFCİ
38	Görkem	SERT

Sıra No**Ad****Soyad**

39	Gülçin	KARAMAN
40	Gülperi	ÜNAL
41	Gülseher	YILDIRIM
42	Halil	ALİSA
43	Halil	UĞUZ
44	Halil İbrahim	ÇİNĞİ
45	Halime	AY
46	Halise Nur	CAN
47	Hamza	ALYAPRAK
48	Harun	CEBE
49	Hasan Mert	UĞUZ
50	Hatice	KARA
51	Hatice	ÇINAR
52	Hayriye İrem	ÇETİNER
53	Hilal Ebru	KORKMAZ
54	Hüseyin Emre	ABAKAY
55	İrem	ERYİĞİT
56	İsmail Eren	MADEN
57	Kübra	SAN
58	Kübra	AYBEK
59	Kübra	KAR
60	Mahmut Fevzi	ÖZCAN
61	Mehmet	KURT
62	Mehmet	ULUS
63	Melih	GÜMÜŞ
64	MELİH	GÜMÜŞ
65	Melike	TAVLI
66	Melisay	ZOR
67	Merve	KÜÇÜKDEMİR
68	Merve	ŞAHİN
69	Mervegül	GÜL
70	Mine Alara	ERCAN
71	Muhammed Emin	ARSLAN
72	Muhammed Selman	KARAAĞAÇ
73	Muhammet Berke	KOÇ
74	Muhammet Erkut	KARA
75	MURAT	KENAN
76	Mustafa	BOZUKLU
77	Necati	ÇOBAN
78	Nisa Nur	TEKİN
79	Onat	TÜRLÜ
80	Osman Enes	KALIN

Sıra No**Ad****Soyad**

81	Ömer	AKCANIM
82	Ömer Faruk	TURAN
83	Önder	KALKAN
84	Rabia Nur	DEMİRDAĞ
85	Ramazan	AY
86	Ramazan Ali	AKIN
87	Samed	ÇAKMAK
88	Samet	TUTUK
89	Seda Nur	DEMİR
90	Sena Nur	BAYRAKTAR
91	Sergen	KIZILKAYA
92	Serhat	GÜZELSOY
93	Serra Çınay	TEZER
94	Şevval	ALPTEKİN
95	Şevval	KAYMAZ
96	Şeydanur	KÜTÜKÇÜOĞLU
97	Şeyhmus	MEŞE
98	Şeyma	KÜTÜKÇÜOĞLU
99	Şeyma Elif	AYTAR
100	Teoman	HÜNER
101	Tuna	SARIKAYA
102	Tuna	SARIKAYA
103	Vasfi	ARSLAN
104	Yahya Mercan	KURMAN
105	Yakup Kadri	KESKİN
106	Yaprak nursima	ŞAHİN
107	Yasin	BARAN
108	Yiğit	ÇOLAK
109	Yusra	KAPLAN
110	Yusuf	TÜRKMEN
111	Zekeriya Umut	MERCAN
112	Zeki	AKSOY
113	Zeynep	POLAT
114	Zeynep	AKAY

GENÇLİK ODAKLI AFET DAYANIKLILIĞI İÇİN POLİTİKA ÖNERİLERİ

Politika Başlığı

Oyunlaştırma Yoluyla Afet Bilincinin Geliştirilmesi

Psikolojik Olarak Riskli İçerik Barındıran Dijital Oyunların Afet Bilinciyle Sağaltımı ve Eğitsel Entegrasyonu

Sorunun Tanımı

Gençler, dijital oyunlara yoğun biçimde maruz kalmakta; özellikle korku, aksiyon ve hayatta kalma temalı oyunlar yüksek stres, şiddet ve psikolojik risk içeren içerikler barındırmaktadır.

Bu oyunlar, gençlerin karar alma reflekslerini etkilerken; afetlere ilişkin doğru davranış modellerini öğretmek yerine, çoğu zaman panik, bireysel kurtuluş ve gerçekçi olmayan tepkileri normalleştirmektedir.

Öte yandan mevcut afet farkındalığı eğitimleri, gençlerin dijital alışkanlıklarıyla yeterince örtüşmemekte ve etkileşim düzeyi düşük kalmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Gençlerin yoğun olarak kullandığı dijital oyun ortamlarını afet bilinci kazandıran eğitsel alanlara dönüştürmek,
- ➔ Psikolojik açıdan riskli içerikleri eğitsel ve toplumsal faydaya yönlendirmek,
- ➔ Afet öncesi, sırası ve sonrasına ilişkin doğru davranışları oyun yoluyla içselleştirmektir.

Politika Önerisi

Mevcut dijital oyunların mekanik yapıları tamamen değiştirilmeden; oyun senaryolarına entegre edilecek afet temalı karar anları aracılığıyla, gençlere afet bilinci kazandırılması önerilmektedir.

Bu yaklaşım, yasaklayıcı değil dönüştürücü bir politika anlayışına dayanmaktadır.

Uygulama Modeli

Oyun İçi Afet Senaryoları

- ➔ • Korku ve aksiyon oyunlarında yer alan ani stres anları, deprem, sel, yangın gibi afet senaryolarıyla yeniden kurgulanır.
- **Oyuncular, afet anında:**
 - o güvenli alan seçimi
 - o tahliye kararı
 - o ilk yardım uygulaması
 - o başkalarına yardım etme gibi kritik kararlar almak zorunda bırakılır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- BTK Akademi
- AFAD
- Türk Kızılay
- Üniversiteler
 - o oyun tasarımı
 - o psikoloji
 - o yazılım ve bilgisayar mühendisliği bölümleri
- Oyun geliştirici ve yayıncı firmalar

Gençlerin Rolü

Gençler bu politikanın hedef kitlesi değil, asli aktörleridir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Afet senaryolarının oyunlara entegrasyonunda içerik üretimi
 - Test süreçlerinde kullanıcı deneyimi geri bildirimi
 - “Oyun İçi Afet Bilinci” temalı:
 - o hackathonlar
 - o fikir yarışmaları
 - o gençlik çalıştayları
- Bu sayede gençler:**
- sadece öğrenen değil
 - çözüm üreten ve politika geliştiren bireyler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet bilincinin gençler arasında kalıcı şekilde artması
- ❖ Panik yerine doğru reflekslerin gelişmesi
- ❖ Dijital oyunların toplumsal fayda üreten araçlara dönüşmesi
- ❖ Gençlerin afet yönetimi süreçlerine aktif katılımı

Sonuç

Bu politika önerisi;

- dijital kültürü dışlamadan,
- gençlerin alışkanlıklarını avantaja çevirerek,
- afet bilincini yenilikçi, sürdürülebilir ve genç dostu bir yaklaşımla güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Oyun, bu modelde bir risk değil; hayat kurtaran bir öğrenme aracına dönüşmektedir.

Politika Başlığı

Afet Bilinci Yarışmaları ve Turnuvaları

Senaryo Tabanlı Dijital Afet Yarışmaları ile Aktif Öğrenme Modeli

Sorunun Tanımı

Afet bilinci çalışmalarında kullanılan yöntemler çoğunlukla bilgi aktarmaya dayalıdır. Klasik bilgi yarışmaları ve eğitimler, gençlerin gerçek bir afet anında ihtiyaç duyacağı hızlı karar verme, ekip çalışması ve doğru iletişim becerilerini yeterince geliştirememektedir.

Ayrıca gençlerin dijital ve etkileşimli öğrenme araçlarına olan ilgisi yüksek olmasına rağmen, afet eğitimlerinde bu araçlar sınırlı düzeyde kullanılmaktadır. Bu durum, afet farkındalığının kalıcı olmasını zorlaştırır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet eğitimlerini ezbere dayalı bilgi aktarımından çıkararak aktif öğrenme modeline dönüştürmek,
- ➔ Gençlerin afet senaryoları üzerinden düşünerek, tartışarak ve karar vererek öğrenmesini sağlamak,
- ➔ Takım çalışması, kriz yönetimi ve iletişim becerilerini güçlendirmektir.

Politika Önerisi

Klasik bilgi yarışmaları yerine, senaryo ve karar temelli dijital afet yarışmaları ve turnuvaları düzenlenmesi önerilmektedir.

Bu yarışmalar sayesinde gençler, afetleri yalnızca teorik olarak öğrenmek yerine, gerçek hayata yakın senaryolar içinde deneyimleyerek öğrenir.

Uygulama Modeli

Senaryo Tabanlı Dijital Yarışmalar

- ➔ • **Yarışmalar;** deprem, sel, yangın gibi farklı afet türlerini içeren senaryolar üzerinden kurgulanır.
- Katılımcılar bireysel değil, ekipler halinde yarışır.
- Ekipler, senaryo süresince:
 - o hangi adımın atılacağına
 - o nasıl iletişim kurulacağına
 - o görev paylaşımının nasıl yapılacağına karar verir.

Değerlendirme Kriterleri

- ➔ • Yarışmalarda başarı yalnızca puan üzerinden değerlendirilmez.
- **Aşağıdaki unsurlar da dikkate alınır:**
 - o ekip içi iş birliği
 - o doğru ve zamanında karar verme
 - o kriz anında iletişim
 - o etik ve sorumlu yaklaşım

Çok Aşamalı Yarışma Yapısı

- ➔ İl ve bölge düzeyinde çevrim içi ön elemeler yapılır.
- Başarılı ekipler ulusal finale katılır.
- Ulusal final, mümkün olduğunda canlı yayınlanarak daha geniş kitlelere ulaşır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Gençlik ve Spor Bakanlığı
- Milli Eğitim Bakanlığı
- AFAD
- Türk Kızılay
- Belediyeler
- Üniversiteler
- Eğitim teknolojileri ve dijital platform firmaları

Gençlerin Rolü

Gençler bu politikanın hedef kitlesi değil, asli aktörleridir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ Yarışmalarda yarışmacı olarak yer almak
- Moderatör ve organizasyon gönüllüsü olmak
- Afet senaryolarının hazırlanmasına katkı sunmak
- Sosyal medya üzerinden yarışmaların yaygınlaştırılmasını sağlamak

Bu süreç sayesinde gençler:

- sadece bilgi alan değil,
- üreten, yöneten ve sorumluluk alan bireyler hâline gelecek.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet bilincinin gençler arasında daha kalıcı hale gelmesi
- ❖ Afet anında panik yerine doğru reflekslerin gelişmesi
- ❖ Takım çalışması ve iletişim becerilerinin güçlenmesi
- ❖ Afet eğitimlerinin gençler için daha ilgi çekici ve erişilebilir olması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet eğitimlerini klasik yöntemlerin dışına çıkararak,
- gençlerin ilgisini çeken dijital araçlarla buluşturmayı,
- afet bilincini deneyimleyerek öğrenilen bir süreçle dönüştürmeyi hedeflemektedir.

Yarışmalar ve turnuvalar sayesinde afet bilinci, bir ders konusu olmaktan çıkarak; paylaşılan, uygulanan ve geliştirilen bir toplumsal sorumluluk alanına dönüşmektedir.

Politika Başlığı

Yapay Zekâ Destekli Kişisel Afet Hazırlık Asistanı Kişiselleştirilmiş Dijital Rehberlik ile Afetlere Hazırlık Modeli

Sorunun Tanımı

Afetlere hazırlık konusunda sunulan bilgiler çoğunlukla genel ve herkese aynı şekilde aktarılmaktadır. Ancak bireylerin yaşadığı bölge, bina türü, yaş grubu, sağlık durumu ve özel ihtiyaçları birbirinden farklıdır.

Mevcut bilgilendirme sistemleri, bu farklılıkları yeterince dikkate almadığı için; bireyler afet öncesinde ne yapması gerektiğini net olarak bilememekte, afet anında ise doğru bilgiye zamanında ulaşmakta zorlanmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Bireylerin kendi koşullarına uygun kişiselleştirilmiş afet rehberliğine erişimini sağlamak,
- ➔ Afet öncesi, sırası ve sonrasında doğru bilginin hızlı ve anlaşılır şekilde sunulmasını sağlamak,
- ➔ Yapay zekâ destekli çözümlerle afet bilincini günlük hayatın bir parçası hâline getirmektir.

Politika Önerisi

Bireylerin yaşadığı bölge, konut özellikleri, yaş grubu ve özel ihtiyaçlarına göre çalışan yapay zekâ destekli kişisel afet hazırlık asistanı geliştirilmesi önerilmektedir.

Bu sistem, kullanıcıya genel bilgiler sunmak yerine kişiye özel rehberlik sağlayan dijital bir destek mekanizması olarak tasarlanmalı.

Uygulama Modeli

Kişiselleştirilmiş Afet Rehberliği

Sistem, kullanıcının verdiği bilgilere göre aşağıdaki alanlarda destek sunar:

- ➔ 1.Afet Öncesi:
 - kişisel hatırlatmalar
 - afet çantası önerileri
 - bina ve çevreye özel risk bilgilendirmesi
- 2.Afet Anı:
 - Adım adım yönlendirme
 - bulunduğu konuma göre güvenli davranış önerileri
 - sade ve net talimatlar
- 3.Afet Sonrası:
 - psikososyal destek bilgilendirmesi
 - barınma, yardım ve başvuru süreçleri
 - temel lojistik yönlendirmeler

Dijital Entegrasyon

Sistem;

- ➔ • mobil uygulama,
- E-Devlet Kapısı,
- üniversitelerin ve kamu kurumlarının dijital platformları ile entegre edilebilir.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD
- Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi
- Üniversiteler
- Yapay zekâ ve yazılım firmaları
- Kamu kurumlarının dijital hizmet birimleri

Gençlerin Rolü

Gençler bu politikanın geliştirilmesinde aktif rol üstlenir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Afet senaryolarının hazırlanması
- Kullanıcı deneyimi tasarımına katkı
- Uygulamanın test edilmesi ve geri bildirim verilmesi
- Genç kullanıcılar için sade ve anlaşılır içerik üretimi
- Bu süreç sayesinde gençler:**
- sadece kullanıcı değil,
- tasarlayan, geliştiren ve iyileştiren aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afetlere bireysel hazırlık düzeyinin artması
- ❖ Afet anında bilgiye erişimin hızlanması
- ❖ Panik yerine doğru ve sakin davranışların gelişmesi
- ❖ Dijital teknolojilerin afet yönetiminde etkin kullanılması
- ❖ Gençlerin teknoloji ve toplumsal faydayı birleştiren çözümler üretmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- yapay zekâ teknolojilerini toplum yararına kullanmayı,
- afet bilincini kişisel ve erişilebilir hâle getirmeyi,
- bireyleri afetler karşısında daha hazırlıklı ve bilinçli kılmayı hedeflemektedir.

Yapay zekâ destekli bu sistem sayesinde afetlere hazırlık, karmaşık ve uzak bir konu olmaktan çıkarak, her bireyin günlük yaşamına entegre edilen akıllı bir destek aracına dönüşmektedir.

Politika Başlığı

Afet Öncesi “Sessiz Tatbikat” (Mikro Tatbikat) Modeli

Kısa Süreli ve Sürekli Uygulamalarla Afet Reflekslerinin Güçlendirilmesi

Sorunun Tanımı

Afet tatbikatları çoğu zaman uzun aralıklarla ve sınırlı sıklıkta yapılmaktadır. Yılda bir kez gerçekleştirilen büyük ölçekli tatbikatlar, katılımcılarda geçici bir farkındalık oluştursa da kalıcı refleks gelişimini yeterince desteklememektedir.

Ayrıca bazı tatbikatlar, özellikle çocuklar ve gençler üzerinde yüksek stres ve kaygı yaratabilmektedir. Bu durum, afet hazırlığına yönelik olumsuz tutumların gelişmesine yol açabilmektedir.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afetlere hazırlığı tek seferlik tatbikatlardan çıkararak sürekli ve gündelik bir alışkanlığa dönüştürmek,
- ➔ Afet anında doğru davranışların refleks hâline gelmesini sağlamak,
- ➔ Psikolojik stres oluşturmada, sade ve uygulanabilir yöntemlerle afet bilincini güçlendirmektir.

Politika Önerisi

Uzun ve nadir yapılan tatbikatlar yerine; haftada birkaç dakikalık, sessiz ve mikro ölçekte tatbikatların düzenli olarak uygulanması önerilmektedir.

Bu model, afet hazırlığını günlük yaşamın doğal bir parçası hâline getirmeyi amaçlamaktadır.

Uygulama Modeli

Mikro Tatbikat Uygulamaları

- ➔ • **Derslerin veya etkinliklerin başında:**
 - o 2–3 dakikalık kısa afet senaryoları paylaşılır.
- **Katılımcılara:**
 - o “Şu an deprem olsa ne yaparsın?”
 - o “En yakın güvenli alan neresi?” gibi kısa refleks soruları yöneltilir.

Dijital Destek

- ➔ • **Mobil uygulamalar veya okul/universite sistemleri üzerinden:**
 - o kısa hatırlatmalar
 - o refleks soruları
 - o mini bilgilendirmeler gönderilir.

Psikolojik Olarak Güvenli Yaklaşım

- ➔ • **Tatbikatlar:**
 - o ani alarm ve yüksek ses içermeyen
 - o korku ve panik yaratmayan
 - o tekrarlarla öğrenmeyi destekleyen bir yapıda planlanır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Millî Eğitim Bakanlığı
- Üniversiteler
- AFAD
- Okul ve üniversitelerin rehberlik ve afet birimleri

Gençlerin Rolü

Gençler bu modelin uygulanmasında aktif sorumluluk alır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ Mikro tatbikatlar için kısa senaryolar üretmek
 - Akran koordinatörü olarak uygulamaları desteklemek
 - Tatbikat sürecinde kolaylaştırıcı rol üstlenmek
 - Geri bildirim vererek modelin geliştirilmesine katkı sunmak
- Bu süreçte gençler:**
- sadece katılımcı değil,
 - uygulayıcı ve destekleyici aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet anında doğru davranışların refleks hâline gelmesi
- ❖ Tatbikatlara karşı korku ve kaygının azalması
- ❖ Afet bilincinin günlük yaşamın bir parçası hâline gelmesi
- ❖ Okul ve üniversitelerde sürekli hazırlık kültürünün oluşması
- ❖ Gençlerin sorumluluk ve liderlik becerilerinin gelişmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet tatbikatlarını nadir ve stresli etkinlikler olmaktan çıkararak,
- kısa, sade ve sürekli uygulamalarla desteklemeyi hedeflemektedir.

“Sessiz tatbikat” modeli sayesinde afetlere hazırlık; zorlayıcı bir görev değil, alışkanlık kazandıran, güvenli ve sürdürülebilir bir öğrenme sürecine dönüşmektedir.

Politika Başlığı

Afet Bilinci İçin Dijital Mikro-Influencer Programı

Gençler Aracılığıyla Sosyal Medyada Doğru ve Güvenilir Afet Bilgilendirmesi Modeli

Sorunun Tanımı

Afet dönemlerinde sosyal medyada yanlış ve doğrulanmamış bilgiler hızla yayılabilmektedir. Bu durum, özellikle gençler arasında kafa karışıklığına, paniğe ve yanlış davranışlara yol açabilmektedir.

Öte yandan gençler, afetle ilgili bilgileri resmî kanallardan ziyade sosyal medya içerikleri üzerinden takip etmektedir. Ancak bu platformlarda sunulan içeriklerin önemli bir kısmı ya eksik ya da güvenilir olmayan kaynaklara dayanmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Sosyal medyada afetlerle ilgili doğru, güvenilir ve anlaşılır bilgilerin yaygınlaştırılmasını sağlamak,
- ➔ Gençlerin kullandığı platformlarda genç diliyle hazırlanmış içerikler üretmek,
- ➔ Yanlış bilgi ve dezenformasyonla daha hızlı ve etkili şekilde mücadele etmektir.

Politika Önerisi

Afet bilincini artırmak amacıyla, gençlerin aktif olduğu sosyal medya platformlarında görev alacak dijital mikro-influencerlardan oluşan bir program oluşturulması önerilmektedir.

Bu program kapsamında, resmî kurumlar tarafından onaylanmış içeriklerin gençler aracılığıyla yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Uygulama Modeli

AFET Onaylı Dijital İçerik Havuzu

- ➔ • **Afetlerle ilgili:**
 - o kısa bilgilendirmeler
 - o doğru davranış rehberleri
 - o yanlış bilgileri düzeltici içerikler
- AFAD onaylı bir içerik havuzunda toplanır.

Sosyal Medya Formatları

➔ İçerikler, gençlerin yoğun kullandığı platformlara uygun şekilde hazırlanır:

- TikTok
- Facebook Reels
- Instagram Reels
- YouTube Shorts

İçerikler:

- kısa
- net
- doğru
- gençlere hitap eden bir dilde sunulur.

Yanlış Bilgiye Hızlı Tepki Mekanizması

- ➔ • Afet anlarında veya afet sonrası dönemlerde:
 - o yanlış bilgiler hızlıca tespit edilir
 - o doğru içeriklerle karşılık verilir

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD
- Dezenformasyonla Mücadele Merkezi
- Üniversiteler
- Gençlik alanında çalışan STK'lar
- İletişim ve medya toplulukları

Gençlerin Rolü

Gençler bu programın merkezinde yer alır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Dijital içerik üreticisi olarak görev almak
 - Üretilen içeriklerin editörlüğünü yapmak
 - Sosyal medya üzerinden içerikleri yaygınlaştırmak
 - Akranlarına yönelik doğru bilginin aktarılmasını sağlamak
- Bu sayede gençler:**
- yalnızca içerik tüketen değil,
 - doğru bilgiyi üreten ve yayan bireyler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Sosyal medyada afetle ilgili yanlış bilgilerin azalması
- ❖ Gençlerin doğru ve güvenilir bilgiye erişiminin artması
- ❖ Afet bilincinin gençler arasında daha geniş kitlelere yayılması
- ❖ Gençlerin dijital sorumluluk ve medya okuryazarlığı becerilerinin gelişmesi
- ❖ Resmî kurumlarla gençler arasında güven ilişkisinin güçlenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- sosyal medyayı bir risk alanı olarak görmek yerine,
- doğru şekilde kullanıldığında güçlü bir afet bilinci aracına dönüştürmeyi hedeflemektedir.

Dijital mikro-influencer programı sayesinde afet bilinci; resmî açıklamaların ötesine geçerek, gençler aracılığıyla gençlere ulaşan, hızlı ve etkili bir iletişim modeline dönüşmektedir.

Politika Başlığı

Afet Sonrası Dijital Dayanışma ve Destek Haritası

İhtiyaçlar ve Gönüllü Desteklerin Dijital Ortamda Eşleştirilmesi Modeli

Sorunun Tanımı

Afet sonrasında ortaya çıkan en büyük sorunlardan biri, ihtiyaçların ve mevcut desteklerin doğru ve hızlı şekilde eşleştirilememesidir. Psikososyal destek, ilk yardım, barınma ve lojistik gibi alanlarda yardımlar çoğu zaman ya aynı noktalarda yoğunlaşmakta ya da bazı ihtiyaçlara hiç ulaşamamaktadır.

Ayrıca sahadan gelen bilgilerin dağınık olması, gönüllülerin nerede ve nasıl destek vereceğini bilmemesine ve koordinasyon eksikliğine yol açmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet sonrası ortaya çıkan ihtiyaçların şeffaf ve güncel biçimde görünür olmasını sağlamak,
- ➔ Gönüllü destekleri ihtiyaçlarla hızlı ve güvenli şekilde eşleştirmek,
- ➔ Yerel yönetimler, gönüllüler ve kurumlar arasında etkili koordinasyon oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Afet sonrasında kullanılmak üzere, ihtiyaçlar ve gönüllü desteklerin güvenli bir dijital harita üzerinde toplanarak eşleştirildiği bir dayanışma ve destek sistemi kurulması önerilmektedir.

Bu harita, afet sonrası yardım süreçlerini tek merkezden izlenebilir ve yönetilebilir hâle getirmeyi amaçlamaktadır.

Uygulama Modeli

Dijital Dayanışma Haritası

- ➔ • Afet bölgesinde ortaya çıkan ihtiyaçlar harita üzerinde kategorilere ayrılarak gösterilir:
 - o psikososyal destek
 - o ilk yardım
 - o barınma
 - o lojistik ve temel ihtiyaçlar

Destek ve Gönüllü Eşleştirmesi

- ➔ • Gönüllüler ve destek sağlayıcılar:
 - o hangi alanda destek verebileceklerini
 - o hangi bölgede aktif olabileceklerini sisteme girer.
 - o Sistem, ihtiyaçlar ile destekleri konum ve öncelik esaslı olarak eşleştirir.

Yerel Yönetim Entegrasyonu

- ➔ Harita sistemi:
 - o belediyeler
 - o yerel kriz masaları ile entegre çalışır.
- Böylece sahadaki veriler güncel tutulur ve resmi süreçlerle uyum sağlanır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD
- Belediyeler
- Üniversiteler
- Yazılım ve harita teknolojileri geliştiren firmalar
- Yerel sivil toplum kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu dijital dayanışma modelinin aktif uygulayıcılarıdır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ Sahadan veri toplama ve güncelleme
- Afet bölgesinden geri bildirim sağlama
- Dijital haritanın kullanımında koordinatörlük yapma
- Gönüllüler ile ihtiyaç sahipleri arasında iletişimi destekleme

Bu süreçte gençler:

- sadece destek veren değil,
- koordinasyonu güçlendiren ve süreci yöneten aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet sonrası yardımların daha adil ve dengeli dağılımı
- ❖ Gönüllü ve destek süreçlerinde koordinasyonun güçlenmesi
- ❖ İhtiyaçlara daha hızlı müdahale edilmesi
- ❖ Yerel yönetimler ile gönüllüler arasında etkili iş birliği
- ❖ Toplumsal dayanışma duygusunun güçlenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet sonrası süreçlerde yaşanan karmaşayı azaltmayı,
- dijital araçlarla dayanışmayı güçlendirmeyi,
- gönüllü desteklerini daha etkili ve sürdürülebilir hâle getirmeyi hedeflemektedir.

Dijital dayanışma ve destek haritası sayesinde afet sonrası yardımlar; rastgele değil, ihtiyaca dayalı, planlı ve şeffaf bir yapıya kavuşmaktadır.

Politika Başlığı

“Hikâye ile İyileşme” – Afet Deneyimi Yaşamış Gençler Programı Yaratıcı Anlatım Yoluyla Psikososyal Güçlenme ve Toplumsal Öğrenme Modeli

Sorunun Tanımı

Afet deneyimi yaşamış gençler, afet sonrasında duygularını ifade etmekte ve yaşadıklarını anlamlandırmakta zorlanabilmektedir. Bu durum, uzun vadede psikolojik iyilik hâlini ve toplumsal hayata katılımı olumsuz etkileyebilmektedir.

Mevcut afet sonrası destek mekanizmaları çoğu zaman duygusal ifade ve deneyim paylaşımı alanlarına yeterince yer vermemekte; gençlerin yaşadıklarını kendi dilleriyle anlatabilecekleri güvenli alanlar sınırlı kalmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet deneyimi yaşamış gençlerin yaşadıklarını güvenli ve yaratıcı yollarla ifade edebilmesini sağlamak,
- ➔ Hikâye anlatımı yoluyla psikososyal iyileşmeyi desteklemek,
- ➔ Gençlerin deneyimlerini, başkaları için öğretici ve farkındalık artırıcı içeriklere dönüştürmektir.

Politika Önerisi

Afet deneyimi yaşamış gençlere yönelik olarak, deneyimlerin yaratıcı anlatım araçlarıyla paylaşıldığı “Hikâye ile İyileşme” programının hayata geçirilmesi önerilmektedir.

Bu program, gençlerin yaşadıklarını bastırmak yerine anlamlandırmalarına ve güçlenmelerine katkı sunmayı hedeflemektedir.

Uygulama Modeli

Yaratıcı İfade Atölyeleri

- ➔ **Gençlerin deneyimlerini ifade edebileceği atölyeler düzenlenir:**
 - podcast çalışmaları
 - kısa film üretimi
 - oyunlaştırılmış hikâye anlatımı
 - yazılı ve sözlü anlatım etkinlikleri

Atölyeler, psikolojik olarak güvenli ve destekleyici bir ortamda yürütülür.

Eğitim Materyaline Dönüşüm

- ➔ **Üretilen içerikler:**
 - o afet farkındalığı eğitimlerinde
 - o gençlik çalışmalarında
 - o rehber ve eğitim materyallerinde kullanılabilir nitelikte düzenlenir.
 - Böylece kişisel deneyimler, toplumsal öğrenmeye katkı sunan kaynaklara dönüşür.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD
- Üniversiteler
- Psikologlar ve psikolojik danışmanlar
- Kültür ve sanat alanında çalışan kurum ve kuruluşlar
- Gençlik merkezleri ve sivil toplum kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu programın merkezinde yer alır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Kendi deneyimlerini anlatan anlatıcılar olmak
- Podcast, film ve hikâye içeriklerini üreten içerik üreticiler olmak
- Benzer deneyimler yaşamış akranlara destek sağlayan akran destekçileri olmak

Bu süreçte gençler:

- sadece destek alan değil,
- iyileşme sürecine aktif katılan ve başkalarına ilham veren bireyler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet deneyimi yaşamış gençlerin psikososyal iyilik hâlinin güçlenmesi
- ❖ Deneyimlerin paylaşılmasıyla yalnızlık duygusunun azalması
- ❖ Afet bilincinin empati temelli şekilde artması
- ❖ Gençlerin kendilerini ifade etme ve iletişim becerilerinin gelişmesi
- ❖ Afet sonrası iyileşme süreçlerine gençlerin aktif katılımı

Sonuç

Bu politika önerisi;

➤ afet sonrası iyileşmeyi yalnızca fiziksel değil, duygusal ve sosyal bir süreç olarak ele almaktadır.

“Hikâye ile İyileşme” programı sayesinde gençler; yaşadıklarını saklamak zorunda kalmadan, anlatarak, üreterek ve paylaşarak güçlenen bireylere dönüşmektedir.

Bu yaklaşım, afet sonrası dayanıklılığı artıran insan odaklı ve sürdürülebilir bir iyileşme modeli sunmaktadır.

Okullarda Afet Bilinci Dersleri, Simülasyonlar ve Eğitici Programlar

Toplumun her kesiminde afet farkındalık düzeyini artırmak amacıyla, akran temelli ve hayat boyu öğrenme yaklaşımları esas alınarak afet bilinci güçlendirilmelidir. Bu doğrultuda, bireylerin afet öncesi, sırası ve sonrasında daha hızlı, doğru ve koordineli hareket edebilmesini sağlayacak **formal ve informal eğitim modellerinin bütüncül biçimde uygulanması** hedeflenmektedir.

Politika Başlığı

Simülasyon Merkezlerinin Yaygınlaştırılması

Uygulamalı Afet Eğitimi İçin Sabit ve Mobil Simülasyon Merkezleri Modeli

Sorunun Tanımı

Afet bilinci eğitimleri çoğu zaman teorik bilgilerle sınırlı kalmakta, bireyler gerçek bir afet anında nasıl davranmaları gerektiğini uygulamalı olarak deneyimleyememektedir. Bu durum, afet anında panik yaşanmasına ve doğru davranışların hayata geçirilememesine neden olmaktadır.

Özellikle çocuklar ve gençler için afet eğitimlerinin soyut kalması, öğrenilen bilgilerin günlük hayata aktarılmasını zorlaştırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afetlere hazırlık eğitimlerini uygulamalı ve deneyim temelli hâle getirmek,
- ➔ Bireylerin afet anında doğru davranışları deneyimleyerek öğrenmesini sağlamak,
- ➔ Afet bilincini toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırmaktır.

Politika Önerisi

Afet anı deneyimi sunan sabit ve mobil simülasyon merkezlerinin, AFAD koordinasyonunda tüm illerde yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Bu merkezlerde deprem, sel ve yangın gibi farklı afet senaryoları teknolojik araçlarla canlandırılarak uygulamalı eğitimler gerçekleştirilir.

Uygulama Modeli

Sabit ve Mobil Simülasyon Merkezleri

- ➔ **Sabit merkezler:**
 - o büyük şehirlerde
 - o eğitim kampüslerinde
 - o kamuya açık alanlarda kurulur.

Mobil simülasyon merkezleri:

- o kırsal bölgelerde
- o küçük yerleşimlerde
- o okullarda ve gençlik merkezlerinde eğitimlere ulaşımı artırır.

Afet Senaryoları

Merkezlerde şu senaryolar uygulanabilir:

- ✓ deprem anı ve tahliye
- ✓ sel ve su baskını durumları
- ✓ yangın ve dumanla mücadele
- ✓ temel ilk yardım uygulamaları

Eğitimler, katılımcıların yaş ve ihtiyaçlarına göre uyarlanır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD , Millî Eğitim Bakanlığı , Belediyeler, Üniversiteler, Sivil toplum kuruluşları Özel sektör ve teknoloji firmaları

Gençlerin Rolü

Gençler simülasyon merkezlerinin yaygınlaştırılmasında aktif rol üstlenir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Gönüllü eğitmen ve rehber olarak görev almak
- Ziyaretçilere uygulamalı eğitimlerde destek olmak
- Teknik ekiplerle birlikte simülasyonların kullanımına katkı sunmak
- Simülasyon merkezlerinin tanıtımında gençlik elçisi olarak yer almak

Bu süreçte gençler:

- sadece katılımcı değil,
- öğreten, rehberlik eden ve farkındalık yayan aktörler hâline gelir

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet anında doğru davranışların deneyimlenerek öğrenilmesi
- ❖ Panik düzeyinin azalması ve reflekslerin güçlenmesi
- ❖ Afet bilincinin çocuklar ve gençler başta olmak üzere toplum genelinde artması
- ❖ Uygulamalı eğitimlere erişimin ülke genelinde yaygınlaşması
- ❖ Gençlerin afet eğitim süreçlerinde aktif sorumluluk alması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet eğitimlerini soyut anlatımlardan çıkararak,
- bireylerin yaşayarak öğrenmesini sağlayan,
- kapsayıcı ve sürdürülebilir bir model sunmaktadır.

Simülasyon merkezlerinin yaygınlaştırılması sayesinde afet bilinci; kitaplardan ve sunumlardan ibaret kalmayarak, deneyimlenen, hatırlanan ve hayata geçirilen bir öğrenme sürecine dönüşmektedir.

Politika Başlığı

Teknolojik Cihazların Eğitim Sürecine Entegrasyonu

Sanal Gerçeklik (VR) ve Etkileşimli Teknolojilerle Uygulamalı Afet Eğitimi Modeli

Sorunun Tanımı

Afet eğitimlerinde kullanılan geleneksel yöntemler çoğu zaman pasif öğrenmeye dayanmaktadır. Sunumlar, videolar ve teorik anlatımlar, katılımcıların afet anında karşılaşılabilecekleri durumları gerçekçi biçimde deneyimlemesine imkân tanımamaktadır.

Bu durum özellikle gençlerde, öğrenilen bilgilerin davranışa dönüşmesini zorlaştırmakta; afet anında panik ve yanlış tepkilerin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet eğitimlerini daha etkileşimli ve deneyim temelli hâle getirmek,
- ➔ Sanal gerçeklik (VR) ve benzeri teknolojilerle gerçekçi afet senaryoları sunmak,
- ➔ Katılımcıların afet anında doğru davranışları uygulayarak öğrenmesini sağlamaktır.

Politika Önerisi

Sanal gerçeklik (VR) ve benzeri teknolojiler kullanılarak geliştirilen etkileşimli afet senaryolarının, afet eğitiminin temel materyallerinden biri hâline getirilmesi önerilmektedir.

Bu teknolojiler; simülasyon merkezlerinde, okullarda ve üniversitelerde uygulamalı eğitim aracı olarak kullanılabilir.

Uygulama Modeli

VR Destekli Afet Senaryoları

- ➔ • **Deprem, sel ve yangın gibi afetler:**
 - o sanal ortamda
 - o gerçek hayata yakın koşullarda
 - o kontrollü ve güvenli biçimde deneyimletilir.

Eğitim Ortamlarına Entegrasyon

- ➔ • **VR içerikleri:**
 - o simülasyon merkezlerinde
 - o okullarda
 - o üniversitelerde uygulamalı eğitim materyali olarak kullanılır.
- Eğitimler, yaş gruplarına ve eğitim seviyelerine göre uyarlanır.

Teknik ve Pedagojik Destek

- ➔ • **Eğitim sırasında:**
 - o rehber eğitimciler
 - o teknik destek ekipleri katılımcılara eşlik eder.
 - Teknolojinin amacı, korku yaratmak değil; öğrenmeyi güçlendirmektir.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
 - AFAD, Üniversiteler , Teknoloji ve yazılım firmaları, Okullar ve eğitim kurumları, Simülasyon ve eğitim teknolojileri geliştiricileri

Gençlerin Rolü

Gençler bu teknolojik dönüşüm sürecinde aktif rol üstlenir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • VR afet senaryolarının geliştirilmesine katkı sunmak
- Uygulama süreçlerinde teknik destek sağlamak
- Eğitimlerde rehber ve kolaylaştırıcı olarak görev almak
- Kullanıcı geri bildirimleriyle içeriklerin geliştirilmesine katkı sağlamak
- Bu süreçte gençler:**
 - sadece kullanıcı değil,
 - teknoloji üreten ve eğitime katkı sunan aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet eğitimlerinin etkileşim ve öğrenme düzeyinin artması
- ❖ Afet anında doğru davranışların deneyimlenerek öğrenilmesi
- ❖ Gençlerin teknoloji okuryazarlığı ve sorumluluk bilincinin gelişmesi
- ❖ Uygulamalı afet eğitimlerinin yaygınlaşması
- ❖ Teknolojinin toplumsal fayda üretme kapasitesinin güçlenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- teknolojiyi sadece bir araç değil,
- öğrenmeyi güçlendiren stratejik bir unsur olarak ele almaktadır.

Sanal gerçeklik ve benzeri teknolojiler sayesinde afet eğitimi; teorik anlatımların ötesine geçerek, deneyimlenen, hatırlanan ve doğru davranışa dönüşen bir öğrenme sürecine dönüşmektedir.

Politika Başlığı

Afet Eğitiminin Tüm Eğitim Kademelerine Entegrasyonu

Okul Öncesinden Üniversiteye Kadar Süreklilik Gösteren Afet Eğitimi Modeli

Sorunun Tanımı

Afet eğitimi, çoğu eğitim kurumunda sınırlı süreli etkinlikler veya dönemsel tatbikatlarla yürütülmektedir. Buyaklaşım, afet bilincinin kalıcı şekilde gelişmesini ve doğru davranışların refleks hâline gelmesini zorlaştırmaktadır.

Ayrıca afet eğitimi, okul öncesinden üniversiteye kadar bütüncül ve kademeli bir yapı içinde sunulmadığı için öğrenme sürekliliği sağlanamamaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet eğitimi tüm eğitim kademelerinde sürekli ve sistematik hâle getirmek,
- ➔ Öğrencilerin yaş ve gelişim düzeyine uygun uygulamalı afet eğitimi almasını sağlamak,
- ➔ Okullarda ve üniversitelerde güçlü bir afet kültürü oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Afet eğitiminin, okul öncesinden üniversiteye kadar tüm eğitim kademelerinde müfredata entegre edilmesi ve uygulamalı eğitimlerle desteklenmesi önerilmektedir.

Bu kapsamda afet eğitimi, yalnızca teorik bilgi değil; deneyim, tatbikat ve günlük pratikler içeren bir öğrenme alanı olarak ele alınmalıdır.

Uygulama Modeli

Müfredata Entegrasyon

- ➔ • **Afet eğitimi:**
 - o okul öncesi , ilkokul, ortaokul, lise, üniversite kademelerinde yaşa uygun içeriklerle müfredata dahil edilir.

Afet Derslikleri ve Uygulamalı Eğitim

- ➔ • **Okullarda:**
 - o afet derslikleri
 - o uygulama alanları**kurulur.**
- **Haftada en az:**
 - o 1 saat uygulamalı afet eğitimi
 - o kısa tatbikatlar ve mikro egzersizler yapılır.

Eğitici Eğitimleri

- ➔ • Öğretmenlere yönelik:
 - o afet bilinci
 - o uygulamalı eğitim yöntemleri
 - o psikolojik olarak güvenli tatbikat yaklaşımları konularında eğitici eğitimleri düzenlenir.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
- Millî Eğitim Bakanlığı, Üniversiteler, AFAD, Okul ve üniversite yönetimleri, Sivil toplum kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu sürecin aktif bir parçası olarak yer alır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Akran eğitimi faaliyetleri yürütmek
- Okullarda ve üniversitelerde tatbikatlara destek olmak
- Afet kulüpleri ve gönüllü ekiplerde görev almak
- Farkındalık çalışmalarında gönüllü olarak yer almak
- Bu süreçte gençler:**
 - yalnızca öğrenen değil,
 - öğreten, destekleyen ve sorumluluk alan bireyler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet bilincinin erken yaşta kazanılması ve süreklilik göstermesi
- ❖ Afet anında doğru davranışların refleks hâline gelmesi
- ❖ Okul ve üniversitelerde güçlü bir afet kültürünün oluşması
- ❖ Öğretmenlerin afet eğitiminde yetkinliğinin artması
- ❖ Gençlerin afetlere hazırlık ve dayanıklılık süreçlerinde aktif rol alması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet eğitimini geçici faaliyetler olmaktan çıkararak,
- eğitimin tüm kademelerine yayılan kalıcı bir öğrenme sürecine dönüştürmeyi hedeflemektedir.

Afet eğitiminin eğitim sistemine bütüncül şekilde entegrasyonu sayesinde; toplumun her bireyi, afetlere karşı daha bilinçli, hazırlıklı ve dayanıklı hâle gelecektir.

Politika Başlığı

Çizgi Film ve Animasyonlar

Erken Yaşta Afet Bilinci Kazandırmaya Yönelik Görsel Eğitim Modeli

Sorunun Tanımı

Afet bilincinin erken yaşta kazandırılması, uzun vadede toplumun dayanıklılığını artıran temel unsurlardan biridir. Ancak çocuklara yönelik afet eğitimi çoğu zaman yaş düzeyine uygun olmayan anlatımlar içerdiği için etkisi sınırlı kalmaktadır.

Çocuklar bilgiyi en etkili şekilde görsel, hikâye temelli ve eğlenceli içerikler aracılığıyla öğrenmektedir. Mevcut eğitim materyallerinin bu ihtiyacı yeterince karşılamaması, erken yaşta afet farkındalığının oluşmasını zorlaştırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Çocuklara afet bilincini erken yaşta ve doğru yöntemlerle kazandırmak,
- ➔ Afetle ilgili temel kavramları korku yaratmadan, oyun ve hikâye diliyle anlatmak,
- ➔ Televizyon ve dijital platformlar aracılığıyla geniş kitlelere ulaşan sürdürülebilir bir eğitim modeli oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Çocuklara yönelik afet bilinci içeriklerinin, Milli Eğitim Bakanlığı TRT ve AFAD iş birliğiyle çizgi film, kısa video ve animasyon formatlarında hazırlanması ve televizyon ile dijital platformlarda yayınlanması önerilmektedir.

Bu içerikler, çocukların yaş gruplarına göre farklılaştırılarak hazırlanmalıdır.

Uygulama Modeli

Yaş Uygun Animasyon İçerikleri

- ➔ • **Okul öncesi ve ilkokul çağındaki çocuklar için:**
 - o kısa animasyonlar
 - o tekrar eden mesajlar
 - o basit ve anlaşılır karakterler kullanılır.
- **İçeriklerde:**
 - o deprem
 - o yangın
 - o sel gibi afetlere karşı temel doğru davranışlar işlenir.

Yayın ve Dijital Yaygınlaştırma

- ➔ • **Hazırlanan içerikler:**
 - o TRT Çocuk başta olmak üzere diğer çocuk TV ekranlarında
 - o dijital yayın platformlarında
 - o eğitim portallarındayayınlanır.
- Okullarda ve ailelere yönelik rehberlerle desteklenir.

Pedagojik ve Psikolojik Uyum

- ➔ • **İçerikler:**
 - o çocuk gelişimi uzmanları
 - o psikologlar
 - o eğitimciler eşliğinde hazırlanır.
- Amaç korku değil, bilinç ve güven duygusu oluşturmaktır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Milli Eğitim Bakanlığı, TRT, AFAD, İçerik üreticileri ve animasyon stüdyoları, Çocuk gelişimi uzmanları Medya ve iletişim profesyonelleri, Eğitim kurumları

Gençlerin Rolü

Gençler bu sürecin yaratıcı destekleyicileri olarak yer alır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Grafik tasarım ve animasyon çalışmalarına destek olmak
- Senaryo ve karakter geliştirme süreçlerine katkı sunmak
- Sosyal medya üzerinden içeriklerin yaygınlaştırılmasını sağlamak
- Genç hedef kitle için ek dijital içerikler üretmek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca izleyici değil,
- üreten, katkı sunan ve yaygınlaştıran aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Çocuklarda afet bilincinin erken yaşta gelişmesi
- ❖ Afetlere yönelik korku yerine güvenli davranışların öğrenilmesi
- ❖ Ailelerin de çocuklar aracılığıyla afet farkındalığı kazanması
- ❖ Görsel ve dijital içeriklerle afet eğitiminin yaygınlaşması
- ❖ Toplum genelinde uzun vadeli afet dayanıklılığının güçlenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet bilincini erken yaşta kazandırmayı,
- çocukların dünyasına uygun araçlarla öğrenmeyi,
- görsel medya gücünü toplumsal faydaya dönüştürmeyi hedeflemektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı, TRT Çocuk ve AFAD iş birliğiyle hazırlanacak çizgi film ve animasyonlar sayesinde afet eğitimi; korkutmayan, öğreten ve kalıcı iz bırakan bir öğrenme sürecine dönüşecektir.

Politika Başlığı

BTK Genç Uygulaması ile Ortaöğretime Yönelik Afet Eğitimleri, Dijital Platformlar Üzerinden Gençlere Ulaşan Afet Bilinci ve Psikososyal Destek Modeli

Sorunun Tanımı

Ortaöğretim çağındaki gençler dijital araçları yoğun olarak kullanmasına rağmen, afet bilinci ve psikososyal destek içerikleri bu platformlarda yeterli düzeyde ve sistemli biçimde sunulamamaktadır.

Okul temelli eğitimler önemli olmakla birlikte, sınıf dışı zamanlarda gençlere ulaşan erişilebilir ve ilgi çekici dijital içeriklere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu eksiklik, afet farkındalığının günlük yaşamla yeterince bütünleşmesini zorlaştırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Ortaöğretim öğrencilerine afet bilincini dijital ve erişilebilir yollarla kazandırmak,
- ➔ Afetlere ilişkin farkındalık, psikososyal dayanıklılık ve doğru davranışları oyunlaştırılmış içeriklerle desteklemek,
- ➔ Gençlerin kullandığı dijital platformlar üzerinden sürekli öğrenme imkânı sunmaktır.

Politika Önerisi

Ortaöğretim öğrencilerine yönelik afet bilinci, psikososyal destek ve farkındalık temelli eğitim içeriklerinin; BTK bünyesinde geliştirilen BTK Genç mobil uygulaması üzerinden sunulması önerilmektedir.

Bu içerikler, oyunlaştırma ve etkileşimli öğrenme yöntemleriyle desteklenmelidir.

Uygulama Modeli

Dijital Eğitim ve Oyun İçerikleri

- ➔ • **Uygulama içerisinde:**
 - o afet öncesi hazırlık
 - o afet anında doğru davranışlar
 - o afet sonrası psikososyal destek konularını içeren modüller yer alır.
- **İçerikler:**
 - o kısa videolar
 - o etkileşimli görevler
 - o mini oyunlar ve quizler şeklinde sunulur.

Oyunlaştırma ve Motivasyon

- ➔ • **Öğrencilerin katılımını artırmak için:**
 - o puan
 - o rozet
 - o seviye sistemi kullanılır.
- Öğrenme süreci eğlenceli ve teşvik edici hâle getirilir.

Eğitim Sistemleriyle Uyum

- ➔ • **İçerikler:**
 - o okul rehberlik çalışmaları
 - o seçmeli dersler
 - o kulüp faaliyetleri ile uyumlu olacak şekilde tasarlanır.
- Öğretmen ve rehberlik servisleri sürece destek olur.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD, Millî Eğitim Bakanlığı, Psikologlar ve afet eğitmenleri, Yazılım geliştiriciler, Eğitim teknolojileri uzmanları, Okul yönetimleri

Gençlerin Rolü

Gençler bu dijital eğitim modelinin aktif paydaşlarıdır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Uygulamanın test süreçlerine katılmak
- İçerik ve oyunlaştırma önerileri sunmak
- Akranları arasında uygulamanın kullanımını yaygınlaştırmak
- Geri bildirimlerle içeriklerin geliştirilmesine katkı sağlamak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca kullanıcı değil,
- geliştirme sürecine katkı sunan ve yaygınlaştıran aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Ortaöğretim öğrencilerinin afet bilincinin artması
- ❖ Afetlere yönelik psikososyal dayanıklılığın güçlenmesi
- ❖ Dijital öğrenme yoluyla afet eğitiminin süreklilik kazanması
- ❖ Gençlerin sorumluluk ve farkındalık düzeyinin yükselmesi
- ❖ Okul dışı öğrenme süreçlerinin afet eğitimiyle desteklenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- gençlerin günlük yaşamında yer alan dijital platformları,
- afet bilinci ve psikososyal güçlenme için etkili bir araca dönüştürmeyi hedeflemektedir.

BTK Genç uygulaması üzerinden sunulacak eğitimler sayesinde afet eğitimi; okul duvarlarının ötesine geçerek, her an erişilebilir, ilgi çekici ve sürdürülebilir bir öğrenme süreci hâline gelecektir.

Politika Başlığı

Aile Okulları ve Tazelenme Üniversitelerinin Afet Eğitime Entegrasyonu Kuşaklar Arası Öğrenme Yoluyla Toplumsal Afet Bilincinin Güçlendirilmesi Modeli

Sorunun Tanımı

Afet bilinci çalışmaları çoğunlukla çocuklar ve gençlere odaklanmakta; yetişkinler, ebeveynler ve ileri yaş grupları için sistematik ve sürdürülebilir eğitim modelleri sınırlı kalmaktadır.

Oysa aileler ve ileri yaş grupları, afet anında hem kendi güvenlikleri hem de çocuklar ve çevreleri için kritik rol üstlenmektedir. Bu gruplara yönelik afet eğitiminin yetersiz olması, toplumsal hazırlık düzeyini zayıflamaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Aileler ve ileri yaş grupları için afet bilincini erişilebilir ve yaygın hâle getirmek,
- ➔ İlk yardım ve psikosozal destek konularında uygulamalı bilgi ve beceriler kazandırmak,
- ➔ Kuşaklar arası öğrenme yoluyla toplumsal dayanıklılığı artırmaktır.

Politika Önerisi

Mevcut Aile Okulları ve Tazelenme Üniversiteleri müfredatlarına; afet bilinci, ilk yardım, psikosozal destek konularının entegre edilmesi önerilmektedir.

Bu eğitimler, teorik anlatımlarla sınırlı kalmadan uygulamalı ve etkileşimli yöntemlerle yürütülmelidir.

Uygulama Modeli

Müfredata Entegrasyon

- ➔ • **Aile Okulları programlarına:**
 - o ev içi afet hazırlığı
 - o çocuklarla afet iletişimi
 - o güvenli yaşam alışkanlıkları eklenir.
- **Tazelenme Üniversitelerinde:**
 - o yaşa uygun afet senaryoları
 - o ilk yardım uygulamaları
 - o psikosozal dayanıklılık çalışmaları yer alır.

Uygulamalı ve Etkileşimli Eğitimler

- ➔ • **Eğitimlerde:**
 - o senaryo çalışmaları
 - o küçük grup uygulamaları
 - o deneyim paylaşımı kullanılır.
- Katılımcıların aktif olması teşvik edilir.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Millî Eğitim Bakanlığı, AFAD, Üniversiteler, Yerel yönetimler ,Sivil toplum kuruluşları, Aile ve toplum temelli eğitim merkezleri

Gençlerin Rolü

Gençler bu modelde köprü rolü üstlenir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Eğitimlerde teknolojik destek sağlamak
- Dijital içeriklerin kullanımını kolaylaştırmak
- Kuşaklar arası iletişimi güçlendirmek
- Gönüllü eğitmen ve rehber olarak sürece katkı sunmak

Bu süreçte gençler:

- sadece destekleyici değil,
- bilgi aktarımını güçlendiren ve dayanışmayı artıran aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Ailelerin ve ileri yaş gruplarının afet bilincinin artması
- ❖ Ev içi afet hazırlığının güçlenmesi
- ❖ Psikososyal dayanıklılığın yaygınlaşması
- ❖ Kuşaklar arası bilgi ve deneyim paylaşımının artması
- ❖ Toplum genelinde afetlere hazırlık düzeyinin yükselmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet eğitimini yalnızca belirli yaş gruplarına değil,
- toplumun tüm kesimlerine yayılan kapsayıcı bir süreç olarak ele almaktadır.

Aile Okulları ve Tazelenme Üniversitelerinin afet eğitime entegrasyonu sayesinde; afet bilinci, kuşaktan kuşağa aktarılan kalıcı bir toplumsal değer hâline gelecektir.

Politika Başlığı

Üniversitelerde Disiplinler Arası Afet Kurullarının Kurulması

Bilim, Uygulama ve Toplumsal Katkısı Birleştiren Akademik Koordinasyon Modeli

Sorunun Tanımı

Üniversitelerde afetlerle ilgili çalışmalar çoğu zaman dağınık ve disiplinler arası iş birliğinden uzak şekilde yürütülmektedir. Psikoloji, mühendislik, sosyal bilimler ve afet yönetimi gibi alanlar arasında yeterli koordinasyon sağlanamadığında, üretilen bilgi ve çalışmaların sahaya yansımaları sınırlı kalmaktadır.

Ayrıca üniversitelerin sahip olduğu akademik bilgi birikimi, afet eğitimi ve politika geliştirme süreçlerine sistematik biçimde dâhil edilememektedir.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Üniversitelerde afetlere yönelik çalışmaları tek çatı altında koordine etmek,
- ➔ Disiplinler arası iş birliğiyle bilimsel bilgi ile saha uygulamalarını birleştirmek,
- ➔ Üniversitelerin afet yönetimi ve toplum hizmeti alanındaki rolünü güçlendirmektir.

Politika Önerisi

Üniversitelerde; psikologlar, afet yönetimi uzmanları, mühendisler, sosyal bilimciler ve ilgili akademisyenlerden oluşan Disiplinler Arası Afet Kurulları kurulması önerilmektedir.

Bu kurullar; afet eğitimi, politika geliştirme ve saha çalışmalarını planlayan ve koordine eden yapılar olarak görev yapmalıdır.

Uygulama Modeli

Disiplinler Arası Kurul Yapısı

- ➔ • Kurullar aşağıdaki alanlardan temsilciler içerir:
 - o psikoloji ve psikolojik danışmanlık
 - o afet ve acil durum yönetimi
 - o mühendislik ve mimarlık
 - o sosyal bilimler
 - o sağlık bilimleri

Görev ve Sorumluluklar

- ➔ • Üniversite içi afet eğitimlerinin planlanması
- Bilimsel araştırmaların saha ihtiyaçlarıyla ilişkilendirilmesi
- Yerel ve ulusal düzeyde afet politikalarına katkı sunulması
- Afet sonrası psikososyal ve teknik destek çalışmalarının koordine edilmesi

Saha ve Toplumla Bağ

- ➔ • **Kurullar:**
 - o yerel yönetimler
 - o sivil toplum kuruluşları
 - o kamu kurumları ile iş birliği içinde çalışır.
 - Üniversitenin bilgi birikimi doğrudan topluma aktarılır.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
 - Üniversiteler ,AFAD, İlgili kamu kurumları ,Meslek odaları, Sivil toplum kuruluşları, Yerel yönetimler

Gençlerin Rolü

Üniversite öğrencileri bu yapının aktif bileşenleridir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Afetle ilgili akademik araştırmalarda yer almak
- Saha çalışmalarına gönüllü olarak katılmak
- Eğitim ve farkındalık faaliyetlerinde aktif rol üstlenmek
- Üniversite-toplum arasındaki iletişimi güçlendirmek
- Bu süreçte gençler:
 - yalnızca öğrenen değil,
 - üreten, uygulayan ve topluma katkı sunan bireyler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Üniversitelerde afet çalışmalarının daha planlı ve koordineli yürütülmesi
- ❖ Bilimsel bilgi ile saha uygulamaları arasındaki bağı güçlenmesi
- ❖ Afet politikalarına akademik katkının artması
- ❖ Öğrencilerin afet yönetimi alanında deneyim kazanması
- ❖ Üniversitelerin toplumsal sorumluluk rolünün güçlenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- üniversiteleri yalnızca eğitim veren kurumlar değil,
- afetlere hazırlık ve iyileşme süreçlerinde aktif çözüm ortakları olarak konumlandırmaktadır.

Disiplinler arası afet kurulları sayesinde üniversiteler; bilgi üreten, uygulamaya yön veren ve toplumsal dayanıklılığı güçlendiren merkezler hâline gelecektir.

Politika Başlığı

Afet Temalı Mobil Oyunların Geliştirilmesi

Oyunlaştırma Yoluyla Afet Bilinci Kazandırmaya Yönelik Dijital Öğrenme Modeli

Sorunun Tanımı

Afet eğitimi çoğu zaman teorik anlatımlarla sınırlı kalmakta ve özellikle çocuklar ile gençler için yeterince ilgi çekici olmamaktadır. Buna karşılık mobil oyunlar, farklı yaş grupları tarafından günlük yaşamın doğal bir parçası olarak yoğun biçimde kullanılmaktadır.

Bu potansiyelin afet bilinci eğitiminde yeterince değerlendirilmemesi, öğrenmenin kalıcı ve davranışa dönük olmasını zorlaştırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet bilincini çocuklar ve gençler için erişilebilir ve eğlenceli hâle getirmek,
- ➔ Oyunlaştırma yoluyla afet öncesi, sırası ve sonrasına ilişkin doğru davranışları öğretmek,
- ➔ Dijital oyunları toplumsal fayda üreten eğitsel araçlara dönüştürmektir.

Politika Önerisi

Farklı yaş gruplarına uygun, eğitici ve etkileşimli afet temalı mobil oyunların geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Bu oyunlar; bilgi aktarmanın ötesinde, oyuncuların karar verme, problem çözme ve sorumluluk alma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanmalıdır.

Uygulama Modeli

Yaşa Uygun Oyun Tasarımı

- ➔ • **Çocuklar için:**
 - o basit senaryolar
 - o görsel ve hikâye temelli anlatım
- **Gençler için:**
 - o karar verme odaklı görevler
 - o ekip çalışması ve kriz yönetimi unsurları

Eğitici ve Etkileşimli İçerik

- ➔ • **Oyunlarda:**
 - o deprem
 - o sel
 - o yangın gibi afetlere yönelik doğru davranışlar işlenir.
- **Doğru kararlar:**
 - o puan, seviye, rozet ile ödüllendirilir.

Yaygınlaştırma ve Erişim

- ➔ • **Oyunlar:**
 - o mobil uygulama mağazalarında
 - o okullar ve gençlik merkezleri aracılığıyla
 - o dijital eğitim platformları üzerinden yaygınlaştırılır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD, Üniversiteler, Yazılım ve oyun geliştirme firmaları, Genç geliştiriciler ve teknoloji toplulukları Eğitim ve gençlik alanında çalışan kurumlar

Gençlerin Rolü

Gençler bu politikanın hem hedef kitlesi hem de uygulayıcılarıdır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Oyun tasarımı ve senaryo geliştirme
- Teknik yazılım ve test süreçlerine katılım
- İçeriklerin gençlere uygunluğuna dair geri bildirim
- Oyunların tanıtım ve yaygınlaştırma çalışmalarında aktif rol alma

Bu süreçte gençler:

- yalnızca oyun oynayan değil,
- öğrenen, üreten ve öğretene bireyler hâline gelir

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet bilincinin çocuklar ve gençler arasında artması
- ❖ Doğru afet davranışlarının oyun yoluyla kalıcı hâle gelmesi
- ❖ Dijital oyunların eğitsel ve toplumsal fayda üretmesi
- ❖ Gençlerin teknoloji ve toplumsal sorumluluk alanında yetkinlik kazanması
- ❖ Afet eğitiminde yenilikçi ve sürdürülebilir bir yaklaşımın yaygınlaşması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- mobil oyunları yalnızca eğlence aracı olarak değil,
- hayat kurtarıcı bilgilerin aktarıldığı güçlü bir öğrenme ortamı olarak ele almaktadır.

Afet temalı mobil oyunlar sayesinde afet eğitimi; ders anlatımının ötesine geçerek, oynanarak öğrenilen, hatırlanan ve davranışa dönüşen bir sürece dönüşmektedir.

Politika Başlığı

Afet İletişimi ve Dezenformasyonla Mücadele Eğitimleri

Afet Anında Doğru Bilgiye Erişim ve Sorumlu Dijital İletişim Modeli

Sorunun Tanımı

Afet dönemlerinde yanlış ve doğrulanmamış bilgilerin hızla yayılması, panik, yanlış yönlendirme ve güven kaybına yol açabilmektedir. Özellikle sosyal medya kullanımının yaygın olduğu gençler arasında, doğru bilgiye erişim ve bilgi doğrulama becerilerinin yetersizliği ciddi riskler oluşturmaktadır.

Mevcut eğitim programlarında afet iletişimi ve dezenformasyonla mücadele konuları sınırlı ve parçalı şekilde ele alınmakta; öğrenciler afet anında hangi bilgilerin paylaşılması ya da paylaşılmaması gerektiği konusunda yeterli pratik kazanamamaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Öğrencilerin afet anında doğru bilgiye hızlı ve güvenilir şekilde ulaşabilmesini sağlamak,
- ➔ Yanlış bilgi ve dezenformasyonu ayırt edebilme becerilerini geliştirmek,
- ➔ Sorumlu paylaşım ve kriz iletişimi konusunda bilinçli dijital davranışlar kazandırmaktır.

Politika Önerisi

Okullarda uygulanmak üzere, afet anında iletişim, bilgi doğrulama ve dezenformasyonla mücadele konularını kapsayan afet iletişimi eğitim modüllerinin geliştirilmesi önerilmektedir.

Bu modüller, teorik anlatımın ötesine geçerek uygulamalı ve senaryo temelli bir yaklaşımla tasarlanmalıdır.

Uygulama Modeli

Afet İletişimi Eğitim Modülleri

- ➔ • **Eğitim içerikleri:**
 - o afet anında güvenilir bilgi kaynakları
 - o yanlış bilginin ayırt edilmesi
 - o sosyal medyada sorumlu paylaşım başlıklarını kapsar.

Etkileşimli Öğrenme Yöntemleri

- ➔ • Kısa videolar ve animasyonlar
 - Afet senaryoları üzerinden grup çalışmaları
 - Örnek olay (case study) analizleri
 - “Paylaşılır / paylaşılmaz” karar egzersizleri
- Öğrencilere, afet anında hangi bilgilerin paylaşılması veya paylaşılmaması gerektiği uygulamalı olarak öğretilir.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD, Millî Eğitim Bakanlığı ,Dezenformasyonla Mücadele Merkezi ,Üniversitelerin iletişim fakülteleri Medya kuruluşları ve basın meslek örgütleri

Gençlerin Rolü

Gençler bu eğitim modelinin aktif uygulayıcılarıdır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Doğru bilgiye yönelik içerik üretimi
- Dijital gönüllü olarak yanlış bilginin düzeltilmesine katkı
- Akran eğitmeni olarak farkındalık çalışmaları yürütme
- Sosyal medyada sorumlu iletişim örnekleri oluşturma

Bu süreçte gençler:

- yalnızca bilgi alan değil,
- doğru bilginin yayılmasına öncülük eden bireyler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet dönemlerinde yanlış bilginin yayılma hızının azalması
- ❖ Öğrencilerin medya okuryazarlığı ve eleştirel düşünme becerilerinin güçlenmesi
- ❖ Afet anında daha sakin ve bilinçli iletişim kurulması
- ❖ Güvenilir kaynaklara yönelimin artması
- ❖ Gençlerin dijital sorumluluk bilincinin gelişmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet iletişimini teknik bir konu olmaktan çıkararak,
- toplumsal güven ve dayanıklılığı güçlendiren bir öğrenme alanı hâline getirmeyi hedeflemektedir.

Afet iletişimi ve dezenformasyonla mücadele eğitimleri sayesinde öğrenciler; yalnızca bilgiyi tüketen değil, doğru bilgiyi seçen, doğrulayan ve sorumlu biçimde paylaşan bireyler hâline gelecektir.

Politika Başlığı

Afet İletişimi için “Doğrulama Elçileri” Ağı

Gençler Aracılığıyla Afet Anında Doğru Bilginin Hızlı ve Güvenilir Yayılımı Modeli

Sorunun Tanımı

Afet anlarında yanlış, eksik veya kasıtlı olarak üretilmiş bilgilerin sosyal medya ve mesajlaşma uygulamaları üzerinden hızla yayılması; panik, yanlış yönlendirme ve güven kaybına yol açmaktadır. Resmî açıklamaların erişimi ve anlaşılabilirliği yeterli olsa dahi, yanlış bilginin hızına yetişmek zorlaşmaktadır.

Gençlerin yoğun kullandığı dijital ağlarda yerel, hızlı ve güvenilir doğrulama mekanizmalarının eksikliği, afet iletişiminin etkinliğini azaltmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet anında yanlış bilgiyle hızlı ve etkili mücadele etmek,
- ➔ Gençleri, doğrulanmış bilginin yayılmasında aktif ve sorumlu aktörler hâline getirmek,
- ➔ Resmî kurumlar ile toplum arasında güvenilir bir iletişim köprüsü oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Afet dönemlerinde görev almak üzere, gençlerden oluşan ve AFAD ile entegre çalışan “Doğrulama Elçileri” ağı kurulması önerilmektedir.

Bu ağ; resmî kaynaklara dayalı, hızlı ve yerel düzeyde etkili bir doğrulama ve yaygınlaştırma mekanizması olarak çalışmalıdır.

Uygulama Modeli

Eğitim ve Hazırlık

- ➔ • Elçilere:
 - o “resmî kaynak kontrol listesi”
 - o kriz iletişimi ve etik paylaşım
 - o temel dezenformasyon türleri konularında mikro eğitimler verilir.

Doğru Bilginin Yaygınlaştırılması

- ➔ • Gençler:
 - o sosyal medyada “doğru bilgi kartları” yayınlar,
 - o yerel WhatsApp / Telegram gruplarında doğrulanmış bilgileri paylaşır,
 - o resmî açıklamaları sadeleştirerek yaygınlaştırır.

Yanlış Bilginin İzlenmesi ve Raporlanması

- ➔ • Yanlış bilgi örnekleri:
 - o toplanır,
 - o sınıflandırılır,
 - o ilgili birimlere raporlanır.
- İçerik havuzları düzenli olarak güncellenir.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD, Dezenformasyonla Mücadele Merkezi, RTÜK, Üniversitelerin iletişim fakülteleri, Gençlik alanında çalışan sivil toplum kuruluşları, Medya okuryazarlığı ağları

Gençlerin Rolü

Gençler bu ağın omurgasını oluşturur.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Doğrulama elçisi ve içerik editörü olarak görev almak
- Yerel topluluklarda:
 - *“güvenilir kaynak kullanımı”
 - *“afet anında sorumlu paylaşım”
- başlıklı mini atölyeler düzenlemek
- Akranlar arasında doğru bilginin yayılmasını sağlamak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca içerik tüketen değil,
- doğru bilginin koruyucusu ve yaygınlaştırıcısı hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet dönemlerinde yanlış bilginin yayılma hızının düşmesi
- ❖ Resmî kaynaklara olan güvenin artması
- ❖ Yerel topluluklarda hızlı ve doğru bilgilendirme
- ❖ Gençlerin kriz iletişimi ve medya okuryazarlığı becerilerinin güçlenmesi
- ❖ Toplum genelinde daha sakin ve bilinçli iletişim ortamı

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet iletişimini merkezî açıklamalarla sınırlı bırakmadan,
- gençlerin gücüyle yerel ve dijital ağlara taşıyan bir yaklaşım sunmaktadır.

“Doğrulama Elçileri” ağı sayesinde afet anlarında bilgi; rastgele değil, doğrulanmış, sorumlu ve güvenilir biçimde yayılacaktır.

Politika Başlığı

Okul Temelli Afet Gönüllü Kulüplerinin Kurulması

Okuldan Topluma Uzanan Sürekli Afet Bilinci ve Dayanıklılık Modeli

Sorunun Tanımı

Okullarda afet bilinci çalışmaları çoğu zaman dönemsel etkinlikler ve sınırlı tatbikatlarla yürütülmektedir. Bu durum, öğrencilerin afetlere yönelik bilgilerini sürekli ve uygulamalı biçimde geliştirmesini zorlaştırmaktadır.

Ayrıca okul toplum bağlantısı zayıf kaldığında, okulda edinilen afet bilgileri yerel topluma yeterince yansımakta, gençlerin gönüllülük potansiyeli tam olarak değerlendirilememektedir.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Okullarda afet bilincini sürekli ve öğrenci merkezli bir yapıya kavuşturmak,
- ➔ Gençleri afetlere hazırlık ve dayanıklılık süreçlerinde aktif gönüllüler hâline getirmek,
- ➔ Okul-toplum iş birliğini güçlendirerek yerel düzeyde dayanıklılığı artırmaktır.

Politika Önerisi

İlköğretimden üniversiteye kadar tüm eğitim kademelerinde “Afet Bilinci ve Dayanıklılık Kulüpleri” kurulması önerilmektedir.

Bu kulüpler, afet eğitimi ve gönüllülüğü kulüp faaliyetleri üzerinden sürekli ve uygulanabilir hâle getirmeyi amaçlamaktadır.

Uygulama Modeli

Kulüp Yapısı ve Faaliyetler

- ➔ Kulüpler aracılığıyla aşağıdaki çalışmalar yürütülür:
 - düzenli afet tatbikatları
 - farkındalık ve bilgilendirme etkinlikleri
 - okul ve çevresine yönelik yerel risk haritalama çalışmaları
 - afiş, broşür ve dijital içerik üretimi

Toplumla Etkileşim

- ➔ • Kulüpler:
 - o mahalle sakinleri
 - o aileler
 - o yerel kurumlar ile birlikte toplum bilgilendirme faaliyetleri yürütür.
- Okul, afet bilinci açısından yerel bir merkez hâline gelir.

Süreklilik ve Koordinasyon

- ➔ • **Kulüp çalışmaları:**
 - o öğretmen danışmanlar
 - o okul yönetimleri koordinasyonunda sürdürülür.
- Yıl boyunca planlı bir faaliyet takvimi oluşturulur.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Millî Eğitim Bakanlığı, Üniversiteler, AFAD, Okul ve üniversite yönetimleri, Gençlik ve sivil toplum kuruluşları
- Yerel yönetimler

Gençlerin Rolü

Gençler bu kulüplerin ana taşıyıcı gücüdür.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Kulüp lideri olarak faaliyetleri planlamak
- Etkinlik koordinatörü olarak organizasyonları yürütmek
- Gönüllü eğitmen olarak akranlarına bilgi aktarmak
- Okul ile toplum arasında iletişim ve dayanışma köprüsü kurmak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca katılımcı değil,
- sorumluluk alan, yöneten ve topluma katkı sunan bireyler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Okullarda afet bilincinin süreklilik kazanması
- ❖ Gençlerin gönüllülük ve liderlik becerilerinin gelişmesi
- ❖ Okul-toplum bağının güçlenmesi
- ❖ Yerel risklere yönelik farkındalığın artması
- ❖ Afetlere hazırlıkta tabana yayılan bir dayanıklılık kültürünün oluşması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- ➔ afet bilincini tek seferlik etkinlikler olmaktan çıkararak,
- ➔ okul yaşamının doğal ve sürekli bir parçası hâline getirmeyi hedeflemektedir.

Okul temelli afet gönüllü kulüpleri sayesinde gençler; öğrenen, uygulayan ve toplumunu afetlere karşı daha dayanıklı hâle getiren aktif yurttaşlara dönüşecektir.

Politika Başlığı

Yerel Afet Risk Haritalama ve Okul-Mahalle İş Birliği Katılımcı Risk Analizi Yoluyla Yerel Dayanıklılığın Güçlendirilmesi Modeli

Sorunun Tanımı

Yerel düzeyde afet riskleri çoğu zaman haritalandırılmadan ve paydaşlarla paylaşılmadan ele alınmaktadır. Okullar ve mahalleler, risklerin en yakından gözlemlenebileceği alanlar olmasına rağmen, bu bilgi katılımcı yöntemlerle sistematik biçimde toplanmamaktadır.

Bu durum, yerel risklerin fark edilmesini geciktirmekte ve alınabilecek önleyici tedbirlerin zamanında hayata geçirilmesini zorlaştırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Okul ve mahalle ölçeğinde afet risklerinin katılımcı ve basit yöntemlerle analiz edilmesini sağlamak,
- ➔ Öğrencilerin yaşadıkları çevreye dair risk farkındalığını artırmak,
- ➔ Yerel yönetimler ve ilgili kurumlarla veriye dayalı iş birliği oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Öğrencilerin öğretmenleriyle birlikte; okullarının ve yaşadıkları mahallelerin afet risklerini analiz ederek basit ve anlaşılır yerel risk haritaları hazırlaması önerilmektedir.

Hazırlanan bu haritalar, belediyeler ve AFAD'ın yerel birimleriyle paylaşılmalı ve yerel planlama süreçlerine girdi sağlamalıdır.

Uygulama Modeli

Katılımcı Risk Haritalama Çalışmaları

- ➔ • **Öğrenciler:**
 - o riskli alanları
 - o toplanma noktalarını
 - o güvenli yolları
 - o altyapı risklerini saha gözlemleriyle belirler.
- **Çalışmalar:**
 - o basılı haritalar
 - o dijital haritalama araçları kullanılarak yapılabilir.

Okul-Mahalle İş Birliği

- ➔ • Mahalle muhtarlıkları ve yerel paydaşlar sürece dâhil edilir.
- Okul, mahalle için bilgi ve farkındalık merkezi hâline gelir.
- **Çıktılar:**
 - o belediyeler , yerel AFAD birimleri ile paylaşılır.

Eğitim ve Geri Bildirim

- ➔ Öğretmenler rehberlik eder.
- Belediyeler ve uzmanlar, hazırlanan haritalara geri bildirim sunar.
- Risk azaltma önerileri birlikte geliştirilir.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
- Belediyeler, AFAD, Millî Eğitim Bakanlığı, Üniversiteler, Mahalle muhtarlıkları, Yerel sivil toplum kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu sürecin aktif saha aktörleridir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ Yerel risk gözlemcisi olarak saha verisi toplamak
- Risk haritalarının hazırlanmasına katkı sunmak
- Okul ve mahallede farkındalık çalışmaları yürütmek
- Hazırlanan bilgileri akranları ve ailelerle paylaşmak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca öğrenen değil,
- yaşadığı çevreyi analiz eden ve çözüm üreten bireyler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Yerel afet risklerinin görünür hâle gelmesi
- ❖ Okul–mahalle iş birliğinin güçlenmesi
- ❖ Öğrencilerde çevresel farkındalık ve sorumluluk bilincinin artması
- ❖ Belediyeler ve kurumlar için güncel yerel veri üretilmesi
- ❖ Afetlere karşı yerel düzeyde hazırlık ve dayanıklılığın artması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet risklerini soyut kavramlar olmaktan çıkararak,
- öğrencilerin ve mahalle sakinlerinin doğrudan katkı sunduğu katılımcı bir sürece dönüştürmeyi hedeflemektedir.

Yerel afet risk haritalama çalışmaları sayesinde okullar ve mahalleler; riskleri tanıyan, önlem alan ve birlikte hareket eden dayanıklı topluluklar hâline gelecektir.

Politika Başlığı

Afet Öncesi Psikolojik Dayanıklılık Eğitimleri

Afetlere Hazırlıkta Duygusal Güçlenme ve Psikososyal Dayanıklılık Modeli

Sorunun Tanımı

Afetlere hazırlık çalışmaları çoğunlukla fiziksel önlemler ve bilgi aktarımı üzerine odaklanmakta; psikolojik dayanıklılık boyutu yeterince ele alınmamaktadır. Oysa afet öncesinde stresle başa çıkma, duygu yönetimi ve belirsizlikle mücadele becerileri gelişmemiş bireyler, afet anında panik ve işlev kaybı yaşayabilmektedir.

Okullarda psikolojik dayanıklılığa yönelik çalışmaların sınırlı olması, öğrencilerin afetlere duygusal açıdan hazır olmalarını zorlaştırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Öğrencilerin afet öncesinde stresle başa çıkma ve duygu düzenleme becerilerini geliştirmek,
- ➔ Afetlere karşı psikolojik dayanıklılığı güçlendirmek,
- ➔ Okullarda güvenli, destekleyici ve sürdürülebilir psikososyal hazırlık kültürü oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Okullarda uygulanmak üzere, afet öncesi döneme odaklanan kısa psikoeğitim programlarının hayata geçirilmesi önerilmektedir.

Bu programlar; teorik anlatımlarla sınırlı kalmadan, oyun, drama ve grup çalışmaları gibi etkileşimli yöntemlerle desteklenmelidir.

Uygulama Modeli

Psikolojik Dayanıklılık Psikoeğitimleri

- ➔ • Eğitim içerikleri:
 - o stresle başa çıkma yöntemleri
 - o duygu tanıma ve duygu yönetimi
 - o belirsizlik ve kaygıyla baş etme
 - o dayanıklılık ve umut geliştirme başlıklarını kapsar.

Etkileşimli Öğrenme Yöntemleri

- ➔ • Oyun temelli etkinlikler
 - Drama ve rol canlandırmaları
 - Küçük grup çalışmaları
 - Duygu paylaşımı ve yansıtma egzersizleri
- Eğitimler, yaş ve gelişim düzeyine uygun olarak planlanır.

Okul Rehberlik Sistemiyle Entegrasyon

- ➔ • **Programlar:**
 - o okul rehberlik servisleri
 - o psikolojik danışmanlar tarafından yürütülür.
- Afet eğitimi ve tatbikatlarla bütüncül şekilde ele alınır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Millî Eğitim Bakanlığı, AFAD, Üniversiteler, Psikologlar ve psikolojik danışmanlar, Okul rehberlik servisleri
- Sivil toplum kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu sürecin destekleyici aktörleri olarak yer alır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Akran destekçisi olarak sınıf ve kulüp çalışmalarına katılmak
- Grup çalışmalarında gönüllü yardımcı rol üstlenmek
- Psikolojik dayanıklılık farkındalık etkinliklerinde kolaylaştırıcı olmak
- Akranlar arasında güvenli iletişimi desteklemek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca destek alan değil,
- destek veren ve dayanışmayı güçlendiren bireyler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Öğrencilerin stres ve kaygıyla baş etme becerilerinin güçlenmesi
- ❖ Afet anında panik yerine daha sakin ve işlevsel tepkilerin gelişmesi
- ❖ Okullarda psikolojik güvenlik ve dayanıklılık kültürünün oluşması
- ❖ Akran desteği ve dayanışmanın artması
- ❖ Afetlere hazırlıkta psikososyal boyutun güçlenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- ➔ afetlere hazırlığı yalnızca fiziksel önlemlerle sınırlamadan,
- ➔ duygusal ve psikolojik dayanıklılığı da sürecin merkezine almayı hedeflemektedir.

Afet öncesi psikolojik dayanıklılık eğitimleri sayesinde öğrenciler; kendilerini tanıyan, duygularını yönetebilen ve zorlayıcı durumlar karşısında ayakta kalabilen bireyler olarak güçlenecektir.

Politika Başlığı

Afet Okuryazarlığı Standartı ve Seviye Sistemi (A1-C2)

Afet Bilincinin Ölçülebilir, Karşılaştırılabilir ve Geliştirilebilir Hâle Getirilmesi Modeli

Sorunun Tanımı

Afet bilinci çoğu zaman “var” ya da “yok” şeklinde ele alınmakta; bireylerin hangi düzeyde bilgi ve beceriye sahip olduğu sistematik olarak tanımlanmamaktadır. Bu durum, eğitimlerin hedeflenmesini, gelişimin izlenmesini ve yerel planlamaya veri üretilmesini zorlaştırmaktadır.

Ayrıca yaş grupları ve eğitim kademeleri arasında ortak bir standart bulunmadığından, kazanımlar karşılaştırılamamakta ve süreklilik sağlanamamaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet bilincini seviyelere ayrılmış ulusal bir standart ile tanımlamak,
- ➔ Bireylerin afetlere hazırlık düzeyini ölçülebilir ve izlenebilir kılmak,
- ➔ Eğitimlerin planlanması ve yerel risk azaltma çalışmalarına veri temelli girdi sağlamaktır.

Politika Önerisi

Afet bilincinin, A1'den C2'ye kadar seviyelendirildiği ulusal bir Afet Okuryazarlığı Standartı oluşturulması önerilmektedir.

Bu standart; dil yeterliliklerinde olduğu gibi, bireylerin afetlere hazırlık düzeyini aşamalı ve karşılaştırılabilir biçimde tanımlar.

Uygulama Modeli

Seviye Tanımları (A1-C2)

- ➔ • Yaş ve eğitim kademelerine göre seviye çerçeveleri oluşturulur:
 - o ilkokul ,ortaokul, lise, üniversite

Minimum Kazanımlar

- ➔ Her seviye için asgari kazanımlar belirlenir:
 - temel afet bilgisi ve farkındalık
 - tahliye ve toplanma alanları
 - temel ilk yardım
 - kriz iletişimi ve sorumlu paylaşım
 - psikolojik dayanıklılık

Ölçme-Değerlendirme ve Rozetler

- ➔ • Eğitim sonunda:
 - o kısa testler
 - o senaryo temelli sorular
 - o uygulamalı değerlendirmeler uygulanır.
 - Başarılı olanlara dijital rozet veya seviye sertifikası verilir.

Veri ve Planlama

- ➔ • “Kim, hangi seviyede?” verisi anonim ve güvenli şekilde toplanır.
- Yerel ve ulusal planlamalarda ihtiyaca göre eğitim tasarlanır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Millî Eğitim Bakanlığı, AFAD, YÖK, Üniversiteler ,Ölçme–değerlendirme uzmanları, Eğitim teknolojisi firmaları

Gençlerin Rolü

Gençler bu standardın tasarım ve yaygınlaştırma sürecinde aktif rol alır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Seviye içeriklerinin pilot testlerine katılmak
- Soru bankası ve senaryo üretimi yapmak
- Okul ve üniversitelerde “seviye yükseltme kampanyaları” yürütmek
- Akranları arasında rozet ve sertifika sistemini yaygınlaştırmak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca değerlendirilen değil,
- standart geliştiren ve öğrenmeyi teşvik eden aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet bilincinin ulusal ölçekte standartlaşması
- ❖ Eğitimlerin hedef kitleye göre daha etkili planlanması
- ❖ Öğrenme düzeylerinin izlenebilir ve karşılaştırılabilir olması
- ❖ Yerel risk azaltma çalışmalarına veri temelli katkı
- ❖ Bireylerin afetlere hazırlık motivasyonunun artması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet bilincini soyut bir kavram olmaktan çıkararak,
- ölçülen, geliştirilen ve belgelendirilen bir yetkinlik alanına dönüştürmeyi hedeflemektedir.

Afet Okuryazarlığı Standartı ve Seviye Sistemi sayesinde toplum;ne bildiğini bilen, eksiklerini gören ve afetlere karşı sürekli gelişen bir yapıya kavuşacaktır.

KATILIM: GENÇLERİN YEREL AFET SÜREÇLERİNE DÂHİL EDİLMESİ

Gençlerin afet yönetiminde yalnızca yararlanıcı değil; karar alma, uygulama ve yaygınlaştırma süreçlerinde aktif aktörler olarak yer alması hedeflenmektedir. Bu başlık altında, gençlerin yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde afet süreçlerine anlamlı ve sürdürülebilir katılımını sağlayacak politika önerileri sunulmaktadır.

Politika Başlığı

Kurumsal Yapılanma – “Genç AFAD” Modeli

Gençlerin Afet Yönetimine Kurumsal ve Sürekli Katılımını Sağlayan Yapı

Sorunun Tanımı

Gençler afet bilinci, gönüllülük ve saha çalışmalarında aktif rol almak istemesine rağmen, bu katılım çoğu zaman geçici, proje bazlı ve kurumsal süreklilikten yoksun kalmaktadır.

Afet yönetimi süreçlerinde gençlerin görüşlerinin karar alma mekanizmalarına düzenli ve sistematik biçimde aktarılabilmesi bir yapı bulunmaması, genç potansiyelin etkin kullanımını sınırlandırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Gençlerin afet yönetimi süreçlerine kurumsal ve sürekli katılımını sağlamak,
- ➔ Afet hazırlık, eğitim ve koordinasyon çalışmalarında gençleri resmî bir paydaş hâline getirmek,
- ➔ Kamu kurumları ile gençler arasında kalıcı bir iş birliği mekanizması oluşturmaktır.

Politika Önerisi

AFAD ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında, “Genç AFAD” adıyla gençlerin afet yönetimi süreçlerine katılımını sağlayacak ortak bir kurumsal yapı kurulması önerilmektedir.

Bu yapı, gençlerin yalnızca uygulayıcı değil; danışılan ve temsil edilen aktörler olmasını hedeflemektedir.

Uygulama Modeli

Çok Düzeyli Yapılanma

- ➔ Genç AFAD modeli;
 - yerel,
 - bölgesel,
 - ulusal düzeylerde örgütlenir.

Her düzeyde genç temsilciler belirlenir ve görev tanımları netleştirilir.

Karar Alma ve İstişare Mekanizmaları

- ➔ • **Gençlerin görüşlerini iletebileceği:**
 - o düzenli toplantılar, çalıştaylar, danışma kurulları oluşturulur.
 - Gençlerden gelen öneriler, afet politikaları ve eğitim planlamalarına girdi sağlar.

Karar Alma ve İstişare Mekanizmaları

- ➔ • **Genç AFAD üyeleri için:**
 - o afet yönetimi, kriz iletişimi ,gönüllü koordinasyonu, liderlik alanlarında yapılandırılmış eğitimler sunulur.
 - Uzmanlaşan gençler, saha ve eğitim süreçlerinde aktif rol alır.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
 - AFAD, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, YÖK, Üniversiteler, Gençlik ve gönüllülük alanında çalışan sivil toplum kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu modelin ana taşıyıcılarıdır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Bölgesel ve yerel genç temsilcisi olarak görev almak
- Gönüllü faaliyetlerin koordinasyonunu sağlamak
- Yerel gençlik lideri olarak afet farkındalığı çalışmalarını yürütmek
- Afet alanında uzmanlaşmış gençlerle bilgi ve deneyim paylaşımını desteklemek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca gönüllü değil,
- kurumsal sorumluluk üstlenen ve karar süreçlerine katkı sunan aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Gençlerin afet yönetimi süreçlerine kalıcı ve örgütlü katılımı
- ❖ Afet hazırlık ve müdahale çalışmalarında gençlik enerjisinin etkin kullanımı
- ❖ Kurumlar arası koordinasyonun güçlenmesi
- ❖ Gençlerin liderlik, sorumluluk ve uzmanlaşma becerilerinin artması
- ❖ Afet yönetiminde katılımcı ve kapsayıcı bir yönetim modeli oluşması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- gençleri afet yönetiminde yalnızca destekleyici değil,
- kurumsal ortak olarak konumlandırmayı hedeflemektedir.

“Genç AFAD” modeli sayesinde afet yönetimi; deneyimli kurumlar ile dinamik ve bilinçli gençlerin birlikte çalıştığı, sürdürülebilir ve güçlü bir toplumsal dayanıklılık yapısına dönüşecektir.

Politika Başlığı

Eğitim ve Müfredat Düzenlemeleri

Afet Bilincinin Eğitim Sistemine Bütüncül Entegrasyonu Modeli

Sorunun Tanımı

Afet bilinci eğitim sisteminde çoğu zaman parçalı, dönemsel ve uygulamadan uzak biçimde ele alınmaktadır. İlkokuldan üniversiteye kadar tüm kademeleri kapsayan süreklilik arz eden bir müfredat yapısının bulunmaması, afetlere hazırlık düzeyinin kalıcı olarak gelişmesini zorlaştırmaktadır.

Ayrıca ilk yardım ve psikolojik dayanıklılık gibi hayati başlıklar, eğitim programlarında ikincil veya seçmeli düzeyde kalabilmektedir.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet bilincini eğitim sisteminin temel ve sürekli bir bileşeni hâline getirmek,
- ➔ Öğrencilerin afetlere karşı bilgi, beceri ve psikolojik dayanıklılık kazanmasını sağlamak,
- ➔ Uzun vadede daha dirençli ve bilinçli bir toplum oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Afet farkındalığı, ilk yardım ve psikolojik dayanıklılık konularının; ilkokuldan üniversiteye kadar tüm eğitim kademelerinde müfredata entegre edilmesi önerilmektedir.

Bu dersler; yaş ve gelişim düzeyine uygun, sade ve anlaşılır bir dille hazırlanmalı; uygulamaya dayalı zorunlu ve seçmeli derslerle desteklenmelidir.

Uygulama Modeli

Kademeli Müfredat Yapısı

- ➔ • **İlkokul:**
 - o temel afet farkındalığı
 - o güvenli davranış alışkanlıkları
- **Ortaokul – Lise:**
 - o afet riskleri
 - o ilk yardım uygulamaları
 - o kriz anında doğru davranışlar
- **Üniversite:**
 - o afet yönetimi
 - o psikolojik dayanıklılık
 - o gönüllülük ve toplum temelli çalışmalar

Uygulamalı ve Deneyim Temelli Öğrenme

- ➔ • Tatbikatlar, Simülasyonlar ,Grup çalışmaları ,Senaryo temelli uygulamalar
- Dersler yalnızca bilgi aktarmayı değil, davranış kazandırmayı hedefler.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Millî Eğitim Bakanlığı, YÖK ,AFAD ,Üniversiteler, Eğitim ve psikoloji alanında uzman akademik birimler

Gençlerin Rolü

Gençler bu sürecin aktif destekleyicileri olarak yer alır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Gönüllü eğitici olarak uygulamalı derslere destek olmak
- Akran mentörü olarak bilgi ve deneyim paylaşmak
- Eğitim içeriklerinin yaygınlaştırılmasına katkı sunmak
- Okul ve üniversitelerde farkındalık faaliyetleri yürütmek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca öğrenen değil,
- öğreten, destekleyen ve toplumsal sorumluluk alan bireyler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet bilincinin erken yaşta kazanılması ve süreklilik göstermesi
- ❖ İlk yardım ve psikolojik dayanıklılık becerilerinin yaygınlaşması
- ❖ Afetlere karşı daha bilinçli ve hazırlıklı bireylerin yetişmesi
- ❖ Eğitim sisteminde afet konularına yönelik bütüncül bir yaklaşımın oluşması
- ❖ Uzun vadede toplumsal dayanıklılığın güçlenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet eğitimini geçici uygulamalardan çıkararak,
- eğitim sisteminin doğal ve kalıcı bir parçası hâline getirmeyi hedeflemektedir.

Eğitim ve müfredat düzenlemeleri sayesinde afet bilinci; nesilden nesile aktarılan, uygulamayla pekişen ve toplumun tamamını güçlendiren bir yetkinlik alanına dönüşecektir.

Politika Başlığı

Genç Afet Bilinci Kampları ve Çalıştaylar

Deneyim Temelli Öğrenme ve Gençler Arası Koordinasyonu Güçlendiren Model

Sorunun Tanımı

Gençler afet alanında gönüllülük ve öğrenme konusunda istekli olmasına rağmen, farklı bölgelerden gençleri bir araya getiren uygulamalı, yoğun ve koordinasyon odaklı programlar sınırlı kalmaktadır. Bu durum, bilgi ve deneyim paylaşımını azaltmakta; gençler arası ağların ve ortak reflekslerin gelişmesini zorlaştırmaktadır.

Özellikle kırsal bölgelerde yaşayan gençlerin bu tür programlara erişimi lojistik ve ekonomik nedenlerle kısıtlı olabilmektedir.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Gençler arasında afet alanında koordinasyonu ve dayanışmayı güçlendirmek,
- ➔ Uygulamalı eğitimlerle pratik beceriler kazandırmak,
- ➔ Farklı bölgelerden gençlerin deneyim paylaşımını artırarak ulusal düzeyde gençlik ağları oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Bölgesel ve ulusal düzeyde “Genç Afet Bilinci Kampları ve Çalıştaylar” düzenlenmesi önerilmektedir.

Bu kamplar; teorik anlatımların ötesine geçerek, gençlerin yaşayarak öğrenmesini sağlayan yoğun ve etkileşimli programlar olarak tasarlanmalıdır.

Uygulama Modeli

Uygulamalı Eğitim İçerikleri

- ➔ Kamplarda aşağıdaki alanlarda uygulamalı eğitimler verilir:
 - temel ve ileri ilk yardım
 - psikososyal destek ve akran dayanışması
 - İHA (drone) kullanımı ve afetlerde teknolojik araçlar
 - afet iletişimi ve kriz anında doğru bilgi paylaşımı

Çalıştay ve Deneyim Paylaşımı

- ➔ • Grup çalışmaları ve vaka analizleri
- Bölgesel afet deneyimlerinin paylaşılması
- Yerel riskler ve çözüm önerileri üzerine atölyeler

Kapsayıcılık ve Erişim

- ➔ • Kırsal bölgelerde yaşayan gençler için:
 - o ulaşım
 - o konaklama
 - o katılım desteği mekanizmaları oluşturulur.
- Cinsiyet, bölge ve sosyoekonomik denge gözetilir.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türk Kızılay ,TEMA Vakfı, Belediyeler ,Gençlik ve afet alanında çalışan sivil toplum kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu kampların aktif yürütücüleridir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Kamp koordinatörü olarak organizasyonu desteklemek
- Akran eğitmeni olarak bilgi ve beceri paylaşmak
- **İçerik üreticisi olarak:**
 - kamp çıktıları
 - eğitim materyalleri
 - dijital paylaşımlar hazırlamak
- Yerel bağlam ve kültürel özellikleri programa yansıtmak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca katılımcı değil,
- öğreten, yöneten ve ağ kuran aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Gençler arası afet alanı koordinasyonunun güçlenmesi
- ❖ Uygulamalı becerilerin ve doğru reflekslerin gelişmesi
- ❖ Bölgesel deneyimlerin ulusal ölçekte paylaşılması
- ❖ Kırsal ve dezavantajlı gençlerin afet eğitimlerine erişiminin artması
- ❖ Sürdürülebilir gençlik ağlarının oluşması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet eğitimini sınıf ortamının dışına taşıyarak,
- yoğun, uygulamalı ve dayanışma temelli bir öğrenme deneyimi sunmayı hedeflemektedir.

Genç Afet Bilinci Kampları ve Çalıştaylar sayesinde gençler; birbirinden öğrenen, birlikte üreten ve afetlere karşı ortak refleksler geliştiren güçlü bir topluluk hâline gelecektir.

Politika Başlığı

Teknoloji ve İnovasyonun Desteklenmesi

Afet Teknolojilerinde Genç Girişimciliği ve Yenilikçi Çözümleri Güçlendirme Modeli

Sorunun Tanımı

Afet yönetiminde teknoloji kullanımının önemi artmasına rağmen, gençlerin üretebileceği yenilikçi çözümler ve girişimler yeterince desteklenmemektedir. Üniversitelerde ve gençlik ekosistemlerinde geliştirilen fikirlerin önemli bir bölümü, finansman, mentorluk ve pilot uygulama eksikliği nedeniyle hayata geçirilememektedir.

Bu durum, afetlere hazırlık ve müdahale süreçlerinde teknolojinin sağlayabileceği hız ve etkinlikten yeterince yararlanılamamasına yol açmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet teknolojileri alanında genç girişimciliği ve AR-GE çalışmalarını teşvik etmek,
- ➔ Yenilikçi çözümlerin sahada test edilmesini ve yaygınlaştırılmasını sağlamak,
- ➔ Kamu, üniversite ve özel sektör arasında sürdürülebilir bir inovasyon ekosistemi oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Afet teknolojilerine odaklanan proje ve girişimlerin; TÜBİTAK, Teknofest ve üniversiteler aracılığıyla özel çağrılar ve destek programları ile teşvik edilmesi önerilmektedir.

Bu kapsamda, gençlerin geliştirdiği projelerin prototipten saha uygulamasına geçişi desteklenmelidir.

Uygulama Modeli

Afet Teknolojileri Odaklı Çağrılar

- ➔ •Öncelikli alanlar:
 - o İHA (drone) eğitimi ve kullanımı
 - o afet simülasyon oyunları ve VR uygulamaları
 - o mobil afet hazırlık ve iletişim uygulamaları
- Projeler:
 - o hibe
 - o mentorluk
 - o teknik altyapı desteğiyle güçlendirilir.

Üniversite ve Girişim Ekosistemi

- ➔ • Üniversitelerde:
 - o afet teknolojileri laboratuvarları
 - o kuluçka ve hızlandırma programları oluşturulur.
- Genç girişimler, kamu kurumlarıyla pilot uygulamalar yapar.

Yarışmalar ve Hackathonlar

- ➔ • **Teknofest ve benzeri platformlarda:**
 - o afet temalı yarışmalar
 - o hackathonlar düzenlenir.
- Başarılı projeler yatırım ve yaygınlaştırma desteği alır.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
- TÜBİTAK, Teknofest, Üniversiteler, Teknoloji ve yazılım firmaları, Girişimcilik ve inovasyon merkezleri
- Kamu kurumları ve yerel yönetimler

Gençlerin Rolü

Gençler bu inovasyon modelinin merkezinde yer alır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Proje geliştirici ve girişimci olarak yer almak
- AR-GE ekiplerinde aktif görev üstlenmek
- Mentor ve uzmanlarla birlikte çözüm geliştirmek
- Sahadan gelen ihtiyaçlara uygun teknolojiler üretmek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca fikir üreten değil,
- çözüm geliştiren, test eden ve yaygınlaştıran aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet teknolojileri alanında genç girişimlerin artması
- ❖ Yenilikçi çözümlerin sahada uygulanabilir hâle gelmesi
- ❖ Kamu–üniversite–özel sektör iş birliğinin güçlenmesi
- ❖ Afetlere hazırlık ve müdahalede teknolojik kapasitenin artması
- ❖ Gençlerin bilim, teknoloji ve toplumsal sorumluluk alanlarında güçlenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet yönetimini geleneksel yöntemlerin ötesine taşıyarak,
- teknoloji ve inovasyon gücüyle desteklenen bir yapıya kavuşturmayı hedeflemektedir.

Teknoloji ve inovasyonun desteklenmesi sayesinde gençler; sorunları tespit eden, çözüm üreten ve afetlere karşı daha hızlı, akıllı ve etkili yanıtlar geliştiren bir kuşak hâline gelecektir

Politika Başlığı

Ulusal ve Uluslararası Katılım Programları

Kültürlerarası Öğrenme Yoluyla Afet Dayanıklılığını Güçlendirme Modeli

Sorunun Tanımı

Afetler küresel ölçekte benzer riskler barındırmasına rağmen, ülkelerin hazırlık ve müdahale yaklaşımları farklı deneyimler ve iyi uygulamalar içermektedir. Gençlerin bu deneyimlere erişimi sınırlı kaldığında, kültürlerarası öğrenme ve karşılaştırmalı bakış açısı yeterince gelişmemektedir.

Uluslararası hareketlilik fırsatlarının afet alanına daha sistemli şekilde yönlendirilmemesi, gençlerin küresel dayanıklılık becerileri kazanmasını zorlaştırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Gençlerin farklı ülkelerin afet yönetimi deneyimlerini yerinde öğrenmesini sağlamak,
- ➔ Kültürlerarası etkileşim yoluyla ortak refleksler ve dayanıklılık geliştirmek,
- ➔ Türkiye'deki afet çalışmalarına uluslararası iyi uygulamaları kazandırmaktır.

Politika Önerisi

Afet temalı gençlik değişimleri ve gönüllülük faaliyetlerinin; Erasmus+ ve Avrupa Dayanışma Programı (ESC) başta olmak üzere AB fonlarıyla ulusal ve uluslararası ölçekte yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Bu programlar, afet bilinci ve dayanıklılık odağında hedefli hareketlilik anlayışıyla tasarlanmalıdır.

Uygulama Modeli

Afet Temalı Gençlik Değişimleri

- ➔ • **Kısa ve orta vadeli programlar:**
 - o farklı ülkelere gençleri bir araya getirir,
 - o afet riskleri ve çözüm yaklaşımları üzerine çalıştaylar içerir.
- Karşılıklı öğrenme ve deneyim paylaşımı teşvik edilir.

Uluslararası Gönüllülük Programları

- ➔ • **Gençler:**
 - o afet farkındalığı
 - o toplum temelli hazırlık
 - o eğitim ve yaygınlaştırma alanlarında gönüllülük yapar.
- Programlar, yerel topluluklarla doğrudan etkileşim sağlar.

Öğrenmenin Geri Aktarımı

- ➔ • **Program dönüşünde:**
 - o sunumlar
 - o atölyeler
 - o raporlar hazırlanır.
- Uluslararası deneyimler, yerel ve ulusal çalışmalara uyarlanır.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
 - Dışişleri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, AFAD, Üniversiteler, Uluslararası gençlik ve gönüllülük ağları
 - Sivil toplum kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu programların temel aktörleridir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Uluslararası projelerde katılımcı olarak yer almak
- Türkiye'yi temsil eden kültür elçisi rolünü üstlenmek
- Deneyimlerini paylaşarak mentörlük yapmak
- Uluslararası ağlar kurarak uzun vadeli iş birlikleri geliştirmek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca öğrenen değil,
- ülkesini temsil eden ve bilgi taşıyan aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Gençlerin küresel afet bilinci ve farkındalığının artması
- ❖ Uluslararası iyi uygulamaların Türkiye'ye aktarılması
- ❖ Kültürlerarası dayanıklılık ve iş birliği becerilerinin gelişmesi
- ❖ Afet alanında uluslararası gençlik ağlarının güçlenmesi
- ❖ Türkiye'nin afet çalışmaları alanında uluslararası görünürlüğünün artması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afetlere hazırlığı ulusal sınırların ötesine taşıyarak,
- küresel öğrenme ve dayanışma anlayışını güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Ulusal ve uluslararası katılım programları sayesinde gençler; farklı deneyimleri birleştiren, ortak çözümler üreten ve afetlere karşı birlikte güçlenen bir kuşak hâline gelecektir.

Politika Başlığı

Psikososyal Destek ve Dayanıklılık

Afet Öncesi ve Sonrası Psikolojik Güçlenmeyi Destekleyen Bütüncül Model

Sorunun Tanımı

Afetler yalnızca fiziksel kayıplara değil, aynı zamanda uzun süreli psikolojik etkilere de yol açmaktadır. Afet öncesinde psikolojik hazırlığın yetersiz olması ve afet sonrasında psikososyal destek mekanizmalarının sınırlı kalması; bireylerde kaygı, travma ve tükenmişlik riskini artırmaktadır.

Özellikle kırılgan gruplar, afet çalışanları ve gönüllüler için düzenli destek ve süpervizyon mekanizmalarının eksikliği, müdahale kapasitesini zayıflatmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet öncesi ve sonrası psikolojik dayanıklılığı güçlendirmek,
- ➔ Psikolojik ilk yardım ve psikososyal destek hizmetlerini yaygın ve erişilebilir hâle getirmek,
- ➔ Afet çalışanları ve gönüllüler için sürdürülebilir destek ve süpervizyon sistemleri kurmaktır.

Politika Önerisi

Psikolojik ilk yardım ve psikososyal destek eğitimlerinin ulusal ölçekte yaygınlaştırılması; kırılgan gruplara yönelik hedeflenmiş programlar geliştirilmesi ve afet çalışanları ile gönüllüler için düzenli destek süpervizyon mekanizmaları oluşturulması önerilmektedir.

Uygulama Modeli

Psikolojik İlk Yardım ve Eğitimler

- ➔ • **Toplum genelinde:**
 - o psikolojik ilk yardım
 - o stresle başa çıkma
 - o duygu düzenleme konularında kısa ve uygulamalı eğitimler verilir.

Kırılgan Gruplara Yönelik Programlar

- ➔ • **Çocuklar, yaşlılar, engelliler ve dezavantajlı gruplar için:**
 - o yaşa ve ihtiyaca uygun
 - o güvenli ve kapsayıcı psikososyal destek programları uygulanır.

Afet Çalışanları ve Gönüllüler

- ➔ • **Afet çalışanları ve gönüllüler için:**
 - o düzenli grup süpervizyonları
 - o bireysel destek oturumları
 - o tükenmişlik önleme çalışmaları hayata geçirilir.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Sağlık Bakanlığı, AFAD, Belediyeler, Üniversiteler, Psikolog Dernekleri, Psikososyal destek alanında çalışan sivil toplum kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu modelde destekleyici ve tamamlayıcı aktörler olarak yer alır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Psikososyal destek gönüllüsü olarak faaliyetlere katılmak
- Akran destekçisi rolüyle gençlere ve çocuklara destek olmak
- Toplum temelli farkındalık çalışmalarında görev almak
- Afet sonrası iyileşme süreçlerinde dayanışmayı güçlendirmek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca destek alan değil,
- destek sunan ve dayanıklılığı artıran bireyler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Toplum genelinde psikolojik dayanıklılığın güçlenmesi
- ❖ Afet sonrası psikososyal sorunların erken fark edilmesi ve azaltılması
- ❖ Kırılgan grupların daha etkin korunması
- ❖ Afet çalışanları ve gönüllülerde tükenmişliğin azalması
- ❖ Afetlere karşı daha sağlıklı ve dirençli toplulukların oluşması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet yönetimini yalnızca fiziksel müdahale ile sınırlamadan,
- psikolojik iyilik hâlini ve dayanıklılığı sürecin merkezine almayı hedeflemektedir.

Psikososyal destek ve dayanıklılık çalışmaları sayesinde toplum; zorlayıcı deneyimlerle baş edebilen, birbirini destekleyen ve afetlerden sonra daha güçlü şekilde ayağa kalkabilen bir yapıya kavuşacaktır.

Politika Başlığı

Yerel Katılım ve Erişimin Güçlendirilmesi

Kırsal ve Dezavantajlı Bölgelerde Gençlerin Afet Süreçlerine Dahil Edilmesi Modeli

Sorunun Tanımı

Afetlere hazırlık ve farkındalık çalışmaları çoğu zaman merkezî alanlarda yoğunlaşmakta, kırsal ve dezavantajlı bölgelerde yaşayan gençlere erişim sınırlı kalmaktadır. Ulaşım, dijital imkânlar ve bilgiye erişimdeki eşitsizlikler, bu bölgelerdeki gençlerin afet süreçlerine aktif katılımını zorlaştırmaktadır.

Bu durum, yerel risklerin yeterince görünür olmamasına ve afetlere karşı bölgesel dayanıklılık farklarının artmasına neden olmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Kırsal ve dezavantajlı bölgelerde yaşayan gençlerin afet süreçlerine eşit ve etkin biçimde katılımını sağlamak,
- ➔ Yerel ihtiyaçlara uygun esnek ve erişilebilir eğitim modelleri geliştirmek,
- ➔ Yerel düzeyde afet bilinci ve dayanıklılığı tabana yaymaktır.

Politika Önerisi

Kırsal ve dezavantajlı bölgelerde gençlere ulaşmak amacıyla; mobil ekipler, çevrim içi eğitim modülleri ve dijital araç destekleri içeren bütüncül bir erişim modelinin hayata geçirilmesi önerilmektedir.

Bu model, yerel ihtiyaçlara göre uyarlanabilir ve gençlerin bulunduğu ortama doğrudan ulaşmayı hedefler.

Uygulama Modeli

Psikolojik İlk Yardım ve Eğitimler

- ➔ • **Mobil ekipler:**
 - o köy ve kırsal yerleşimlere
 - o küçük ilçelere düzenli ziyaretler gerçekleştirir.
- **Yerinde:**
 - o afet farkındalığı
 - o temel ilk yardım
 - o psikolojik dayanıklılık eğitimleri verilir.

Dijital Erişim ve Online Modüller

- ➔ • **İnternet erişimi sınırlı bölgeler için:**
 - o düşük veri tüketimli içerikler
 - o mobil uyumlu eğitim modülleri geliştirilir.
- Sosyal medya kampanyalarıyla bilgilendirme yapılır.

İhtiyaç Analizi ve Katılımcı Süreçler

- ➔ • **Bölgesel:**
 - o ihtiyaç analizleri
 - o odak grup çalışmaları yürütülür.
- Gençlerin görüşleri program tasarımına doğrudan yansıtılır.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
- Belediyeler, AFAD, Yerel ve ulusal sivil toplum kuruluşları, Gençlik ve toplum temelli oluşumlar

Gençlerin Rolü

Gençler bu erişim modelinin yerel taşıyıcılarıdır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Yerel elçi olarak programların duyurulmasını sağlamak
- Dijital eğitim destekçisi olarak çevrim içi içeriklere erişimi kolaylaştırmak
- İletişim sorumlusu olarak yerel geri bildirimleri toplamak
- Akranları arasında afet bilincini yaygınlaştırmak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca faydalanıcı değil,
- yerel kapasiteyi güçlendiren ve süreci sahiplenen aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Kırsal ve dezavantajlı bölgelerde afet bilincinin artması
- ❖ Gençlerin afet süreçlerine katılımının yaygınlaşması
- ❖ Bölgesel eşitsizliklerin azalması
- ❖ Yerel risklere uygun çözümlerin geliştirilmesi
- ❖ Toplum genelinde daha kapsayıcı bir afet dayanıklılığı yapısının oluşması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet bilincini merkezden çevreye doğru yayarak,
- her gencin bulunduğu yerde sürece katılabildiği kapsayıcı bir yaklaşım sunmaktadır.

Yerel katılım ve erişimin güçlendirilmesi sayesinde afet yönetimi; yalnızca belli bölgelerin değil, ülkenin tamamını kapsayan dayanıklı bir toplumsal yapıya dönüşecektir.

Politika Başlığı

İstihdam ve Mesleki Gelişim

Afet Risk Azaltma ve İyileştirme Süreçlerinde Sürdürülebilir İstihdam Modeli

Sorunun Tanımı

Afet yönetimi alanında görev alan meslek gruplarının büyük bölümü, afet sonrası dönemle sınırlı ve geçici biçimde istihdam edilmektedir. Bu durum, afet öncesi risk azaltma ve hazırlık çalışmalarında sürekliliğin sağlanmasını zorlaştırmaktadır.

Psikologlar, sosyal çalışmacılar ve sosyologlar gibi meslek gruplarının afet öncesi süreçlere yeterince dâhil edilememesi; hem toplumsal dayanıklılığı hem de mesleki uzmanlığın etkin kullanımını sınırlamaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet risk azaltma ve iyileştirme süreçlerinde kalıcı ve sürdürülebilir istihdam modelleri oluşturmak,
- ➔ Afet öncesi dönemde çok disiplinli profesyonel ekiplerin aktif rol almasını sağlamak,
- ➔ Kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları arasında uzun vadeli iş birliğini güçlendirmektir.

Politika Önerisi

Afet öncesi, sırası ve sonrasını kapsayan şekilde; psikolog, sosyal çalışmacı ve sosyologlardan oluşan disiplinler arası ekiplerin sürekli görev aldığı bir istihdam modelinin hayata geçirilmesi önerilmektedir. Bu model, afet yönetimini yalnızca müdahale değil; önleyici ve güçlendirici bir kamu hizmeti olarak ele almaktadır.

Uygulama Modeli

Disiplinler Arası Profesyonel Ekipler

- ➔ • Ekipler:
 - o afet öncesi hazırlık
 - o toplum temelli risk azaltma
 - o psikososyal dayanıklılık alanlarında görev alır.
- Yerel ve bölgesel düzeyde sürekli çalışır.

Kamu-STK İş Birliği

- ➔ • Kamu kurumları ile STK'lar arasında:
 - o ortak projeler
 - o hizmet alımı ve protokoller oluşturulur.
 - Uzmanlar, sahaya ve eğitime eş zamanlı katkı sunar.

Mesleki Gelişim ve Eğitim

- ➔ • Profesyoneller için:
 - o sürekli hizmet içi eğitimler
 - o mentorluk
 - o uzmanlaşma programları hayata geçirilir.
 - Akademi-saha bağlantısı güçlendirilir.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD, Millî Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sivil toplum kuruluşları, Üniversiteler ve meslek odaları, Yerel yönetimler

Gençlerin Rolü

Genç profesyoneller bu modelin geleceğini oluşturan temel aktörlerdir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Afet alanında eğitim alarak uzmanlaşmak
- Disiplinler arası ekiplerde uygulayıcı olarak görev almak
- Toplum temelli çalışmalara aktif katılım sağlamak
- Mesleki gelişim süreçlerine açık ve yenilikçi yaklaşımlar geliştirmek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca geçici destek sağlayan değil,
- uzmanlaşan, istihdam edilen ve uzun vadeli katkı sunan profesyoneller hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet alanında sürdürülebilir istihdamın artması
- ❖ Afet öncesi risk azaltma çalışmalarının güçlenmesi
- ❖ Psikososyal ve toplumsal boyutun afet yönetimine daha etkin entegre edilmesi
- ❖ Kamu-STK iş birliğinin kalıcı hâle gelmesi
- ❖ Genç profesyoneller için yeni kariyer ve uzmanlaşma alanlarının oluşması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet yönetimini yalnızca kriz anlarına odaklanan geçici bir alan olmaktan çıkararak,
- sürekli istihdam ve mesleki gelişim ile desteklenen yapısal bir modele dönüştürmeyi hedeflemektedir.

İstihdam ve mesleki gelişim odaklı bu yaklaşım sayesinde afet yönetimi; bilgi birikimi artan, uzmanlığı güçlenen ve toplumsal dayanıklılığı kalıcı biçimde destekleyen bir alan hâline gelecektir.

Politika Başlığı

Bilimsel Çalışmalar ve Deneyim Paylaşımı

Afet Alanında Bilgi Üretimi ve Genç Araştırmacıların Güçlendirilmesi Modeli

Sorunun Tanımı

Afetlere ilişkin bilimsel çalışmaların önemli bir bölümü saha verisi ve genç araştırmacı katılımı açısından sınırlı kalmaktadır. Üniversitelerde üretilen akademik bilgi ile sahada edinilen deneyimler arasında kopukluk oluşabilmekte; bu durum politika geliştirme ve uygulamaya dönük kararların etkililiğini azaltmaktadır.

Genç araştırmacıların afet alanında sistematik biçimde desteklenmemesi, yenilikçi yaklaşımların ve güncel veri üretiminin önünde engel oluşturmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afetlere ilişkin bilimsel bilgi üretimini artırmak,
- ➔ Genç araştırmacıların afet alanında aktif ve sürdürülebilir biçimde desteklenmesini sağlamak,
- ➔ Akademik çalışmalar ile saha deneyimleri arasında etkili bir paylaşım ve öğrenme döngüsü kurmaktır.

Politika Önerisi

Afet temalı bilimsel araştırmaların ve saha çalışmalarının; TÜBİTAK ve AFAD Akademi aracılığıyla özel destek çağrıları ile teşvik edilmesi önerilmektedir. Bu çağrılar, genç araştırmacıların katılımını önceleyen ve saha deneyimini merkeze alan bir yaklaşımla tasarlanmalıdır.

Uygulama Modeli

Araştırma ve Destek Çağrıları

- ➔ • **Öncelikli alanlar:**
 - o afet risk analizi
 - o psikososyal etkiler
 - o toplum temelli dayanıklılık
 - o afet iletişimi ve dezenformasyon
- **Projeler:**
 - o hibe
 - o burs
 - o araştırma altyapısı destekleriyle güçlendirilir.

Saha Araştırmaları ve Veri Toplama

- ➔ • **Üniversiteler ve AFAD birimleri iş birliğiyle:**
 - o saha çalışmaları
 - o yerel veri toplama
 - o etki analizleri yürütülür.
- Akademik bilgi, gerçek saha ihtiyaçlarıyla ilişkilendirilir.

Saha Araştırmaları ve Veri Toplama

- ➔ • **Çalışma sonuçları:**
 - o sempozyumlar
 - o çalıştaylar
 - o açık erişimli yayınlar ile paylaşılır.
- Genç araştırmacılar arası ağlar oluşturulur.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
- Üniversiteler, AFAD Akademi, TÜBİTAK ,Araştırma merkezleri ve enstitüler, ilgili kamu kurumları

Gençlerin Rolü

Gençler bu modelin araştırma gücünü oluşturur.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Araştırma asistanı olarak projelerde görev almak
 - Saha çalışması gönüllüsü olarak veri toplamak
 - Analiz ve raporlama süreçlerine katkı sunmak
 - Bilimsel ve toplumsal paylaşımlarda aktif rol almak
- Bu süreçte gençler:**
- yalnızca öğrenen değil,
 - bilgi üreten, analiz eden ve paylaşan araştırmacılar hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet alanında güncel ve nitelikli bilimsel bilginin artması
- ❖ Genç araştırmacıların afet çalışmalarında uzmanlaşması
- ❖ Akademi ile saha arasındaki bağın güçlenmesi
- ❖ Politika ve uygulamalara veri temelli katkı sağlanması
- ❖ Afet yönetiminde yenilikçi ve kanıta dayalı yaklaşımların yaygınlaşması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet çalışmalarını yalnızca uygulama odaklı değil,
- bilimsel üretim ve öğrenme süreçleriyle beslenen bir yapıya dönüştürmeyi hedeflemektedir.

Bilimsel çalışmalar ve deneyim paylaşımı sayesinde afet yönetimi;veriye dayalı, gençlerin katkısıyla güçlenen ve sürekli gelişen bir bilgi ekosistemine kavuşacaktır.

Politika Başlığı

Yerel “Genç Afet Meclisleri”nin Kurulması

Gençlerin Yerel Afet Yönetişimine Kurumsal Katılım Modeli

Sorunun Tanımı

Yerel afet yönetimi çoğunlukla teknik ve idari bir süreç olarak yürütülmekte; gençlerin yerel risklere dair gözlemleri, yenilikçi fikirleri ve gönüllülük potansiyeli karar alma süreçlerinde sınırlı kalmaktadır. Oysa gençler, afetlere hazırlık ve dayanıklılık konusunda yerel düzeyde güçlü bir insan kaynağı sunmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Gençlerin yerel afet planlama ve yönetim süreçlerine doğrudan katılımını sağlamak,
- ➔ Belediyelerin afet politikalarına gençlik perspektifini kurumsal olarak dâhil etmek,
- ➔ Yerel düzeyde katılımcı, şeffaf ve kapsayıcı bir afet yönetimi kültürü oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Belediyeler bünyesinde “Genç Afet Meclisleri” kurulması önerilmektedir.

Bu meclisler, belediyelerin afetle ilgili birimlerine bağlı olarak çalışan; danışma, öneri geliştirme ve izleme işlevi gören katılımcı yapılar olarak tasarlanmalıdır.

Uygulama Modeli

Genç Afet Meclislerinin İşlevleri

- ➔ • Yerel afet risklerini ve ihtiyaçları tartışmak
- Afet planlarına gençlik bakış açısı sunmak
- Tatbikat, eğitim ve farkındalık çalışmalarına katkı vermek
- Belediye meclislerine danışma görüşü ve politika önerileri iletmek

Yapı ve İşleyiş

- ➔ • Meclisler:
 - o düzenli toplantılar yapar,
 - o çalışma grupları oluşturur (risk analizi, iletişim, gönüllülük vb.),
 - o yıllık faaliyet raporları hazırlar.
- Belediye afet birimleriyle doğrudan temas kurar.

Seçim ve Temsil

- ➔ • Üyeler:
 - o açık çağrı ve şeffaf kriterlerle seçilir,
 - o üniversiteler ve gençlik STK’larıyla iş birliği içinde belirlenir.
- Cinsiyet, yaş ve sosyoekonomik çeşitlilik gözetilir.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Belediyeler, AFAD, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Üniversiteler, Gençlik ve afet alanında çalışan sivil toplum kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu meclislerin asli aktörleridir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Meclis üyesi olarak karar ve öneri süreçlerine katılmak
- Raportör olarak görüş ve çıktıları belgelemek
- Yerel temsilci olarak mahalle ve okul düzeyinde geri bildirim toplamak
- Politika önericisi olarak belediyelere somut çözüm önerileri sunmak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca danışılan değil,
- yerel afet politikalarını şekillendiren aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Gençlerin yerel afet yönetimine kurumsal katılımının artması
- ❖ Yerel afet planlarının gençlik perspektifiyle güçlenmesi
- ❖ Belediyeler ile gençler arasında sürdürülebilir iş birliği mekanizmalarının oluşması
- ❖ Yerel düzeyde afet bilinci ve gönüllülüğün yaygınlaşması
- ❖ Katılımcı ve kapsayıcı yerel yönetim kültürünün güçlenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- gençleri afet yönetiminin nesnesi değil öznesi hâline getirmeyi,
- yerel yönetimlerde katılımcı afet yönetişimini kurumsallaştırmayı hedeflemektedir.

Yerel “Genç Afet Meclisleri” sayesinde afet yönetimi; sahadan beslenen, gençlerin enerjisi ve bilgisiyle güçlenen ve yerel düzeyde daha dirençli topluluklar yaratan bir yapıya kavuşacaktır.

Politika Başlığı

Gençler İçin “Afet Kariyer Yolu” Modeli

Eğitimden İstihdama Uzanan Sürdürülebilir Afet Kariyer Ekosistemi

Sorunun Tanımı

Afet alanında gençlere yönelik bütüncül, tanımlı ve sürdürülebilir bir kariyer ve istihdam zinciri bulunmamaktadır. Eğitimler, gönüllülük faaliyetleri ve proje deneyimleri çoğu zaman birbirinden kopuk ilerlemekte; edinilen bilgi ve beceriler istihdam süreçlerine sistematik biçimde aktarılmamaktadır. Bu durum, gençlerin afet alanında uzun vadeli kariyer planlamasını zorlaştırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet yönetimini gençler için sürdürülebilir bir mesleki gelişim ve istihdam alanına dönüştürmek,
- ➔ Eğitim, gönüllülük ve saha deneyimlerini tek bir kariyer yolunda bütünleştirmek,
- ➔ Nitelikli genç insan kaynağını afet risk azaltma ve iyileştirme süreçlerine kalıcı biçimde kazandırmaktır.

Politika Önerisi

Gençler için “Afet Kariyer Yolu” adıyla; eğitim → gönüllülük → staj → istihdam aşamalarından oluşan kademeli ve tanımlı bir yol haritası oluşturulması önerilmektedir.

Bu model, ulusal ve uluslararası programlar aracılığıyla kazanılan deneyimlerin kamu ve yerel yönetimlerde karşılık bulmasını hedeflemektedir.

Uygulama Modeli

Eğitim Aşaması

- ➔ • Üniversiteler ve eğitim kurumları aracılığıyla:
 - o afet bilinci
 - o ilk yardım
 - o psikososyal destek
 - o afet yönetimi temelleri eğitimleri verilir.
- Sertifika ve dijital rozetlerle kazanımlar belgelenir.

Gönüllülük ve Hareketlilik

- ➔ • Avrupa Dayanışma Programı (ESC) ve Erasmus+ gibi programlar yoluyla:
 - o ulusal ve uluslararası gönüllülük
 - o gençlik değişimleri desteklenir.
- Sahada deneyim kazanımı sağlanır.

Staj ve Uygulama

- ➔ • AFAD, belediyeler ve STK’larda:
 - o yapılandırılmış staj programları
 - o mentorluk eşliğinde uygulamalar hayata geçirilir.
- Akademik bilgi ile saha pratiği bütünleştirilir.

İstihdam ve Uzmanlaşma

- ➔ • **Kamu kurumları ve yerel yönetimlerde:**
 - o gençlere yönelik pozisyonlar
 - o proje bazlı ve kadrolu istihdam oluşturulur.
- Uzmanlaşma ve kariyer ilerleme basamakları tanımlanır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD ,Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Üniversiteler, Sivil toplum kuruluşları
- Yerel yönetimler

Gençlerin Rolü

Gençler bu kariyer yolunun merkezinde yer alır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Eğitim alan katılımcı olarak temel yetkinlikler kazanmak
- Gönüllü ve stajyer olarak saha deneyimi edinmek
- Uygulayıcı olarak projelerde aktif görev almak
- Uzun vadede profesyonel afet çalışanı olarak istihdama katılmak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca geçici destek sağlayan değil,
- uzmanlaşan, istihdam edilen ve afet alanında kariyer yapan profesyoneller hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet alanında gençler için net ve sürdürülebilir kariyer yollarının oluşması
- ❖ Nitelikli insan kaynağının afet yönetimine kalıcı olarak kazandırılması
- ❖ Eğitim, gönüllülük ve istihdam süreçleri arasında güçlü bağ kurulması
- ❖ Kamu ve yerel yönetimlerin genç uzman kapasitesinin artması
- ❖ Afet risk azaltma ve iyileştirme çalışmalarının profesyonelleşmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- ➔ afet alanını geçici gönüllülüğten çıkararak,
- ➔ mesleki gelişim ve istihdam temelli bir kariyer alanına dönüştürmeyi hedeflemektedir.

“Afet Kariyer Yolu” modeli sayesinde gençler; bilgi birikimi artan, sahada deneyim kazanan ve afetlere karşı daha güçlü, profesyonel ve sürdürülebilir çözümler üreten bir kuşak hâline gelecektir.

Politika Başlığı

Gençler Arası Afet Mentörlüğü Sistemi

Deneyim Aktarımı ve Psikososyal Dayanıklılığı Güçlendiren Akran Destek Modeli

Sorunun Tanımı

Afetler sonrasında gençler arasında kaygı, belirsizlik ve yalnızlık hissi artabilmektedir. Profesyonel destekler önemli olmakla birlikte, akran temelli deneyim paylaşımı eksik kaldığında gençlerin psikososyal dayanıklılığı yeterince güçlenememektedir. Afet deneyimi olan gençlerin bilgi ve yaşantıları, doğru çerçeve ve destekle iyileştirici bir kaynağa dönüşebilir.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet deneyimi yaşamış gençlerin bilgi ve deneyimlerini güvenli ve yapılandırılmış biçimde aktarmasını sağlamak,
- ➔ Gençler arasında akran desteği ve dayanışmayı güçlendirmek,
- ➔ Psikososyal dayanıklılığı artıran sürdürülebilir bir mentörlük sistemi oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Afet yaşamış veya afet alanında aktif görev almış gençlerin; psikososyal destek, iletişim ve etik konularında eğitilerek “Genç Afet Mentörleri” olarak yapılandırılmış bir mentör havuzuna dâhil edilmesi önerilmektedir.

Bu mentörler, okullar, gençlik merkezleri ve kamplar aracılığıyla akranlarına rehberlik ve destek sunar.

Uygulama Modeli

Mentör Havuzunun Oluşturulması

- ➔ • **Aday mentörler:**
 - o afet deneyimi olan
 - o gönüllülük veya saha tecrübesi bulunan gençler arasından belirlenir.
- **Psikologlar eşliğinde:**
 - o temel mentörlük becerileri
 - o sınırlar ve etik
 - o psikolojik ilk yardım eğitimleri verilir.

Mentörlük Faaliyetleri

- ➔ • **Mentörler:**
 - o okullarda
 - o gençlik merkezlerinde
 - o afet bilinci kamplarında akran destek oturumları yürütür.
- Grup çalışmaları ve birebir görüşmeler yapılır.

Destek ve Süpervizyon

- **Mentörler için:**
 - o düzenli süpervizyon
 - o geri bildirim ve destek toplantıları sağlanır.
- Sistem güvenli ve sürdürülebilir biçimde izlenir.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD, Üniversiteler, Psikologlar ve psikososyal destek uzmanları, Gençlik alanında çalışan sivil toplum kuruluşları, Yerel yönetimler ve gençlik merkezleri

Gençlerin Rolü

Gençler bu sistemin hem taşıyıcısı hem güçlendiricisidir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- Mentör olarak akranlarına rehberlik etmek
- Akran destekçisi rolüyle dayanışmayı artırmak
- Deneyim aktarıcısı olarak iyileşme süreçlerine katkı sunmak
- Yerel ve ulusal düzeyde mentörlük ağlarının oluşmasına destek olmak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca destek alan değil,
- destek sunan, iyileştiren ve güçlendiren bireyler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Gençler arasında psikososyal dayanıklılığın artması
- ❖ Afet deneyimlerinin iyileştirici bir öğrenme kaynağına dönüşmesi
- ❖ Akran desteği ve dayanışma kültürünün güçlenmesi
- ❖ Afet sonrası yalnızlık ve kaygı düzeylerinin azalması
- ❖ Gençlerin afet süreçlerinde aktif ve sorumlu rol üstlenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- ➔ afet deneyimini sessiz bir yük olmaktan çıkararak,
- ➔ paylaşılan, dönüştürülen ve güçlendiren bir toplumsal değere dönüştürmeyi hedeflemektedir.

Gençler Arası Afet Mentörlüğü Sistemi sayesinde gençler; birbirinden öğrenen, birbirini destekleyen ve afetlere karşı birlikte iyileşen güçlü bir topluluk hâline gelecektir.

KAPSAYICILIK: ENGELLİ, GÖÇMEN VE KIRSAL GENÇLERİN AFET SÜREÇLERİNE ENTEGRASYONU

Afetlere karşı dirençli bir toplum inşa edebilmek için afet yönetimi süreçlerinin tüm aşamalarında engelli bireyler, göçmenler ve kırsal bölgelerde yaşayan gençler başta olmak üzere dezavantajlı grupların kapsayıcı biçimde sürece dâhil edilmesi gerekmektedir. Bu bölümde, söz konusu grupların afet öncesi hazırlık, afet anı ve afet sonrası iyileşme süreçlerine etkin katılımını sağlayacak politika önerileri sunulmaktadır.

Politika Başlığı

Engelli Bireylerin Afet Sürecine Entegrasyonu Erişilebilir, Kapsayıcı ve Bağımsız Afet Hazırlığı Modeli

Sorunun Tanımı

Afet süreçlerinde engelli bireyler; bilgiye erişim, güvenli tahliye ve doğru yönlendirme konularında orantısız risklerle karşı karşıya kalmaktadır. Eğitimlerin standart ve tek tip hazırlanması, farklı engel türlerine özgü ihtiyaçların göz ardı edilmesine yol açmaktadır. Bu durum, kapsayıcı afet yönetimi hedefleriyle uyumsuzluk yaratmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Engelli bireylerin afet öncesi, sırası ve sonrasında bilinçli, güvenli ve bağımsız hareket edebilmesini sağlamak,
- ➔ Afet eğitim ve tatbikatlarını erişilebilir ve kapsayıcı hâle getirmek,
- ➔ Kamu kurumları, gençler ve sivil toplum arasında sürdürülebilir iş birliği oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Engelli ve Yaşlı Hizmetler Genel Müdürlüğü koordinasyonunda; engelli bireylere yönelik erişilebilir afet bilgilendirme eğitimlerinin verilmesi ve bu eğitimlerin düzenli, uyarlanmış tatbikatlarla desteklenmesi önerilmektedir.

Model; zorunluluk yerine erişim ve teşvik temelli bir yaygınlaştırma anlayışını esas alır.

Uygulama Modeli

Erişilebilir Eğitim İçerikleri

- ➔ • **Tüm içerikler:**
 - o işaret dili, altyazı, sesli anlatım
 - o sade ve anlaşılır dil formatlarında hazırlanır.
- Farklı engel türlerine (fiziksel, işitsel, görsel, bilişsel) uygun modüller geliştirilir.

Uyarlanmış Tatbikatlar

- ➔ • Tatbikat senaryoları engel türlerine göre uyarlanır.
- Güvenli tahliye, yön bulma ve iletişim pratikleri uygulamalı olarak çalışılır.

Dijital Erişim

- ➔ • **Mobil uygulamalar ve web portalları üzerinden:**
 - o erişilebilir afet eğitim modülleri
 - o kişiselleştirilmiş hatırlatmalar sunulur.
- TRT ve dijital mecralarda kamu spotları ve farkındalık yayınları yapılır.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Engelli ve Yaşlı Hizmetler Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Üniversiteler, Sivil toplum kuruluşları, TRT (kamu spotları ve farkındalık yayınları)

Gençlerin Rolü

Gençler bu kapsayıcı modelin bağlayıcı ve güçlendirici aktörleridir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Engelli bireylerle kamu kurumları arasında iletişim köprüsü kurmak
- Afet yönetim kurullarında genç temsilci olarak yer almak
- Gençlik meclisleri aracılığıyla kapsayıcı politika önerileri geliştirmek
- Dijital platformlarda “erişilebilir afet rehberi” içerikleri üretmek
- Psikososyal destek ve akran destek programlarında gönüllü rol almak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca destekleyen değil,
- kapsayıcılığı savunan ve uygulayan liderler hâline gelir

Beklenen Etkiler

- ❖ Engelli bireylerin afetlere karşı bilgi ve hazırlık düzeyinin artması
- ❖ Erişilebilir eğitim ve tatbikatların yaygınlaşması
- ❖ Afet süreçlerinde bağımsız hareket edebilme kapasitesinin güçlenmesi
- ❖ Kapsayıcı afet yönetimi kültürünün kurumsallaşması
- ❖ Gençlerin kapsayıcı politika üretiminde aktif rol üstlenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- ➔ afet yönetimini herkes için erişilebilir kılarak,
- ➔ kimseyi geride bırakmayan kapsayıcı bir yaklaşımı hayata geçirmeyi hedeflemektedir.

Engelli bireylerin afet sürecine entegrasyonu sayesinde toplum; farklı ihtiyaçları gözetken, dayanışmayı güçlendiren ve afetlere karşı birlikte daha dirençli bir yapıya kavuşacaktır.

Politika Başlığı

Kapsayıcı Tahliye “Refakat Zinciri” Modeli, Engelli, Yaşlı, Göçmen ve Kırsal Bölgelerde Yaşayan Bireyler İçin Mahalle Temelli Güvenli Tahliye Yaklaşımı

Sorunun Tanımı

Afet anlarında tahliye süreçleri, fiziksel güç, yön bulma ve hızlı karar alma gerektirmektedir. Ancak kırılğan gruplar için bu süreçler erişilebilir, güvenli ve organize değildir. Önceden planlanmamış refakat eksikliği; panik, gecikme ve can kaybı riskini artırmaktadır. Ayrıca dil bariyerleri ve yerel bilgi eksikliği, özellikle göçmenler için süreci daha da zorlaştırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Kırılğan grupların afet anında yalnız bırakılmamasını sağlamak,
- ➔ Mahalle ölçeğinde önceden planlanmış, güvenli ve kapsayıcı tahliye mekanizmaları oluşturmak,
- ➔ Toplumsal dayanışmayı güçlendirerek afet anında kaosu azaltmaktır.

Politika Önerisi

Mahalle bazlı olarak tasarlanan “Kapsayıcı Tahliye Refakat Zinciri” modelinin hayata geçirilmesi önerilmektedir. Bu model; engelli bireyler, yaşlılar, göçmenler ve kırsal bölgelerde yaşayanlar için önceden tanımlanmış refakatçiler, net tahliye rotaları ve güvenli toplanma alanları içeren planlı bir yapıya dayanır.

Uygulama Modeli

Refakat İhtiyacının Belirlenmesi

- ➔ • **Mahalle düzeyinde:**
 - o refakat ihtiyacı olan bireyler
 - o gönüllülük ve gizlilik ilkeleri gözetilerek tespit edilir.
- Kişisel veriler güvenli biçimde korunur.

Kişiyeye Özel Refakat Planı

- ➔ • **Her birey için:**
 - o 1 asil + 2 yedek refakatçi
 - o kullanılacak tahliye rotası
 - o ulaşılabilecek toplanma alanı önceden belirlenir.
- Planlar yazılı ve dijital ortamda saklanır.

Tatbikat ve Güncelleme

- ➔ • **Mahalle tatbikatlarında:**
 - o refakat zinciri test edilir,
 - o aksaklıklar tespit edilir,
 - o planlar güncellenir.
- Süreklilik esas alınır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Belediyeler, AFAD, Muhtarlıklar ,Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sivil toplum kuruluşları, Göçmen destek birimleri ve yerel insani yardım kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu sistemin hem taşıyıcısı hem güçlendiricisidir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Refakat zincirinde:
- gönüllü refakatçi
- koordinasyon destekçisi olarak görev almak
- Çok dilli bilgilendirme materyalleri üretmek
- Tahliye rotalarında:
- erişilebilirlik kontrolleri
- rampa, yönlendirme ve işaretleme çalışmalarına katkı sağlamak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca yardımcı değil,
- hayat kurtaran bir toplumsal ağın aktif parçası hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Kırılgan gruplar için güvenli ve planlı tahliye süreçlerinin oluşması
- ❖ Afet anında panik ve belirsizliğin azalması
- ❖ Mahalle dayanışmasının ve karşılıklı sorumluluk bilincinin artması
- ❖ Göçmenler ve dezavantajlı gruplar için kapsayıcı afet yönetiminin güçlenmesi
- ❖ Gençlerin toplum temelli afet çalışmalarında aktif rol alması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet anında “kimin kime yardım edeceği” belirsizliğini ortadan kaldırarak,
- önceden planlanmış, kapsayıcı ve insan odaklı bir tahliye sistemi oluşturmayı hedeflemektedir.

“Kapsayıcı Tahliye – Refakat Zinciri” modeli sayesinde toplum; kimseyi geride bırakmayan, dayanışmayı merkeze alan ve afetlere karşı birlikte hareket edebilen güçlü bir yapıya kavuşacaktır.

Politika Başlığı

Göçmenlerin Afet Sürecine Entegrasyonu

Çok Dilli, Kültürel Uyumlu ve Teşvik Temelli Katılım Modeli

Sorunun Tanımı

Dil bariyerleri, bilgiye erişimdeki güçlükler ve kurumsal süreçlere aşinalık eksikliği; göçmenlerin afet öncesi hazırlık, afet anında doğru davranış ve afet sonrası desteklere erişimini zorlaştırmaktadır. Bu durum hem göçmenler hem de ev sahibi toplum için riskleri artırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Göçmenlerin afet yönetiminin tüm aşamalarına (öncesi–anı–sonrası) etkin katılımını sağlamak,
- ➔ Afetlere hazırlık düzeylerini artırırken yerel toplumla uyumu güçlendirmek,
- ➔ Çok dilli, kapsayıcı ve teşvik temelli bir katılım modeli oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Göçmenlerin afet eğitimlerine, tatbikatlara ve bilgilendirme süreçlerine sistematik biçimde dâhil edilmesini sağlayan bütüncül bir entegrasyon modeli önerilmektedir. Bu kapsamda “Göçmen Dayanışma Kartı (GDK)” benzeri bir izleme ve teşvik sistemi kurulması önerilir.

Uygulama Modeli

Kayıt, İzleme ve Teşvik (GDK Modeli)

- ➔ • **Göçmenler:**
 - o gönüllülük esasına dayalı olarak kayıt altına alınır,
 - o afet eğitimi ve tatbikat katılımları izlenir.
- **Düzenli katılım gösterenlere:**
 - o puan ve teşvikler
 - o dil kursu erişimi
 - o ulaşım indirimi
 - o temel ihtiyaç destekleri sağlanır.

Çok Dilli ve Kültürel Uyumlu Eğitim

- ➔ • **Eğitim ve bilgilendirme materyalleri:**
 - o çok dilli
 - o sade dilde
 - o kültürel hassasiyetleri gözetken formatlarda hazırlanır.
- Toplum temelli uygulamalarla öğrenme desteklenir.

Tatbikat ve Toplumla Kaynaşma

- ➔ • Yerel tatbikatlara göçmenlerin aktif katılımı sağlanır.
- Kaynaşmayı artıran:
 - o ortak etkinlikler
 - o mahalle buluşmaları düzenlenir.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- İçişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Belediyeler, Sivil toplum kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu entegrasyon modelinin bağlayıcı aktörleridir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Göçmenler ile kamu kurumları arasında topluluk aracılığı olarak görev almak
- Kaynaşmayı artıran sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemek
- Çok dilli içerik üretimi ve yaygınlaştırmaya katkı sunmak
- Afet bilinci ve dayanışmayı güçlendiren akran temelli çalışmalar yürütmek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca destek veren değil,
- uyumu ve kapsayıcılığı inşa eden liderler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Göçmenlerin afetlere hazırlık ve doğru davranış düzeyinin artması
- ❖ Çok dilli ve kapsayıcı afet iletişiminin yaygınlaşması
- ❖ Yerel toplum ile göçmenler arasında güven ve uyumun güçlenmesi
- ❖ Afet süreçlerinde bilgi kirliliği ve koordinasyon sorunlarının azalması
- ❖ Gençlerin toplumsal uyum ve dayanıklılık çalışmalarında aktif rol alması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet yönetimini kapsayıcı bir toplumsal süreç olarak ele alarak,
- göçmenleri dışlayan değil güçlendiren bir yaklaşımı hayata geçirmeyi hedeflemektedir.

Göçmenlerin afet sürecine entegrasyonu sayesinde toplum; çok kültürlü yapısını avantaja dönüştüren, dayanışmayı büyüten ve afetlere karşı birlikte hazırlanan bir yapıya kavuşacaktır.

Politika Başlığı

Kırsalda Yaşayan Gençlerin Afet Sürecine Entegrasyonu

Yerel Kapasiteyi Güçlendiren “Gençlik Afet Gönüllüleri Birimleri” Modeli

Sorunun Tanımı

Kırsal alanlar; coğrafi uzaklık, sınırlı hizmetlere erişim ve iletişim altyapısı nedeniyle afetlere karşı daha kırılgan olabilmektedir. Gençlerin bilgi, beceri ve organizasyon kapasitesi yeterince değerlendirilemediğinde, yerel afet hazırlık düzeyi düşük kalmakta; kentsel kırsal kapasite farkı derinleşmektedir.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Kırsalda yaşayan gençlerin afet süreçlerine aktif ve sürdürülebilir katılımını sağlamak,
- ➔ Yerel düzeyde gençlik temelli afet hazırlık kapasitesini güçlendirmek,
- ➔ Kırsal kentsel gençlik iş birliklerini artırarak ülke genelinde dengeli bir dayanıklılık oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Kırsal bölgelerde “Gençlik Afet Gönüllüleri Birimleri” kurulması ve bu birimlerin yerel afet hazırlık çalışmalarında temel aktörler olarak konumlandırılması önerilmektedir. Model; yerinde eğitim, ekipman desteği ve gençlerin liderliğini merkeze alan esnek ve kapsayıcı bir yaklaşım sunar.

Uygulama Modeli

Mobil Eğitim ve Yerinde Kapasite Geliştirme

- ➔ • **Mobil eğitim atölyeleriyle:**
 - o köy ve küçük yerleşimlere
 - o düzenli afet farkındalığı ve ilk yardım eğitimleri ulaştırılır.
- Gençlik merkezleri ve geçici eğitim noktaları kurulur.

Köy Bazlı Gönüllü Afet Ekipleri

- ➔ • **Her köy/mahalle için:**
 - o gençlerden oluşan gönüllü ekipler
 - o net görev tanımları oluşturulur.
- Tatbikat ve yerel risk çalışmaları düzenli yapılır.

Mikro Hibe ve Ekipman Desteği

- ➔ • **Gençlere:**
 - o mikro hibeler
 - o temel ekipman setleri (ilk yardım, yönlendirme, iletişim) sağlanır.
- Yerel çözümler ve genç girişimleri teşvik edilir.

Offline Eğitim ve Dijital Erişim

- ➔ • **İnternet erişimi sınırlı bölgeler için:**
 - o basılı rehberler
 - o USB/SD kart içerikleri
 - o çevrimdışı mobil uygulamalar kullanılır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Gençlik ve Spor Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, AFAD ,Yerel yönetimler, Köy muhtarlıkları ve yerel sivil yapılar

Gençlerin Rolü

Gençler bu modelin yerel taşıyıcıları ve liderleridir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Yerel afet gönüllüsü ve dijital bilgilendirme elçisi olmak
- Eğitim ve tatbikatların köylerde yaygınlaştırılmasına öncülük etmek
- Kırsal–kentsel gençlik iş birliklerini güçlendirmek
- Yerel ihtiyaçları tespit ederek çözüm önerileri geliştirmek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca destek alan değil,
- yerel kapasiteyi inşa eden ve sürdüren aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Kırsal bölgelerde afet bilinci ve hazırlık düzeyinin artması
- ❖ Gençlerin yerel afet yönetiminde aktif rol üstlenmesi
- ❖ Kentsel–kırsal dayanıklılık farkının azalması
- ❖ Yerel gönüllü ağlarının güçlenmesi
- ❖ Kırsalda yaşayan gençlerin sosyal katılım ve liderlik becerilerinin gelişmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- ➔ kırsal gençliği afet yönetiminin merkezine taşıyarak,
- ➔ yerel bilgi ve genç enerjisini etkin bir kapasiteye dönüştürmeyi hedeflemektedir.

Kırsalda yaşayan gençlerin afet sürecine entegrasyonu sayesinde toplum; her bölgesinde hazırlıklı, gençleriyle güçlü ve afetlere karşı dengeli biçimde dirençli bir yapıya kavuşacaktır.

Politika Başlığı

Genç Topluluk Aracıları Ağı (Kapsayıcılık Elçileri), Dezavantajlı Gruplarla Kamu Kurumları Arasında Güveni Güçlendiren Yerel Aracılık Modeli

Sorunun Tanımı

Dezavantajlı gruplar (engelliler, yaşlılar, göçmenler, kırsalda yaşayanlar) afet öncesi bilgilendirme, afet anında yönlendirme ve afet sonrası desteklere erişimde iletişim engelleri yaşayabilmektedir. Yerel bağlamı bilen ve güven ilişkisi kurabilen aracı aktörlerin yokluğu, koordinasyonu güçleştirmektedir.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Dezavantajlı gruplarla kamu kurumları arasında güven temelli ve sürekli iletişim kurmak,
- ➔ Afet süreçlerinde yerel ve kapsayıcı koordinasyonu güçlendirmek,
- ➔ Gençlerin toplumsal dayanışma ve liderlik rollerini kurumsal bir çerçevede desteklemektir.

Politika Önerisi

Mahalle ve köy ölçeğinde faaliyet gösterecek “Genç Topluluk Aracıları Ağı (Kapsayıcılık Elçileri)” nin kurulması önerilmektedir. Bu ağ; afet öncesi bilgilendirme, afet anında yönlendirme ve afet sonrası geri bildirim süreçlerini yerel düzeyde koordine eden gençlerden oluşur.

Uygulama Modeli

Seçim ve Eğitim

- ➔ • Her mahalle/köy için 2–3 eğitimli genç aracı belirlenir.
- **Eğitim içerikleri:**
 - o afet bilinci ve iletişim
 - o kapsayıcılık ve etik
 - o çok dilli bilgilendirme
 - o kriz anında yönlendirme

Görev ve İşlevler

- ➔ • **Afet Öncesi:**
 - o bilgilendirme toplantıları
 - o yerel risk ve ihtiyaç tespiti
- **Afet Anı:**
 - o doğru kaynaklara yönlendirme
 - o refakat ve koordinasyon desteği
- **Afet Sonrası:**
 - o geri bildirim toplama
 - o iyileştirme süreçlerine katkı

İzleme ve Süreklilik

- Düzenli toplantılar ve raporlama yapılır.
- Yerel kurumlarla doğrudan temas sürdürülür.

Kurumsal İş Birlikleri

→ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- AFAD, Gençlik ve Spor Bakanlığı ,Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Belediyeler, Üniversiteler,Sivil toplum kuruluşları

Gençlerin Rolü

Gençler bu ağın asli taşıyıcılarıdır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- Yerel temsilci ve aracı olarak görev almak
- Kamu kurumları ile topluluklar arasında iletişim köprüsü kurmak
- Yerel dayanışmayı güçlendiren liderlik üstlenmek
- Kapsayıcı politika önerilerinin geliştirilmesine katkı sunmak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca bilgilendiren değil,
- güveni inşa eden ve topluluğu harekete geçiren aktörler hâline gelir

Beklenen Etkiler

- ❖ Dezavantajlı grupların afet süreçlerine erişiminin artması
- ❖ Kamu kurumları ile yerel topluluklar arasında güvenin güçlenmesi
- ❖ Afet anında doğru bilgiye hızlı erişimin sağlanması
- ❖ Yerel düzeyde kapsayıcı dayanışma ağlarının oluşması
- ❖ Gençlerin toplumsal liderlik ve sorumluluk becerilerinin gelişmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afet yönetiminde iletişimi merkezden yerele taşıyarak,
- kapsayıcı, güvene dayalı ve gençlik odaklı bir koordinasyon modeli sunmaktadır.

Genç Topluluk Aracıları Ağı sayesinde afet yönetimi;yerel bağlamı gözeten,kimseyi geride bırakmayan ve toplumun tamamını sürecin parçası hâline getiren bir yapıya kavuşacaktır.

AFET FARKINDALIĞI POLİTİKALARI

Politika Başlığı

Üniversite Toplulukları Aracılığıyla Afet Farkındalığının Artırılması Örgütlü Gençlik Yapılarıyla Sürdürülebilir Afet Gönüllülüğü Modeli

Sorunun Tanımı

Üniversite gençliği; afet bilinci, gönüllülük motivasyonu ve örgütlü hareket etme kapasitesi açısından yüksek bir potansiyele sahiptir. Ancak bu potansiyel, standart eğitimler, performans temelli destekler ve üniversiteler arası ağlar ile sistematik olarak yönlendirilmediğinde dağınık ve kısa süreli kalmaktadır. Bu durum, afet yönetiminde gençliğin sahaya etkin katkısını sınırlandırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Üniversite toplulukları aracılığıyla afet farkındalığını yaygınlaştırmak,
- ➔ Gençleri yalnızca bilinçlenen değil, sahada görev alabilecek donanımlı gönüllüler olarak yetiştirmek,
- ➔ Mezuniyet sonrası da devam eden ulusal ölçekte sürdürülebilir bir afet gönüllülüğü ekosistemi oluşturmaktır.

Politika Önerisi

Üniversite topluluklarını merkeze alan, standart eğitim–uygulama–destek zinciri içeren bir “Üniversiteler Arası Afet Gönüllülüğü Modeli”nin hayata geçirilmesi önerilmektedir. Model; üniversiteler, kamu kurumları ve öğrenci toplulukları arasında net rol paylaşımı ve süreklilik esasına dayanır.

Uygulama Modeli

Kurumsal Çerçeve ve Protokol

- ➔ •İçişleri Bakanlığı (AFAD koordinasyonunda) ile üniversiteler arasında çerçeve iş birliği protokolü imzalanır.
- Rektörlükler ve akademik danışmanlar sürece dâhil edilir.

Standartlaştırılmış Afet Eğitim Programı

- ➔ Seçilen öğrenci ekipleri, aşağıdaki dört modüllük programa katılır:

1. Afet bilinci
2. İlk yardım
3. Kriz iletişimi
4. Psikososyal farkındalık

Eğitimler;

- AFAD,
- Türk Kızılay,
- Orman Genel Müdürlüğü,
- UMKE tarafından hazırlanan içeriklerle yürütülür.

Performans ve Etki Temelli Destek

- ➔ • **Eğitimleri tamamlayan topluluklara:**
 - o tatbikat
 - o atölye
 - o saha çalışmaları için performans ve etki temelli hibe desteği sağlanır.

Üniversiteler Arası Afet Gönüllü Ağı

- ➔ • Mezun olan gönüllülerin de sürece dâhil olabildiği ulusal bir ağ kurulur.
- Üniversiteler arası bilgi, deneyim ve insan kaynağı paylaşımı sağlanır.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
- **İçişleri Bakanlığı / AFAD:** Genel koordinasyon ve standartların belirlenmesi
- **Üniversite yönetimleri / rektörlükler:** Akademik ve idari çerçevenin sağlanması
- **Akademik danışmanlar:** Eğitimlerin izlenmesi ve değerlendirilmesi
- **Öğrenci toplulukları:** Uygulama, saha faaliyetleri ve yaygınlaştırma

Gençlerin Rolü

Gençler bu politikanın hedefi değil, ana uygulayıcısıdır.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Afet eğitimlerine katılarak bilinçli gönüllüler olmak
- Üniversite içinde ve çevresinde farkındalık etkinlikleri düzenlemek
- Tatbikat ve saha çalışmalarında aktif görev almak
- Mezuniyet sonrası deneyimi yeni kuşaklara aktararak sürekliliği sağlamak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca katılımcı değil,
- ulusal ölçekte afet gönüllülüğünü taşıyan ve büyüten aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Üniversitelerde afet farkındalığının kurumsal biçimde artması
- ❖ Standart ve nitelikli genç afet gönüllülerinin yetişmesi
- ❖ Üniversiteler arası güçlü gönüllülük ağlarının oluşması
- ❖ Mezuniyet sonrası da devam eden sürdürülebilir katkı
- ❖ Afet yönetiminde gençliğin sahaya etkin katılımı

Sonuç

Bu politika önerisi;

- ➔ üniversite gençliğini afet yönetiminin kenarında değil merkezinde konumlandırmayı,
- ➔ örgütlü gençlik yapıları üzerinden kalıcı ve etkili bir gönüllülük ekosistemi kurmayı hedeflemektedir.

Üniversite toplulukları aracılığıyla afet farkındalığının artırılması sayesinde toplum; bilinçli, örgütlü ve afetlere karşı birlikte hareket edebilen güçlü bir gençlik kapasitesine kavuşacaktır.

Politika Başlığı

Afet Elçileri Programı

Üniversite Kampüslerinde Akran Temelli Afet Bilinci ve Gönüllü Liderlik Modeli

Sorunun Tanımı

Üniversite gençliği afetlere ilişkin bilgiye erişse dahi, bu bilginin günlük yaşamda karşılık bulması ve kriz anında doğru davranışa dönüşmesi sınırlı kalabilmektedir. Akranlar arası iletişimin güçlü olduğu kampüslerde, akran temelli liderlik ve rol model eksikliği, farkındalığın kalıcılığını engellemektedir.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Üniversite kampüslerinde afet bilincini kalıcı ve görünür hâle getirmek,
- ➔ Gençleri afet yönetimi ve kriz anı davranışları konusunda uzmanlaşmış gönüllü liderler olarak yetiştirmek,
- ➔ Akranlar arasında güvenilir bilgi aktarımını ve doğru davranış modellerini yaygınlaştırmaktır.

Politika Önerisi

Üniversitelerde gönüllü ve eğitilmiş gençlerden oluşan “Afet Elçileri Programı”nın hayata geçirilmesi önerilmektedir. Program; standart eğitim, sertifikasyon ve kampüs içi uygulamalarla süreklilik esasına dayanır.

Uygulama Modeli

Kurumsal İş Birliği ve Eğitim

- ➔ • Program, AFAD ve Türk Kızılay iş birliğiyle yürütülür.
- Üniversite öğrencilerine yönelik modüler eğitimler hazırlanır:
 1. Afet yönetimi ve afet bilinci
 2. İlk yardım
 3. Kriz iletişimi
 4. Psikolojik ilk yardım

Kampüs İçi Uygulamalar

- ➔ • Eğitimleri tamamlayan Afet Elçileri:
 - o düzenli tatbikatlar
 - o bilgilendirme stantları
 - o seminer ve atölyeler düzenler.
- Kampüs genelinde güvenli yaşam kültürü yaygınlaştırılır.

Sertifikasyon ve Dijital Kimlik

- ➔ • Afet Elçilerine:
 - o sertifikalı dijital kimlik
 - o görünür dijital rozet verilir.
- Gönüllülük geçmişi ve yetkinlikler izlenebilir hâle gelir.

Yerel Karar Süreçlerine Katılım

- ➔ Afet Elçileri, yerel yönetimlerin afet hazırlık toplantılarına gözlemci olarak katılır.
- Gençlerin bakış açısı karar süreçlerine taşınır.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
- **AFAD:** Eğitim içeriği, standartlar ve sertifikasyon
- **Türk Kızılay:** Uygulamalı eğitimler ve saha desteği
- **Üniversiteler:** Katılımcı seçimi, kampüs içi planlama ve koordinasyon
- **Öğrenci toplulukları:** Yaygınlaştırma, organizasyon ve gönüllü mobilizasyonu

Gençlerin Rolü

Gençler bu programın asli aktörleridir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Afet elçisi olarak kampüslerde güvenli yaşam kültürünü yaymak
- Kriz anlarında doğru davranış modellerini akranlarına aktarmak
- Tatbikat ve farkındalık faaliyetlerine liderlik etmek
- Gönüllü liderlik ve iletişim becerilerini geliştirmek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca bilgilendirilen değil,
- bilgiyi taşıyan, uygulayan ve çoğaltan liderler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Üniversite kampüslerinde afet bilincinin kalıcı hâle gelmesi
- ❖ Akran temelli güvenilir bilgi ağlarının oluşması
- ❖ Kriz anlarında doğru reflekslerin gelişmesi
- ❖ Gençlerin gönüllü liderlik ve sorumluluk becerilerinin artması
- ❖ Üniversite–kamu–yerel yönetim iş birliğinin güçlenmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- ➔ afet bilincini kampüs yaşamının doğal bir parçası hâline getirmeyi,
- ➔ gençleri afet yönetiminde güvenilir bilgi elçileri ve gönüllü liderler olarak konumlandırmayı hedeflemektedir.

Afet Elçileri Programı sayesinde üniversiteler; bilinçli, örgütlü ve afetlere karşı hazırlıklı bir gençlik kültürünün merkezine dönecektir.

Politika Başlığı

Üniversitelerde Afet Araştırmalarının Önceliklendirilmesi Bilimsel, Katılımcı ve Politika Odaklı Afet Araştırmaları Modeli

Sorunun Tanımı

Afetler yalnızca acil müdahale gerektiren olaylar değil; uzun vadeli toplumsal, ekonomik ve psikososyal etkiler yaratan süreçlerdir. Ancak üniversitelerde üretilen bilimsel bilginin önemli bir kısmı sahadan ve politika yapım süreçlerinden kopuk kalabilmektedir. Bu durum, bilimsel bulguların kamu politikalarına dönüşmesini zorlaştırmaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet araştırmalarını üniversitelerde öncelikli ve stratejik bir alan hâline getirmek,
- ➔ Lisans ve lisansüstü öğrencilerin aktif araştırmacı olarak sürece katılımını sağlamak,
- ➔ Bilimsel bulguların politika ve uygulamaya dönüşmesini güçlendirmektir.

Politika Önerisi

Üniversitelerde afet araştırmalarının; bilimsel, toplumsal ve yönetim boyutlarını kapsayacak şekilde öncelikli araştırma alanı olarak tanımlanması ve kurumsal mekanizmalarla desteklenmesi önerilmektedir. Bu yaklaşım, afeti yaşayan topluluklarla katılımcı ve etik temelli ortak çalışma anlayışını esas alır.

Uygulama Modeli

Araştırma Merkezleri ve Özel Fonlar

- ➔ • **Üniversiteler bünyesinde:**
 - o afet temalı araştırma merkezleri
 - o disiplinler arası çalışma grupları oluşturulur.
- Afet araştırmaları için özel fon ve çağrılar tanımlanır.

Öğrenci ve Akademisyen Katılımı

- ➔ • **Lisans ve lisansüstü öğrenciler:**
 - o saha temelli araştırmalara
 - o veri toplama, analiz ve raporlama süreçlerine akademisyenlerle birlikte dâhil edilir.
- Genç araştırmacılar için mentorluk mekanizmaları kurulur.

Katılımcı ve Etik Araştırma Yaklaşımı

- ➔ • **Afeti yaşamış topluluklarla:**
 - o katılımcı
 - o şeffaf
 - o etik ilkelere dayalı ortak çalışma modeli benimsenir.
- Yerel bilgi ve deneyim araştırmalara entegre edilir.

Politika Notları ve Paylaşım

- • **Araştırma çıktıları:**
 - o politika notları
 - o uygulama rehberleri
 - o açık erişimli yayınlar hâline getirilir.
- Bulgular kamu kurumlarıyla düzenli olarak paylaşılır.

Kurumsal İş Birlikleri

- Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
- **Üniversite yönetimleri:** Kurumsal önceliklendirme, merkez ve fonların oluşturulması
- **Akademisyenler:** Araştırma yürütücülüğü, etik ve bilimsel kalite
- **YÖK:** Ulusal düzeyde yönlendirme ve teşvik
- **TÜBİTAK:** Araştırma destekleri ve proje çağrıları

Gençlerin Rolü

Gençler bu modelde aktif bilgi üreticileridir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- • Araştırma tasarımı ve metodoloji geliştirme
- Saha çalışmaları ve veri analizi
- Politika notlarının hazırlanmasına katkı
- Bilimsel ve toplumsal yaygınlaştırma faaliyetleri

Bu süreçte gençler:

- yalnızca veri toplayan değil,
- araştırma üreten, analiz eden ve politika etkisi yaratan aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet araştırmalarının üniversitelerde kurumsal olarak güçlenmesi
- ❖ Genç araştırmacıların afet alanında uzmanlaşması
- ❖ Akademi–saha–kamu arasındaki bağın güçlenmesi
- ❖ Bilimsel bilginin politika yapım süreçlerine daha etkin yansımaları
- ❖ Afet yönetiminde kanıta dayalı karar alma kültürünün gelişmesi

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afetleri yalnızca müdahale gerektiren olaylar olarak değil,
- bilimsel, toplumsal ve yönetim boyutlarıyla ele alınması gereken uzun vadeli süreçler olarak konumlandırılmaktadır.

Üniversitelerde afet araştırmalarının önceliklendirilmesi sayesinde Türkiye; bilgiye dayalı, etik ve katılımcı, afetlere karşı daha hazırlıklı ve dirençli bir araştırma ve politika ekosistemine kavuşacaktır.

Politika Başlığı

“Hikâye ile İyileşme” Programı, Afet Deneyimi Yaşamış Gençler İçin Anlatı Temelli Psikososyal Destek ve Toplumsal Hafıza Modeli

Sorunun Tanımı

Afet deneyimi yaşayan gençler; yaşadıklarını ifade edemediklerinde duygusal yükü içselleştirme, yalnızlaşma ve uzun vadeli psikososyal etkilerle karşı karşıya kalabilmektedir. Öte yandan toplum, gençlerin bu deneyimlerinden öğrenme fırsatını kaçırmakta; afetlere ilişkin canlı ve insani bir toplumsal hafıza yeterince oluşmamaktadır.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet deneyimi yaşamış gençlerin anlatı yoluyla iyileşmesini desteklemek,
- ➔ Psikososyal destek süreçlerini yaratıcı ve güvenli yöntemlerle güçlendirmek,
- ➔ Gençlerin deneyimlerini eğitim ve farkındalık çalışmalarına dönüştürerek toplumsal hafızaya katkı sağlamaktır.

Politika Önerisi

Afet deneyimi yaşamış gençlere yönelik “Hikâye ile İyileşme” adlı anlatı temelli bir psikososyal destek programının hayata geçirilmesi önerilmektedir.

Program; gönüllülük, etik güvenlik ve yaratıcı ifade ilkelerine dayanır.

Uygulama Modeli

Yaratıcı Atölyeler

- ➔ • Gençlerin kendilerini ifade edebileceği:
 - o podcast
 - o kısa film
 - o çizim ve görsel anlatı
 - o dijital hikâye atölyeleri düzenlenir.
- Katılım tamamen gönüllülük esasına dayanır.

Etik ve Psikolojik Güvenlik

- ➔ • Süreç, uzman psikologlar tarafından izlenir ve desteklenir.
- Gençlerin sınırları, mahremiyeti ve rızası öncelikli kabul edilir.
- Yeniden travmatizasyondan kaçınılır.

Eğitim ve Farkındalık Dönüşümü

- ➔ • Üretilen içerikler:
 - o afet farkındalığı eğitimlerinde
 - o gençlik çalıştaylarında
 - o dijital platformlarda eğitim materyali ve farkındalık aracı olarak kullanılır.
- İçerikler anonimleştirilebilir veya gençlerin tercihinine göre yayımlanır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- **AFAD:** Programın afet politikalarıyla uyumu ve koordinasyon
- **Üniversiteler:** Akademik destek, atölye alanları ve öğrenci katılımı
- **Psikologlar:** Etik çerçeve, psikososyal güvenlik ve süpervizyon
- **Kültür ve sanat kuruluşları:** Yaratıcı üretim süreçleri ve içerik yaygınlaştırma

Gençlerin Rolü

Gençler bu programın merkezinde yer alan öznelerdir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Anlatıcı olarak kendi deneyimlerini paylaşmak
- Podcast, film, çizim ve dijital içerik üreticisi olmak
- Akran destekçisi olarak diğer gençlere eşlik etmek
- Toplumsal farkındalık çalışmalarına katkı sunmak

Bu süreçte gençler:

- yalnızca destek alan değil,
- iyileşme sürecini yönlendiren ve topluma öğrenme sunan aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Afet yaşamış gençlerde psikolojik iyilik hâlinin güçlenmesi
- ❖ Akran temelli destek ve dayanışmanın artması
- ❖ Afetlere ilişkin insani ve gerçekçi bir toplumsal hafızanın oluşması
- ❖ Eğitimlerde soyut bilgiden ziyade yaşanmış deneyimlere dayalı öğrenme
- ❖ Gençlerin kendilerini ifade etme ve güçlenme duygusunun artması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- afeti yalnızca fiziksel bir yıkım olarak değil,
- insani ve duygusal boyutlarıyla ele alınması gereken bir toplumsal deneyim olarak görmektedir.

“Hikâye ile İyileşme” Programı sayesinde gençler; yaşadıklarını bastırmadan, güvenle ifade ederek ve iyileşirken toplumu da güçlendiren bir sürecin parçası olacaktır.

PSİKOSOSYAL DESTEK POLİTİKALARI

Politika Başlığı

“Aile Hekimi Gibi Aile Psikoloğu” Modeli ,Afet Öncesi–Sonrası Önleyici ve Sürdürülebilir Aile Temelli Psikososyal Destek Yaklaşımı

Sorunun Tanımı

Afetler yalnızca bireyleri değil; ebeveyn–çocuk ilişkileri, aile içi iletişim ve bakım rollerini de derinden etkilemektedir. Aile düzeyinde erken tarama ve düzenli destek mekanizmalarının olmaması, psikolojik risklerin kronikleşmesine ve kuşaklar arası etkilere neden olabilmektedir.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Ailelere erişilebilir, sürdürülebilir ve önleyici psikososyal destek sunmak,
- ➔ Afet öncesinde aile dayanıklılığını artırmak,
- ➔ Afet sonrasında travmatik etkileri erken aşamada tespit ederek uygun yönlendirmeleri sağlamaktır.

Politika Önerisi

Aile hekimi sistemine benzer biçimde çalışan, her ailenin bağlı olduğu bir “Aile Psikoloğu / Psikososyal Destek Birimi”nin hayata geçirilmesi önerilmektedir.

Model; afet dönemleriyle sınırlı kalmadan, uzun vadeli önleyici ruh sağlığı politikası olarak kurgulanır.

Uygulama Modeli

Pilot Uygulama ve Ekip Yapısı

- ➔ • **Pilot illerde:**
 - o psikologlar
 - o sosyal çalışmacılar
- oluşan karma destek ekipleri kurulur.
- Aileler, belirli bir psikososyal destek birimine tanımlanır.

Erken Tarama ve Dijital Destek

- ➔ • **VR ve dijital tarama araçlarıyla:**
 - o stres, kaygı ve travma riskleri erken aşamada belirlenir.
- Veri güvenliği ve etik ilkelere uyum esas alınır.

Düzenli Danışmanlık ve Yönlendirme

- ➔ • **Ailelere:**
 - o periyodik danışmanlık
 - o rehberlik görüşmeleri sunulur.
- Gerektiğinde ileri uzmanlara hızlı yönlendirme yapılır.

Süreklilik ve Önleyicilik

- ➔ • Sistem, yalnızca afet sonrası değil;
 - o afet öncesi hazırlık
 - o risk azaltma odaklı biçimde sürekli işletilir.

Kurumsal İş Birlikleri

- ➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ,Üniversiteler, Yerel yönetimler

Gençlerin Rolü

Gençler bu modelde destekleyici ve yaygınlaştırıcı aktörlerdir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Psikolojik ilk yardım gönüllüsü olarak destek vermek
- Dijital bilinçlendirme ve farkındalık kampanyaları yürütmek
- Ailelere yönelik genç dostu bilgilendirme içerikleri üretmek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca destek sunan değil,
- toplumsal ruh sağlığını güçlendiren bir ekosistemin parçası hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Aile temelli psikososyal dayanıklılığın artması
- ❖ Travmatik etkilerin erken tespit edilmesi
- ❖ Afet sonrası uzun vadeli psikolojik risklerin azalması
- ❖ Aile içi iletişim ve bakım kapasitesinin güçlenmesi
- ❖ Önleyici ruh sağlığı politikalarının yaygınlaşması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- ➔ ruh sağlığını yalnızca kriz anında ele alan yaklaşımların ötesine geçerek,
- ➔ aileyi merkeze alan, sürdürülebilir ve önleyici bir psikososyal destek modeli sunmaktadır.

“Aile Hekimi Gibi Aile Psikoloğu” Modeli sayesinde toplum; daha dirençli aileler, erken destek mekanizmaları ve afetlere karşı güçlü bir psikososyal altyapı kazanacaktır.

Politika Başlığı

Afet Sonrası “Hızlı Psikososyal Tarama + Yönlendirme” Dijital Modülü, Damgalamadan Uzak, Gönüllülük Esaslı ve Erken Müdahaleyi Güçlendiren Dijital Destek Modeli

Sorunun Tanımı

Afetlerden sonra ortaya çıkan stres, kaygı, yas ve travma belirtileri erken dönemde tespit edilmediğinde derinleşmekte ve kronikleşmektedir. Özellikle gençler ve çocuklar, psikolojik destek aramayı zorlaştıran damgalanma algısı nedeniyle ihtiyaç duydukları desteğe geç veya hiç ulaşmamaktadır. Bu durum, bireysel iyilik hâlini ve toplumsal toparlanmayı olumsuz etkilemektedir.

Politika Amacı

Bu politika önerisinin amacı;

- ➔ Afet sonrası psikososyal ihtiyaçların erken, hızlı ve güvenli biçimde tespit edilmesini sağlamak,
- ➔ Psikolojik destek aramayı normalleştiren ve damgalamayı azaltan bir dijital mekanizma kurmak,
- ➔ Bireyleri ihtiyaçlarına uygun doğru destek kanallarına zamanında yönlendirmektir.

Politika Önerisi

Afet sonrası dönemde kullanılmak üzere, kısa süreli ve anonim çalışan bir “Hızlı Psikososyal Tarama + Yönlendirme” Dijital Modülünün geliştirilmesi önerilmektedir.

Modül; gönüllülük, gizlilik ve etik ilkeler temelinde, farklı yaş gruplarına uyarlanmış bir yapıya sahiptir.

Uygulama Modeli

Kısa Süreli Psikososyal Tarama

- ➔ • Gençler, çocuklar ve yetişkinler için ayrı ayrı tasarlanmış 3–5 dakikalık dijital tarama araçları uygulanır.
- Sorular sade, anlaşılır ve tetikleyici olmayan bir dille hazırlanır.

İhtiyaca Göre Yönlendirme

- ➔ **Tarama sonuçlarına göre bireyler:**
 - akran desteği,
 - grup çalışmaları,
 - profesyonel psikolojik destek gibi uygun destek kanallarına yönlendirilir.

Veri Güvenliği ve Planlama

- ➔ • Toplanan veriler anonimleştirilir.
- Yerel ve ulusal düzeyde psikososyal planlamaya kanıt temelli katkı sağlar.
- Bireysel veriler hiçbir şekilde zorunlu veya takip edici biçimde kullanılmaz.

Gönüllülük ve Gizlilik

- ➔ • Sistem zorunlu değildir.
- Katılım tamamen gönüllülük ve gizlilik esasına dayanır.
- Damgalayıcı dil ve uygulamalardan kaçınılır.

Kurumsal İş Birlikleri

➔ Bu politika aşağıdaki paydaşlarla birlikte uygulanabilir:

- Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ,AFAD ,Üniversiteler ,Psikologlar , Dijital sağlık girişimleri

Gençlerin Rolü

Gençler bu modelde erişilebilirlik ve normalleştirme gücünü taşıyan aktörlerdir.

Gençlerin Katkı Alanları:

- ➔ • Kullanıcı deneyimi (UX) ve erişilebilirlik testlerine katılmak
- Akran destek programlarında kolaylaştırıcı rol üstlenmek
- Psikolojik destek aramayı normalleştiren ve damgalamayı azaltan
- iletişim kampanyaları yürütmek

Bu süreçte gençler:

- yalnızca faydalananı değil,
- psikososyal dayanıklılığı yaygınlaştıran ve güçlendiren aktörler hâline gelir.

Beklenen Etkiler

- ❖ Psikososyal ihtiyaçların afet sonrası erken dönemde tespit edilmesi
- ❖ Psikolojik destek arama davranışının normalleşmesi
- ❖ Gençler ve çocuklar için erişilebilir ve güvenli destek mekanizmaları
- ❖ Psikososyal planlamada veri temelli karar alma kapasitesinin artması
- ❖ Afet sonrası uzun vadeli ruhsal risklerin azalması

Sonuç

Bu politika önerisi;

- psikososyal desteği geç ve zor ulaşılan bir hizmet olmaktan çıkararak,
- hızlı, gizli ve gönüllü bir dijital destek mekanizmasına dönüştürmeyi hedeflemektedir.

Hızlı Psikososyal Tarama + Yönlendirme Dijital Modülü sayesinde toplum; daha erken destek alan, damgalanmadan uzak ve afet sonrası toparlanma sürecini güçlendiren bir psikososyal altyapıya kavuşacaktır.

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

GENÇLER AFETE HAZIRLANIYOR

Genç Katılımına Dayalı Afet Dayanıklılığı
Politika Belgesi

Erasmus+